

แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

โดย
นายภาณุมาศ หอมบุญยงค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

GUIDELINES FOR SOCIAL SKILLS DEVELOPMENT OF MATTAYOMSUEKSA
6 STUDENTS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 10
IN SAMUT SONGKHRAM PROVINCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (DEVELOPMENT EDUCATION)
Department of Education Foundations
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2019
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
โดย	ภาณุมาศ หอมบุญยงค์
สาขาวิชา	พัฒนศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร. รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)	
พิจารณาเห็นชอบโดย	
	ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม)	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ อมรสิริพงศ์)	

59260303 : พัฒนาศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม, ทักษะทางสังคม

นาย ภาณุมาศ หอมบุญยงค์: แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม อาจารย์ที่ปรึกษาคณะวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) เปรียบเทียบทักษะทางสังคมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทักษะทางสังคมและปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 โรงเรียน รวม 269 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 11 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือ 1)แบบสอบถามทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .947 2)แนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน และ การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1.ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงครามอยู่ในระดับมาก

2.การเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีทักษะทางสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาด้านเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีทักษะทางสังคมไม่แตกต่างกัน

3.ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ปัจจัยภายในตนเอง ปัจจัยจากโรงเรียน ปัจจัยจากครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม มีประสิทธิภาพในการทำนายทักษะทางสังคมได้ร้อยละ 65.40

4.แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมตามบทบาทของบุคคลทั้ง 5 กลุ่ม ประกอบไปด้วย บทบาทของนักเรียนหรือปัจจัยภายในตนเอง นักเรียนต้องมีความพึงพอใจในการพัฒนาตนเอง และต้องตั้งเป้าหมายในชีวิตและเป้าหมายที่เป็นประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาทักษะทางสังคม บทบาทของครอบครัวและผู้ปกครอง ทำได้โดยการอบรมสั่งสอนหรือการให้คำแนะนำโดยตรง เป็นแบบอย่างที่ดี และเปิดโอกาสให้เด็กได้ออกไปเรียนรู้พัฒนาทักษะทางสังคม และทักษะชีวิตตนเองในด้านอื่น ๆ บทบาทของครูและโรงเรียน ควรมีการจัดการเรียนการสอนปกติ สอนความรู้ควบคู่กับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์ รวมถึงสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และมีการจัดกิจกรรมที่จะพัฒนาทักษะทางสังคม บทบาทของเพื่อน สามารถทำได้โดยการที่เพื่อนเป็นผู้ให้คำปรึกษา เป็นแบบอย่าง แนะนำการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติทักษะต่าง ๆ บทบาทของปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ทำได้โดย คนในสังคมและองค์กรต่าง ๆ สามารถช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมโดยตามบทบาทและหน้าที่ตามความรับผิดชอบที่ตามขอบข่ายของตนเอง ที่จะสนับสนุนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

59260303 : Major (DEVELOPMENT EDUCATION)

Keyword : Guidelines for Social Skills Development, Social Skills

MR. PANUMAS HOMBOONYONG : GUIDELINES FOR SOCIAL SKILLS DEVELOPMENT OF MATTAYOMSUEKSA 6 STUDENTS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 10 IN SAMUT SONGKHRAM PROVINCE THESIS
ADVISOR : RATCHADAPORN KETANON, Ph.D.

The purposes of this research were to : 1) study the social skills levels of Mattayomsueksa 6 students; 2) compare the social skills classified by personal factors of Mattayomsueksa 6 students; 3) study factors affected on social skills of Mattayomsueksa 6 students; and 4) find the guidelines for social skills development of Mattayomsueksa 6 students under the Secondary Education Service Area Office 10 in Samut Songkhram province. The samples of this research were 269 Mattayomsueksa 6 students in academic year 2019 from 9 secondary schools in Samut Songkhram province. They were selected by simple random sampling. The samples of main Key informants in finding the guidelines for social skills development were used in this study were 11 experts and people related to social skills of Mattayomsueksa 6 students. They were selected by a purposive sampling. The instruments used in this research consisted of 1) Social Skills Mattayomsueksa 6 questionnaire which already analyzed the index of Item Objective Congruence (IOC) at the level 1.00 and the reliability at the level .947 2) Questions for group discussion about guidelines for social skills development of Mattayomsueksa 6 students which already analyzed the index of Item Objective Congruence (IOC) at the level 1.00. The data were statistically analyzed by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, analysis of One Way ANOVA, stepwise multiple regression, and content analysis.

The results of this study indicated that:

1. The social skills levels of Mattayomsueksa 6 students under the Secondary Education Service Area Office 10 in Samut Songkhram province were at the high level.

2. When comparing about social skills levels classified by personal factors of Mattayomsueksa 6 students, it was found that the students who had different parents' educational levels and careers would have different social skills significantly at the level .05. Regarding gender, grade point average, daily expense, parents' marital status, houses, and family income, it was found that the students have no difference on social skills.

3. The factors towards on social skills of Mattayomsueksa 6 students were able to be classified by internal factor, the school factor, the family factor and the environmental factor, the result can be efficiently predicted social skills of Mattayomsueksa 6 students at the 65.40 percentage.

4. Regarding guidelines for social skills development of Mattayomsueksa 6 students under the Secondary Education Service Area Office 10 in Samut Songkhram province It was found that ; the guidelines for developing social skills based on the roles of people in all 5 communities consisted of students who should be satisfied with self-development and should set their life goals from their social skills development. Family and parents should directly educate, advise, be good role-model and allow students to learn for social development and other life skills. The schools and teachers should manage both the learning normal process and the development of desired characteristics, reading skills, analytical thinking including learner competencies together with organizing the activities for enhancing social skills development. Friends could be counsellors and models in living and doing the activities. And the surrounding factors were people in the students' society who can help and support the students to develop their social skills and responsibility in their society.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นผลมาจากการให้ความรู้และให้ความช่วยเหลือ และกำลังใจที่ดีจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายและกัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้การสนับสนุนตลอดมา

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ ประธานคณะกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ อมรสิริพงษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ สอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำและแนวคิดในการปรับปรุงแก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม และรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่แนะแนวทาง และให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการทำ วิทยานิพนธ์มาตลอดจนสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือวิจัยและเสนอแนะแนวทางในการสร้างและแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือวิจัยจนสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอบคุณผู้บริหาร คณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และร่วมสนทนากลุ่ม ทำให้ได้ข้อมูลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ขอขอบคุณ พ่อ แม่ น้อง เพื่อนครูทุกท่าน และนักเรียนทุกคน ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ในทุกช่วงเวลาทั้งในช่วงที่มีปัญหาและช่วงเวลาที่ประสบความสำเร็จ

ภาณุมาศ หอมบุญยงค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
คำถามการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะทางสังคม.....	12
ความหมายของทักษะทางสังคม.....	12
ความสำคัญของทักษะทางสังคม.....	15
องค์ประกอบของทักษะทางสังคม.....	17
ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม.....	27
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม.....	29
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	36
ความหมายของวัยรุ่น.....	36

การแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่น.....	37
พัฒนาการของวัยรุ่น.....	38
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียน	42
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียน	42
คุณลักษณะของผู้เรียน	44
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน.....	46
ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10.....	47
ข้อมูลพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม	50
อาณาเขต และที่ตั้ง และลักษณะทางกายภาพ.....	50
การปกครอง	51
ข้อมูลด้านสังคมและการประกอบอาชีพ	51
ข้อมูลด้านสถานศึกษา.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม และทักษะชีวิต.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และวัยรุ่น	61
งานวิจัยต่างประเทศ.....	64
กรอบแนวคิดการวิจัย	68
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	69
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	75
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม.....	78
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม	81
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม.....	88
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม.....	99
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม	106
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
สรุปผลการวิจัย.....	115
อภิปรายผล.....	117
ข้อเสนอแนะ.....	123
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	123
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	123
รายการอ้างอิง.....	125
ภาคผนวก.....	137
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย	138
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม.....	140
ภาคผนวก ค แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในการวิจัย	142
ภาคผนวก ง แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	148
ภาคผนวก จ แบบตรวจสอบคุณภาพแนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่ม	156
ภาคผนวก ฉ แนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่ม	158

ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย.....	160
ภาคผนวก ซ	หนังสือขออนุญาตทดลองเครื่องมือวิจัย	164
ภาคผนวก ฉ	หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย.....	166
ภาคผนวก ช	หนังสือเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม	168
ประวัติผู้เขียน.....		170

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	สรุปลองค์ประกอบของทักษะทางสังคม 19
ตารางที่ 2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2562 70
ตารางที่ 3	ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 78
ตารางที่ 4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6..... 81
ตารางที่ 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร..... 82
ตารางที่ 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา 83
ตารางที่ 7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านการสื่อสาร..... 84
ตารางที่ 8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ 85
ตารางที่ 9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านการแสดงพฤติกรรมทางสังคม 86
ตารางที่ 10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ด้านความฉลาดทางอารมณ์..... 87
ตารางที่ 11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ด้านการปรับตัว 88
ตารางที่ 12	เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล ด้านเพศ..... 89
ตารางที่ 13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านผลการเรียนเฉลี่ย..... 89

ตารางที่ 14	เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านผลการเรียนเฉลี่ย.....	90
ตารางที่ 15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน.....	90
ตารางที่ 16	เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน	91
ตารางที่ 17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	91
ตารางที่ 18	เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	92
ตารางที่ 19	เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Different (LSD).....	92
ตารางที่ 20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพผู้ปกครอง.....	94
ตารางที่ 21	เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพของผู้ปกครอง	94
ตารางที่ 22	เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพของผู้ปกครอง เป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Different (LSD)	95
ตารางที่ 23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพสมรสของบิดามารดา.....	96
ตารางที่ 24	เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพสมรสของบิดามารดา.....	96
ตารางที่ 25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการอยู่อาศัย	97

ตารางที่ 26	เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการอยู่อาศัย	97
ตารางที่ 27	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	98
ตารางที่ 28	เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน.....	99
ตารางที่ 29	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยภายในตนเอง ปัจจัยจากครอบครัว ปัจจัยจากโรงเรียน ปัจจัยจากเพื่อน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	99
ตารางที่ 30	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยภายในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	100
ตารางที่ 31	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจากครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	101
ตารางที่ 32	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยจากโรงเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	102
ตารางที่ 33	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยจากเพื่อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	103
ตารางที่ 34	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	104
ตารางที่ 35	การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	105

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมปัจจุบันเป็นยุคแห่งความทันสมัย และเป็นสังคมที่เรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ตามกระแสโลกทั้งมิติทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ค่านิยมในการดำเนินชีวิตทำให้สังคมท้องถิ่น สังคมเมือง หรือแม้กระทั่งสังคมโลกกลายเป็นสังคมเดียวกัน โลกที่กว้างใหญ่ถูกทำให้ดูเหมือนว่ามีขนาดเล็กลง การกระทำหรือการเปลี่ยนแปลงพัฒนาใด ๆ ที่เกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่ง หรือมุมใดมุมหนึ่งของโลก จะมีการรับรู้เป็นวงกว้าง และก่อให้เกิดเป็นผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงยังพื้นที่อื่น ๆ ไปด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เคยเป็นระดับท้องถิ่น ให้กลายเป็นระดับโลกมีการซื้อขายและการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศ การเมืองที่ขยายตัวระดับโลก มีการขยายตัวและถ่ายทอดด้านความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเปลี่ยนแปลงและหลังไหลเข้ามาของวัฒนธรรมและค่านิยมเกิดการถ่ายทอด ผสมผสาน และเลียนแบบวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดวัฒนธรรมและค่านิยมใหม่ ๆ เห็นได้จากการประเมินสภาพแวดล้อมการพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2562-2564 ที่ได้มีการอธิบายเกี่ยวกับสถานการณ์และแนวโน้มภายนอก ประกอบไปด้วยแนวโน้มเศรษฐกิจโลก ที่มีการแข่งขันกันมากขึ้นมีการเปิดเสรีทางการค้าและการเงิน มีความร่วมมือระหว่างประเทศ มีการพัฒนาด้านการวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันที่มีความสะดวก รวดเร็วลดขีดจำกัดทางด้านพรมแดน สถานการณ์และแนวโน้มสังคมโลกที่เข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก ส่งผลต่อเศรษฐกิจและรูปแบบการดำเนินชีวิต การเลื่อนไหลของกระแสวัฒนธรรมโลกที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ทักษะคติ ความเชื่อ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเรียนรู้และการบริโภคในรูปแบบต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง สถานการณ์ความมั่นคงโลกประเทศมหาอำนาจ การขยายอิทธิพลมีแนวโน้มการขัดแย้งทางอาณาเขตและการเพิ่มขึ้นของปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ซึ่งส่งผลต่อประเทศไทยและทั่วโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์และการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ทักษะทางสังคม (social skills) เป็นความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ ทั้งกับตนเองและผู้อื่น การปรับตัว มีการแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมอย่างเหมาะสม พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับทักษะที่ประชาชนจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ที่มีวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งเพื่อเตรียมคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) นอกจากนั้นแผนการศึกษาแห่งชาติ ยังได้กล่าวถึงทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ คือ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics) และ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) อันเป็นพื้นฐานของบุคคลที่จะใช้ในเรียนรู้และการตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสภาวะการณ์ในสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและเป็นสังคมแห่งการปฏิสัมพันธ์ ทักษะสังคมจะช่วยให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวแสวงหาความรู้ใหม่จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ที่ทำให้บุคคลสามารถแสดงบทบาทหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข ทักษะทางสังคม จึงเป็นพื้นฐานสำคัญของบุคคลที่จะช่วยให้สามารถเผชิญสถานการณ์และรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น (พรพรรณ มากบุญ, 2555 : 2) ทักษะทางสังคมเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต การมีทักษะทางสังคมที่มากพอจะทำให้สามารถเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมถูกต้องและมีผลลัพธ์ที่ดีมากยิ่งขึ้น ถ้าสมาชิกในสังคมมีทักษะทางสังคมที่ดีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมก็จะดีด้วย อันจะทำให้สังคมมีความสุข (สุรพล พยอมแย้ม, 2545 : 11) โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่จะก้าวเข้าสู่การเผชิญโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง ทักษะสังคมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ฝึกฝนและเพิ่มพูนความสามารถในการปรับตัวแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองและ

ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ผู้ที่จะดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีความสามารถทางสังคมในการปรับตัวเป็นอย่างดี (คັນสนีย์ นาคะสนธิ์, 2545 : 1) และทักษะทางสังคมยังมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาตัวบุคคลให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (พันธุ์ทิพย์ นิลพันธ์, 2558 : 25) การขาดทักษะทางสังคมนั้นจะทำให้เกิดความยากลำบากในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางจิตใจและนำมาสู่ปัญหาต่อตนเองและผู้อื่นตามมา (พรรณกนก รักศรีอักษร, 2554 : 1)

วัยรุ่น (teenage) เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่มีการก้าวผ่านจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ที่ต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงร่างกายทั้งภายนอกและภายใน สภาพจิตใจและอารมณ์ที่วัยรุ่นมีลักษณะทางอารมณ์ที่ไม่มั่นคง เปลี่ยนแปลงง่าย มีอารมณ์รุนแรงและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและทำอะไรตามอารมณ์ ด้านสังคมวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมทางสังคมในทุก ๆ ด้าน ต้องการมีเสรีภาพทางความคิด การปรับตัว การคบเพื่อน และต้องการความเป็นส่วนตัวเป็นตัวของตัวเอง ด้านสติปัญญา เป็นวัยที่สติปัญญามีการพัฒนาสูงสุด สามารถมีความคิดที่มีเหตุผล มีความจำดี อยากรู้อยากลองในสิ่งต่าง ๆ ฮาล (Hall) นักจิตวิทยา วัยรุ่นได้กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยอายุบูแคมส่วน อิริคสัน (Erikson) กล่าวถึงวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยวิกฤติ วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหามากที่สุด (Hall, 1904 ; Erikson, 1968 อ้างถึงใน ชาอิตะห์ เกษา, 2558 : 16) นอกจากนี้วัยรุ่นยังเป็นวัยที่สมองส่วน prefrontal cortex ที่ควบคุมเกี่ยวกับการตัดสินใจและควบคุมตนเองยังพัฒนาไม่เต็มที่ วัยรุ่นจึงมักขาดการไตร่ตรองทางความคิด ความรอบคอบ (จารุวรรณ เจนจบ, 2556 : 3) เมื่อไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมได้ จะเกิดความเครียด ความวิตกกังวล ความขัดแย้งต่าง ๆ นำมาสู่การแก้ปัญหาอย่างผิดวิธี วัยรุ่นไทยได้รับผลกระทบจากกระแสการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัว ถ้าวัยรุ่นปรับตัวดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ และเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างเหมาะสม แต่ถ้าวัยรุ่นบางคนมีปัญหาในการปรับตัวในการดำเนินชีวิต ทำให้มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (นฤมล รัตนไพจิตร, 2558 : 2) ผลการแสดงออกทางพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมนี้จะก่อให้เกิดผลกระทบทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ทักษะทางสังคมมีจึงมีความสำคัญสำหรับการเตรียมพร้อมของวัยรุ่นเพื่อเข้าสู่ความมีวุฒิภาวะและบทบาทผู้ใหญ่ที่เหมาะสมต่อครอบครัว การทำงาน และสังคม ทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญและส่งผลกระทบยาวต่อสุขภาพจิต การศึกษา และการปรับตัวของคนในสังคม (ชญาณิชฎ์ สุระเสนา, 2559 : 3)

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จัดเป็นวัยรุ่นตอนปลาย เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ซึ่งวัยรุ่นตอนปลายเป็นระยะที่เชื่อมต่อยุ่ผู้ใหญ่ ในระยะนี้วัยรุ่นจะมีอารมณ์มั่นคงมากขึ้น มีเหตุมีผล มีความรับผิดชอบในพฤติกรรมของตนเองรวมทั้งผลที่เกิดจากการกระทำของตน (ดารารวรรณ ดีพร้อม, 2559 : 10) กล่าวคือเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงไปสู่ช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่มีการเปลี่ยน

รูปแบบการดำเนินชีวิต จะก้าวไปสู่สังคมมหาวิทยาลัยและการทำงาน จึงต้องมีการพัฒนาทักษะทางสังคมให้มีทักษะทางสังคมที่ดี ประกอบกับการพิจารณานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของอีริคสันพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะอยู่ในขั้นที่ 5 ความเป็นเอกลักษณ์ – ความสับสนใน ช่วงวัยรุ่น อายุ 12-18 ปี (พรรณี ชูทัย ,2522 : 85-89) โดยในขณะนี้เด็กจะวิเคราะห์และรู้จักตนเอง ว่าเป็นอย่างไร มีเป้าหมายอะไร เพื่อสามารถพัฒนาทักษะของตนเองให้แสดงบทบาทอย่างเหมาะสม แต่ถ้าค้นหาตนเองไม่เจอก็จะไม่สามารถพัฒนาทักษะตนเองได้ ทำให้การแสดงออกต่าง ๆ ไม่เหมาะสมตามไปด้วย ดังนั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนและสับสนรวมกันหลายด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา รวมไปถึงค่านิยมต่างๆ ขณะเดียวกันก็เป็นวัยแห่งการลอกเลียน เริ่มค้นหาตนเอง จึงเป็นวัยที่จะต้องรู้จักตนเองทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กรมสุขภาพจิตให้ข้อสรุปไว้ว่า การพัฒนาทางสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดในวัยรุ่น (จุลมนี สุระโยธิน, 2554 : 1) ถ้าหากไม่มีการพัฒนาทักษะทางสังคมก็จะกลายเป็นคนที่มีปัญหาไม่สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุขได้ เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในการเลือกปฏิบัติในการเผชิญสถานการณ์หรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ การมีทักษะทางสังคมที่ดีจะเป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กประสบความสำเร็จ

การพัฒนาทักษะทางสังคมจะต้องอาศัยปัจจัยแวดล้อมในทุก ๆ ด้านของการดำเนินชีวิต ทั้งในด้านครอบครัว สังคม และเพื่อน การศึกษาที่เน้นเฉพาะความรู้ความเข้าใจเพียงอย่างเดียวจึงยังไม่เพียงพอ แต่การศึกษาต้องเป็นกระบวนการที่พัฒนาคนให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ และสังคม (นิสิต น้อมศาสน์, 2553 : 1) ในสถานการณ์โลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดนั้น โรงเรียนจึงเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคมและทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตของนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคนให้ไปสู่สังคมแห่งการทำงานจึงต้องมีการเตรียมการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง (ศักดิ์ศรี มณีเดช, 2554 : 1) โรงเรียนจึงไม่ใช่สถานที่ที่จะพัฒนาเฉพาะด้านความรู้ความเข้าใจเพียงอย่างเดียวอีกต่อไปแต่ต้องมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่าจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ที่มีวิสัยทัศน์ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบน

พื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ ปี พ.ศ. 2560 – 2579 ที่มีการวางยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ที่มีเป้าหมายบางประการเพื่อพัฒนากำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนา ศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และคนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยเป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กที่สุดในประเทศไทย ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลอ่าวไทยที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประมง และได้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น จนกลายเป็นเมืองที่มีการเจริญเติบโตทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ประกอบกับแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2561 – 2564 ได้มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและผู้สูงอายุให้มีความมั่นคง เข้มแข็ง สามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งให้ประชาชนอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุข และปลอดภัย และยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างยั่งยืนเพื่อให้จังหวัดสมุทรสงครามเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจตามวิถีสมุทรสงคราม (สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม, 2560) ทำให้การท่องเที่ยวมีการเจริญเติบโตและสร้างรายได้เป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าการท่องเที่ยวในปัจจุบันจะมีการพัฒนาและสร้างความเจริญมากมาย แต่การท่องเที่ยวก็นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นและรูปแบบอาชีพที่เปลี่ยนไป (ชรินทร์พรณ อະสีติรัตน์, 2553 : 6) โดยความเจริญที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบกับชุมชนและวิถีชีวิตจากรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดสมุทรสงคราม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้มีการรายงานสถานการณ์ปัญหาทางสังคมของจังหวัดสมุทรสงคราม ปี 2560 กล่าวถึงสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนพบว่า สถานการณ์เด็กอายุแรกเกิด – 18 ปีบริบูรณ์ ในประเด็นสถานะความเป็นอยู่ของเด็กพบว่า ส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัวยากจน/ยากลำบาก รองลงมาคือ มีที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัย และเป็นเด็กที่ดูแลบุคคลในครอบครัวที่เป็นเด็กผู้สูงอายุ คนพิการฯ ในประเด็นเด็กมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เมื่อจำแนกตามพฤติกรรม พบว่าพฤติกรรม ไม่เหมาะสมที่สุดคือติดเกม รองลงมาคือ มั่วสุมและทำความรำคาญให้ชาวบ้านจำนวน 24

คน และสถานการณ์เยาวชนอายุตั้งแต่ 18 – 25 ปี ในประเด็น สถานะความเป็นอยู่ของเยาวชนคือ อยู่กับครอบครัวยากจน/ยากลำบาก รongลงมาคือดูแลบุคคลในครอบครัวที่เป็นเด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการฯ และที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมฯ ในประเด็นพฤติกรรมไม่เหมาะสมของเยาวชน เมื่อจำแนกตามพฤติกรรมพบว่าส่วนใหญ่มีว่สมและทำความรำคาญให้ชาวบ้าน รongลงมาคือ ดุดมและดิดเหล่า/เครื่องดิมแอลกอฮอล์ (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม, 2561) การจะสามารถดำรงชีวิตให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีทักษะทางสังคมที่ดี โดยเฉพาะในวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงและการจะพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กในวัยดังกล่าวจะต้องมีความรู้เข้าใจพื้นฐานทักษะทางสังคมความแตกต่างทางด้านทักษะทางสังคมและปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะทางสังคมต่อไป ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษาศาสาพัฒนาศึกษา จึงสนใจศึกษาทักษะทางสังคมและความแตกต่างของทักษะทางสังคมของนักเรียน รวมทั้งแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ได้ข้อมูลและเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

จากปัญหาและความจำเป็นที่เกิดขึ้นตามที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคม จำแนกตามตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

คำถามการวิจัย

จากปัญหา ความจำเป็น และวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้มีการกำหนดข้อคำถามของการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาข้อมูลจากการวิจัย ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในระดับใด

2. ทักษะทางสังคม เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีความแตกต่างกันหรือไม่

3. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

4. แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีแนวทางอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของทักษะทางสังคม พบว่า นักเรียนที่มีข้อมูลพื้นฐานต่างกัน มีทักษะทางสังคมที่ต่างกัน (ศันสนีย์ นาคะสนธิ์, 2545 พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทักษะทางสังคมแตกต่างกัน วาสนา ชัดติยวงษ์ และชนาธิป พรกุล, 2559 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีทักษะทางสังคมที่แตกต่างกัน) ผู้วิจัยจึงมีการตั้งสมมติฐานการวิจัยดังนี้ ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลน่าจะแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

จากปัญหาและความจำเป็น เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์และได้ข้อมูลที่ต้องการเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้มีการกำหนดขอบเขตที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 899 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 269

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมไปถึงมีความเข้าใจในด้านทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 11 คน ประกอบไปด้วย

2.1 ครูผู้สอน ครูประจำชั้น และครูผู้สอนแนะแนว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 คน

2.2 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ จำนวน 3 คน

2.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลการเรียนรู้ ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

3.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ได้แก่ ปัจจัยภายในตนเอง ปัจจัยจากครอบครัว ปัจจัยจากโรงเรียน ปัจจัยจากเพื่อน ปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 ทักษะทางสังคม 7 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร 2) ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา 3) ทักษะการสื่อสาร 4) ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ 5) ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม 6) ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ 7) ทักษะการปรับตัว

3.2.2 แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มีการกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

4.1 ทักษะทางสังคม ใน 7 ด้าน ประกอบไปด้วย

4.1.1 ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร

4.1.2 ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา

4.1.3 ทักษะการสื่อสาร

4.1.4 ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ

4.1.5 ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม

4.1.6 ทักษะความฉลาดทางอารมณ์

4.1.7 ทักษะการปรับตัว

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ได้แก่

4.2.1 ปัจจัยภายในตนเอง

4.2.2 ปัจจัยจากครอบครัว

4.2.3 ปัจจัยจากโรงเรียน

4.2.4 ปัจจัยจากเพื่อน

4.2.5 ปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม

4.3 แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม

5. ขอบเขตด้านเวลา

เดือนพฤศจิกายน 2562 – เดือนเมษายน 2563

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้มีการกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการศึกษาไว้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม หมายถึง รูปแบบ วิธีการ บทบาทหน้าที่ของบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร ที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

2. ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ ทั้งกับตนเองและผู้อื่น การปรับตัว มีการแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมอย่างเหมาะสม พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม 7 องค์กรประกอบ ดังนี้
1) ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร 2) ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา 3) ทักษะการสื่อสาร 4) ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ 5) ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม 6) ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ 7) ทักษะการปรับตัว

2.1 ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะกระทำการเลือก ค้นหา รับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ผ่านขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความสนใจและกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ตนต้องการนำมาใช้ประโยชน์หรือเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2.2 ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา หมายถึง ทักษะความสามารถที่บุคคลใช้ในการจัดการกับสถานการณ์หรือปัญหาที่เข้ามา โดยมีการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรมเพื่อให้สามารถรับกับสถานการณ์ปัญหา รวมไปถึง ความสามารถของบุคคลในการเข้าใจปัญหาโดยใช้ความรู้ ความสามารถ กระบวนการ และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา จนสามารถหาทางออกและแก้ปัญหาคือ หรือนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2.3 ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะรับสิ่งที่ผู้อื่นต้องการ ถ่ายทอด และส่งสารที่เราต้องการให้ผู้อื่นทราบ ผ่านช่องทาง ภาษา สัญลักษณ์ และสื่อต่าง ๆ โดยใช้ กระบวนการ ฟัง พูด อ่าน เขียน ทำทางต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และบรรลุเป้าหมาย ที่ต้องการสื่อสาร

2.4 ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะจัดการ ควบคุมพฤติกรรมกรรมการแสดงออก และความคิดของตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่าง ปกติ รวมถึงคุณลักษณะความสามารถที่บุคคลสามารถมีอิทธิพลทางความคิด จูงใจ นำพาให้บุคคลอื่น ๆ คล้อยตาม และได้รับการยอมรับจากผู้อื่น โดยความสามารถของตน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.5 ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่แต่ละบุคคลแสดง ออกมา ในการดำเนินชีวิต โดยได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยแวดล้อมอย่างเหมาะสม

2.6 ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถที่บุคคลใช้ในการบริหารจัดการ กับความคิด อารมณ์และการแสดงออกอย่างเหมาะสม ทางอารมณ์รวมถึงการแยกแยะ อารมณ์ และการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

2.7 ทักษะการปรับตัว หมายถึง ความสามารถที่บุคคลจะเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนอง ต่อสภาพแวดล้อมที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเอง หรือสิ่งที่พบเจออย่างเหมาะสม สามารถดำเนิน ชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนศรีมหาสมุทร โรงเรียนถาวรานุกุล โรงเรียนท้ายหาด โรงเรียนเมธีชุนหะวัน วิทยาลัย โรงเรียนสกลวิสุทธิ โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย โรงเรียนวัดบางกะพ้อม(คงลาภยิ่งประชา นุสรณ์) โรงเรียนเทพสุวรรณชาญวิทยา และโรงเรียนวัดแก้วเจริญอำนวยวิทย์

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม หมายถึง เหตุ หรือองค์ประกอบที่มีส่วนในการสร้าง พัฒนา หรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทักษะทางสังคม

4.1 ปัจจัยภายในตนเอง หมายถึง เหตุ หรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม อันเกิดจากตัวนักเรียน ได้แก่ ความสามารถในการจัดการเรื่องราวต่าง ๆ รู้จักแยกแยะสิ่งถูกผิด สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และมีความสามารถในการจัดการความคิดและอารมณ์ของ ตนเองได้

4.2 ปัจจัยจากครอบครัว หมายถึง เหตุ หรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม อันเกิดจากครอบครัวและบุคคลในครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูและการได้รับการสนับสนุนจากคน ในครอบครัวในการทำสิ่งต่าง ๆ การให้กำลังใจและช่วยเหลือในการพัฒนานักเรียน

4.3 ปัจจัยจากโรงเรียน หมายถึง เหตุ หรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม อันเกิดจากโรงเรียน ได้แก่ อิทธิพลจากครูและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งเสริมสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ การให้กำลังใจช่วยเหลือแก้ปัญหา รวมถึงการพัฒนาทักษะต่าง ๆ

4.4 ปัจจัยจากเพื่อน หมายถึง เหตุ หรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม อันเกิดจากเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความไว้วางใจความช่วยเหลือในการทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการสนับสนุนในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น

4.5 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง เหตุ หรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม อันเกิดจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม สภาวะเศรษฐกิจ ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นและส่งอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะต่าง ๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัย เรื่องแนวทางพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตัวนักเรียน เพื่อน ครู ผู้ปกครอง และองค์กรต่าง ๆ สามารถรู้ เข้าใจ และสามารถใช้ประโยชน์จากการวิจัยได้ดังนี้

1. ได้ทราบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในระดับใด เพื่อสามารถเข้าใจพัฒนาการของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนานักเรียนต่อไป
2. ได้ทราบความแตกต่างของทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนต่อไป
3. ได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคม
4. ได้ทราบแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกันพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนให้มีการพัฒนาอย่างเหมาะสม

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอในหัวข้อและรายละเอียด ต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะทางสังคม
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียน
4. ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10
5. ข้อมูลพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะทางสังคม

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม ผู้วิจัยนำเสนอได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะสังคมในประเด็นต่อไปนี้

ความหมายของทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคม (Social Skills) เป็นทักษะความสามารถของบุคคลที่มีความหลากหลาย และเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในการดำเนินชีวิต ที่จะช่วยให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมสามารถดำเนินไปได้อย่างปกติสุข โดยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

สุรพล พยอมแย้ม (2545 : 10) ได้สรุปความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยสามารถแสดงออกถึงความต้องการของตนเอง สามารถควบคุมการกระทำของตน และสามารถวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาเลือกการกระทำที่จัดการกับสิ่งเหล่านั้นอย่างถูกต้องเหมาะสม อันจะทำให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

นาวิน เข้มทอง (2550 : 6) ได้กล่าวถึงทักษะสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การแสดงออกถึงความต้องการของตนเองรวมถึงการร่วมงานกับผู้อื่น ซึ่งสามารถควบคุมการปฏิบัติตัวให้อยู่ในสังคมและปรับตัวตามสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อม และทำให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

พรรณกนก รักศรีอักษร (2554 : 11) ได้สรุปความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่าเป็นความสามารถส่วนบุคคลในการสื่อสาร และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทั้งทางกายภาพและภาษาพูด รวมไปถึงความสามารถในการเข้าใจ รับรู้สถานการณ์ทางสังคมรอบตัวขณะนั้น โดยสามารถแสดงออกทางสังคมระหว่างตนกับบุคคลอื่น ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามสังคมและสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผ่านไป

ทับทิมทอง กอบัวแก้ว (2555 : 49) ได้กล่าวถึงทักษะสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมหมายถึง ทักษะที่ใช้ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ในการติดต่อสื่อสารหรือร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งทักษะทางสังคมนั้นสามารถเริ่มต้นได้จากกลุ่มเล็กๆ ที่มีสมาชิก ไม่กี่คนไปจนถึงกลุ่มใหญ่ โดยที่แต่ละคนรู้หน้าที่และมีบทบาทในสังคมของตนเองเพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้

ปาริฉัตร คำปล้อง (2555 : 78) ได้กล่าวถึงทักษะสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึงความสามารถของบุคคลในการแสดงออกทางอารมณ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ สามารถติดต่อสื่อสารอย่างราบรื่นกับบุคคลอื่น และสามารถปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

วรัถนันท์ ศรีวิเศษ (2556 : 31) ทักษะทางสังคมไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลมีความสามารถในการติดตามข้อมูลข่าวสาร ปรับตัวกับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือตลอดจนการสื่อสารและเรียนรู้การอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมได้อย่างมีความสุข

พิมพ์ พยุหะ (2557 : 37) ได้กล่าวถึงทักษะสังคมไว้ว่า ทักษะสังคม คือ พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งในด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย สามารถสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสามารถแก้ปัญหาได้

วัชระ หนุมงกุฎ (2557 : 14) ได้กล่าวถึงทักษะสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึงความสามารถในการรับรู้และแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลในเรื่องของการรู้จักปรับตัว การให้ความร่วมมือ รู้จักบทบาทของตนเองและการปฏิบัติต่อผู้อื่น รวมไปถึงการได้รับการยอมรับจากสมาชิกในสังคม

สุภาววรรณ อินตะแก้ว (2557 : 49) ได้สรุปความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะสังคม เป็นทักษะที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างกันในสังคม ช่วยให้บุคคลมีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถติดต่อสื่อสาร รวมทั้งสามารถเข้าใจถึงสถานการณ์ที่หลากหลาย กฎกติกาต่างๆในสังคมและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อธยา เมดิไธสง (2557 : 31) ได้สรุปความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับตัวอยู่ร่วมกัน สามารถติดต่อสื่อสาร ทำงานร่วมกัน มีการยอมรับความคิดเห็น เคารพสิทธิของกันและกันยอมรับความคิดเห็นของส่วนรวม

พันธทิพย์ นิลพันธ์ (2558 : 26) ได้สรุปความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความสามารถในการสื่อความหมาย สื่อสารหรือสื่อความแก่ผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ทางบวก รู้จักรับผิดชอบ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้จักปฏิบัติต่อผู้อื่น สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกในสังคมและสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม จึงอาจกล่าวได้ว่าทักษะทางสังคมนั้นเป็นความสามารถที่ทำให้เรารู้จักเข้าใจความรู้สึก ความต้องการทางจิตใจ หรือความต้องการต่าง ๆ รู้จักการแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

วรารัตน์ เสริมทรง (2558 : 47) ได้กล่าวถึงทักษะสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการติดต่อสื่อสารอย่างราบรื่นกับบุคคลอื่นและสามารถปฏิบัติตนในอยู่ร่วมกันกับสังคมได้อย่างมีความสุข

สุปราณี แก้วขุนเหล็ก (2559 : 36) ได้สรุปความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการติดต่อสื่อสารอย่างราบรื่นกับบุคคลอื่นและสามารถปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกันกับสังคมได้อย่างมีความสุข

กัญญา สมบูรณ์ (2560 : 43) ได้ประมวลความหมายของทักษะทางสังคม ไว้ว่า หมายถึงทักษะที่บุคคลพึงมีในการอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบัน ตลอดจนความสามารถของบุคคลในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยจำเป็นต้องมีการสื่อสารการปฏิสัมพันธ์ทั้งโดยการใช้ถ้อยคำและไม่ใช้ถ้อยคำ ความเชื่อสัจย์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม มีภาวะผู้นำในการดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง ตลอดจนมีจิตสาธารณะที่ดีต่อสังคม

กาญจนา พงษ์สุภา (2560 : 14) สรุปความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการสื่อสาร มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้เหมาะสม ให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและการปฏิบัติต่อผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตภายในสังคมได้อย่างมีความสุข

วินิมล มะรังศรี (2560 : 16) ได้สรุปความหมายของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคม คือ การที่บุคคลมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกต่อผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลใกล้เคียง รู้จักการเล่นกับผู้อื่นมากขึ้น แต่ยังไม่เป็นกลุ่มที่ถาวรเล่นได้ทั้งชายและหญิง มีความรับผิดชอบต่อตนเองกับผู้อื่น รู้จักการช่วยเหลือตนเองเพิ่มขึ้นในทุกด้าน รู้จักการแบ่งปัน การช่วยเหลือ การผลัดเปลี่ยน การรอคอย และใช้ภาษาในการสื่อสารกับคนอื่น เพื่อบอกเล่าเรื่องราวของตนได้

กล่าวโดยสรุป ทักษะทางสังคม คือ ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ ทั้งกับตนเองและผู้อื่น การปรับตัว มีการแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมอย่างเหมาะสม พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของทักษะทางสังคม

เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นหมู่คณะและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทักษะทางสังคมจึงเป็นทักษะที่มนุษย์ใช้เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถติดต่อและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างเหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้อธิบายถึงสำคัญของทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

พรรณกนก รักศรีอักษร (2554 : 13) ได้สรุปไว้ว่า ทักษะทางสังคมมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาตัวบุคคลให้ประสบความสำเร็จในชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุขในสังคม โดยไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือปัญหาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ทับทิมทอง กอบัวแก้ว (2555 : 50) ได้สรุปไว้ว่า ทักษะทางสังคมเป็นทักษะซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เพราะเป็นทักษะที่ทำให้คนอยู่ร่วมกับผู้อื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยในการปรับตัวให้อยู่ในสังคม ตลอดจนถึงสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบตัวได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้วทักษะทางสังคมยังทำให้คนรู้จักตนเองและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มหรือชุมชนที่อาศัยอยู่ มีความรับผิดชอบต่อสังคม รู้จักปรับตัวให้ทันสมัยกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สร้างความภาคภูมิใจในตนเองดำรงตนเป็นพลเมืองดีในสังคม อันจะส่งผลถึงการพัฒนาสังคมและประเทศชาติที่อาศัยอยู่อีกต่อไป

น้ำอ้อย ทวีการไถ (2555 : 8) ได้สรุปไว้ว่า ทักษะทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อมนุษย์ เพราะมนุษย์ไม่สามารถจะอยู่ได้ตามลำพังต้องมีเพื่อน มีกลุ่มสังคม ที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ตั้งแต่สังคมเล็ก ๆ ในครอบครัว ขยายออกไปเป็นสังคมมนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันในสังคมและการที่จะให้สังคมนั้นมีความปกติสุขได้ บุคคลในสังคมต้องมีทักษะทางสังคมที่ดี รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบ และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

พรพรรณ มากบุญ (2555 : 34) ได้สรุปไว้ว่า ทักษะทางสังคมจะทำให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้บุคคลแสดงบทบาทและทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม และสามารถทำให้ชีวิตดำเนินไปอย่างมีความสุข ดังนั้นการส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีทักษะทางสังคม จะสามารถทำให้เกิดการแสวงหาความรู้ รับรู้การสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี รู้จักการจัดการกับปัญหา สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม สามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองและสามารถใช้แรงสนับสนุนทางสังคมให้เกิดประโยชน์ ซึ่งทักษะทางสังคมเหล่านี้จะทำให้เด็กและเยาวชนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้โดยมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ออกมาได้ง่าย

นิธิบุญรวิ ปือราเฮง (2558 : 37) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมมีส่วนช่วยพัฒนาทั้งบุคคลและสังคม เพราะถ้าบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมมีทักษะที่จะอยู่มีความสุขแล้วสังคมก็ย่อมสงบสุขและพัฒนาเจริญงอกงามต่อไปได้อย่างมั่นคง

ชฎานิชฎี สุระเสนา (2559 : 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมมีความจำเป็นสำหรับทุกเพศทุกวัย ทั้งวัยเด็กที่ต้องการศึกษาการเรียนรู้สิ่งใหม่ในชีวิต วัยรุ่นที่ต้องการยอมรับจากเพื่อนฝูงคนรอบข้าง วัยผู้ใหญ่ที่เริ่มสร้างครอบครัวและต้องการความสำเร็จในการทำงาน เนื่องจากการมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ทำให้บุคคลเกิดมิตรภาพและโอกาส ความก้าวหน้าในการทำงานอีกทั้งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม นำมาซึ่งความสุขสำเร็จในชีวิต กล่าวคือ การมีทักษะทางสังคมที่ดีจะทำให้สามารถปรับตัวได้ซึ่งจะนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีในอนาคต ในทางตรงกันข้ามหากขาดทักษะทางสังคมจะทำให้มีปัญหาในการปรับตัว ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ และเกิดโอกาสผิดพลาดในชีวิตได้

กัญญา สมบูรณ์ (2560 : 44) ได้สรุปความสำคัญของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมมีความสำคัญต่อมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นช่วงวัยใดก็ตาม เนื่องจากมนุษย์จำเป็นต้องมีการปฏิสัมพันธ์ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทั้งนี้ทักษะทางสังคมยังมีส่วนช่วยในการพัฒนามนุษย์ให้สามารถอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ตลอดจนช่วยมนุษย์ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถร่วมมือกันพัฒนาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ทักษะทางสังคมมีความจำเป็นกับการดำเนินชีวิต เนื่องจากทักษะสังคมทำให้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งการทำงานและการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างปกติสุข การมีทักษะทางสังคมที่ดีจะทำให้การแสดงออกทางด้านพฤติกรรมและอารมณ์เป็นไปอย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างปกติสุขและก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคม เป็นกลุ่มของทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่มีความหลากหลายที่จะช่วยให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ โดยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้แบ่งองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ ดังนี้

จุลฉณี สุระโยธิน (2554 : 22) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบทางสังคม และสรุปไว้ว่า ทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่มีการผสมผสานระหว่างหลาย ๆ ทักษะ เช่น ทักษะในการเข้าใจตนเองและการเข้าใจผู้อื่น ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการมีส่วนร่วมในกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะหรือความสามารถในการวางตนได้อย่างเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ หรือความสามารถในการแยกแยะว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดสิ่งใดสมควรหรือไม่สมควร

ทับทิมทอง กอบัวแก้ว (2555 : 56-57) กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมของผู้เรียนพิจารณาได้จากความสามารถด้านการติดต่อสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะการทำงานกลุ่ม การรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งในการวิจัยดังกล่าวจะศึกษาและส่งเสริมทักษะทางสังคม 2 ด้าน ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับบุคคลอื่น และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะการทำงานกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการสร้างเสริมทักษะสังคมให้กับตนเอง

Riggio (1986) ได้กำหนดทักษะทางสังคมพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. การแสดงออกทางอารมณ์ (Emotional Expressivity)
2. ความไวทางอารมณ์ (Emotional Sensitivity)
3. การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control)
4. การแสดงออกทางสังคม (Social Expressivity)
5. ความไวทางสังคม (Social Sensitivity)
6. การควบคุมทางสังคม (Social Control)

พรพรรณ มากบุญ (2555 : 37-38) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของทักษะทางสังคมตามแนวคิดของ ชิงเก และกิลคริสต์ (Schinke and Gilchrist) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร
2. ทักษะการเผชิญปัญหา
3. ทักษะการแก้ปัญหา
4. ทักษะการสื่อสาร

5. ทักษะการสอนตนเอง

6. ทักษะเพื่อการได้มาซึ่งแรงสนับสนุนทางสังคม

วัชระ หนุมงกุฏ (2557 : 16) ได้สรุปพื้นฐานของแนวคิดทักษะทางสังคม ที่สำคัญที่ควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนา ได้แก่ การรับรู้ทางอารมณ์ความรู้สึก การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักปฏิบัติตนในสังคม การเล่นและการปฏิบัติตามกติกาของสังคม การควบคุมอารมณ์ตนเอง สุขอนามัยที่ดี

อธยา เมตโธสง (2557 : 34) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของทักษะทางสังคม ประกอบด้วย ทักษะภาษา การทำงานร่วมกัน การแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้นำ การมีเมตตา ควบคุมอารมณ์ การกระทำของตนเอง รู้จักเคารพให้เกียรติผู้อื่น และสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ชฎานิชฎ์ สุระเสนา (2559 : 57) ได้ระบุทักษะทางสังคม ประกอบด้วยพฤติกรรม 7 ด้านได้แก่

1. ด้านพฤติกรรมการสื่อสาร
2. ด้านพฤติกรรมความร่วมมือ
3. ด้านพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
4. ด้านพฤติกรรมความผูกพัน
5. ด้านพฤติกรรมความรับผิดชอบ
6. ด้านพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ
7. ด้านพฤติกรรมควบคุมตนเอง

กัญญา สมบูรณ์ (2560 : 47) ได้สรุปองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมเป็นทักษะต่าง ๆ ที่ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เช่น ทักษะการมีเหตุผล ทักษะด้านความสามารถ ทักษะการอยู่ร่วมกันและการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทักษะการอยู่อย่างพอเพียง ทักษะการมีจิตสาธารณะ และทักษะการมีภาวะผู้นำ

ตารางที่ 1 สรุปองค์ประกอบของทักษะทางสังคม

แนวคิดของบุคคล	องค์ประกอบทักษะทางสังคม						
	การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร	การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา	การสื่อสาร	การจัดการตนเองและภาวะผู้นำ	การแสดงพฤติกรรมทางสังคม	ความฉลาดทางอารมณ์	การปรับตัว
จุลมนี สุระโยธิน		/	/	/	/		
ทับทิมทอง กอบัวแก้ว			/	/	/		
Riggio					/	/	
Schinke and Gilchrist	/	/	/	/	/		
วิษระ หนุมงกุฎ				/	/	/	
อรัญา เม็ดไธสง			/	/	/	/	/
ชญาณิชฎ์ สุระเสนา			/	/	/		
กัญญา สมบูรณ์			/	/	/		

จากที่กล่าวมา ทักษะทางสังคมมีองค์ประกอบที่หลากหลาย ทั้งในแง่ของพฤติกรรมและอารมณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการศึกษาทักษะทางสังคม 7 องค์ประกอบได้แก่ 1. ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร 2. ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา 3. ทักษะการสื่อสาร 4. ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ 5. ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม 6. ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ 7. ทักษะการปรับตัว มีความหมายดังนี้

1. ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร

ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของทักษะทางสังคม จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสารไว้ ดังนี้

วรพจน์ สมานมิตร (2546 : 34) ได้สรุป ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร (Information Skills) ได้ว่า ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำหรือปฏิบัติเพื่อค้นหาข้อมูลข่าวสารที่จะตอบสนองความต้องการของตน ในการที่จะนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ทั้งด้านการเรียนและการทำงาน

กัญญารัตน์ ตรีสิน (2558 : 5-6) ได้สรุป การเสาะแสวงหาข้อมูลข่าวสาร มีความหมายว่า การค้นหาข้อมูลข่าวสารในเชิงลึกตามแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ความรู้และรายละเอียดของสินค้า ร้านค้า บริการหรืออื่นๆก่อนการตัดสินใจในการซื้อ โดยจะมีการจำแนกแหล่งสารออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ บุคคล สถาบัน และสื่อ โดยมีสาเหตุของการเสาะแสวงหาข่าวสารของผู้บริโภคนั้นเกิดจากความไม่รู้ไม่แน่ใจจึงเป็นเหตุผลให้ผู้บริโภคเกิดการเสาะแสวงหาข่าวสารเพื่อติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหว เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจเพื่อนำข้อมูลข่าวสารมาประกอบในการสนทนา เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้กับตนเองในการสร้างความรู้สึกว่าเราได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้น ๆ ด้วยเพื่อเสริมความคิดเดิมของตนให้มีความแข็งแกร่งเพิ่มมากขึ้น และสุดท้ายคือเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปความหมายเกี่ยวกับทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสารไว้ว่า ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร เป็นความสามารถของบุคคลที่จะกระทำการเลือก ค้นหา รับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ผ่านขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความสนใจและกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ตนต้องการนำมาใช้ประโยชน์หรือเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2. ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา

ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของทักษะทางสังคม จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของทักษะการเผชิญปัญหา และการแก้ปัญหาไว้ดังนี้

1) ความหมายของการเผชิญปัญหา

กมลชนก สุขเจริญ (2555 : 20) ได้สรุปทักษะการเผชิญปัญหาไว้ว่า พฤติกรรมการเผชิญปัญหา หมายถึง สิ่งที่บุคคลแสดงออกในการตอบสนองต่อสถานการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เข้ามาคุกคาม

บุรียา แต่งพันธ์ (2556 : 10) ได้สรุปความหมายของพฤติกรรมการเผชิญปัญหาไว้ว่า พฤติกรรมการเผชิญปัญหาเป็นพฤติกรรมที่บุคคลพยายามที่จะจัดการกับสถานการณ์ที่ประเมินได้ว่าสร้างความเครียดให้กับตนให้ลดระดับความเครียดอยู่ในที่ระดับที่ตนเองจะรับได้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปความหมายเกี่ยวกับการเผชิญปัญหา ได้ว่า ทักษะการเผชิญปัญหา เป็นทักษะความสามารถที่บุคคลใช้ในการจัดการกับสถานการณ์หรือปัญหาที่เข้ามา โดยการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรมเพื่อให้สามารถรับกับสถานการณ์ปัญหา

2) ความหมายของการแก้ปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (2551 : 6) ระบุทักษะการแก้ปัญหาไว้ว่า เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

กนกวรรณ พิทยะภัทร์ (2556 : 27) ได้สรุปความหมายของการคิดแก้ปัญหา หมายถึง การเข้าใจปัญหา สามารถมองเห็นสาเหตุของปัญหาและใช้กระบวนการของสมองหาวิธีการต่าง ๆ มาแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล

จิราพร โบลิตธิพิเชษฐ (2557 : 54) ได้สรุปทักษะการแก้ปัญหาไว้ว่า ทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา เป็นการเรียนรู้ปัญหาสามารถเข้าใจปัญหา มองเห็นสาเหตุของปัญหาและผลที่เกิดขึ้น โดยอาศัยความรู้หลักการประสบการณ์เดิมจากการเรียนรู้ของบุคคล นำมาคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในปัจจุบันเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้หลายแนวทาง โดยใช้กระบวนการเลือกตัดสินใจ พิจารณาวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปใช้หรือลงมือปฏิบัติจริงตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

ธัญวลัย กุลวงษ์ (2557 : 34) ได้สรุปเกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหาไว้ว่า การแก้ปัญหามีความหมายถึงการดำเนินการที่มีระเบียบแบบแผนโดยเกิดจากการใช้สติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์และ ความคิดอย่างมีเหตุผล มาพิจารณา ไตร่ตรองค้นหาแนวทางวิธีการที่จะจัดอุปสรรคออกไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ธีรพงศ์ ศุภเกียรติ์มงคล (2557 : 35) ได้สรุปการแก้ปัญหาไว้ว่า การคิดแก้ปัญหาเป็นกระบวนการมีการใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ในการหาทางออกของการแก้ปัญหาจนสามารถค้นพบทางออกของปัญหาได้

ตรุณนภา นาชัยฤทธิ์ (2557 : 73) ได้สรุปการคิดแก้ปัญหาไว้ว่า คิดแก้ปัญหาเป็นการใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้จัดลำดับความคิดของสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมาย มีการตั้งสมมติฐานภายใต้การควบคุมมีการรวบรวมเก็บข้อมูลจากการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์ที่ทดแทนสมมติฐานนั้นว่าเป็นจริงหรือไม่

ศศิธร พงษ์โลกา (2557 : 28) ได้สรุปความหมายเกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหาไว้ว่า การคิดแก้ปัญหามีความหมายถึงวิธีคิดแบบหนึ่งที่ต้องการอาศัยความรู้ความคิดรวบยอด และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นปัญหา เพื่อให้ได้คำตอบและการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปลความหมายเกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหา ไว้ว่า ทักษะการแก้ปัญหา เป็นความสามารถของบุคคลในการเข้าใจปัญหา โดยใช้ความรู้ ความสามารถ กระบวนการ และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา จนสามารถหาทางออกและแก้ปัญหาได้ หรือนำไปสู่เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3. ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการสื่อสาร เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของทักษะทางสังคม โดยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของทักษะการสื่อสาร ไว้ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (2551 : 6) ระบุไว้ว่า ทักษะการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจความรู้สึกและทัศนคติของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมรวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับและไม่รับข้อมูลด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจน การเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

สุนทรีย์ บุญจันทร์ (2555 : 25) ได้สรุปความหมายของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารเป็นการบอกความต้องการบอกความรู้สึกนึกคิด ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยใช้ภาษาพูด ภาษาท่าทางหรือภาษาสัญลักษณ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและการได้ฝึกทักษะการสื่อสารทั้งการพูดการฟัง การอ่าน และการเรียน จะช่วยให้สามารถรับสารและส่งสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ณัชปภา ภักตร์วิสัย (2557 : 14) ได้สรุปความหมายการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนความคิด ความเห็น ข้อเท็จจริงหรือความรู้สึก ซึ่งอาจเป็นในรูปของคำพูดตัวอักษรสัญลักษณ์ โดยมีเจตนาที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของอีกบุคคลหนึ่ง พฤติกรรมในนี้หมายรวมถึงการเปลี่ยนในความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกโดยเปิดเผย และมุ่งให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้ให้กับผู้รับและช่วยป้องกันความเข้าใจผิดระหว่างกัน

กรธนา โพธิ์เต็ง (2558 : 33) ได้สรุปความหมายของการสื่อสาร สรุปได้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อให้ผู้รับสารเกิดการตอบสนองด้วยการแสดงกิริยาอาการหรือการให้ข้อมูลย้อนกลับตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วยการใช้ระบบสัญลักษณ์ เช่น ภาษาที่ถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะกับบุคคลและกาลเทศะในการสื่อสาร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปลความหมายเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร ได้ว่า ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะรับสิ่งที่ผู้อื่นต้องการถ่ายทอด และส่งสารที่เราต้องการให้ผู้อื่นทราบ ผ่านช่องทาง ภาษา สัญลักษณ์ และสื่อต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการ ฟัง พูด อ่าน เขียน ท่าทางต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และบรรลุเป้าหมายที่ต้องการสื่อสาร

4. ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ

ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของทักษะทางสังคม จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ ไว้ดังนี้

1) ความหมายของทักษะการจัดการตนเอง

คันทันย กงสกุล (2552 : 61) ได้อธิบายความหมายของการจัดการตนเอง ไว้ว่า การจัดการตนเอง หมายถึงกระบวนการความสามารถเฉพาะตัวของบุคคลในการจัดการกับอาการ การรักษา ผลกระทบด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต ซึ่งเป็นทั้ง ความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ภายใน และพฤติกรรมภายนอกที่ผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้รวมทั้งการ ปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถอยู่กับโรคได้ โดยต้องมีความรู้และทักษะที่จำเป็น ซึ่งอาจ กระทำด้วยตนเอง และได้รับการแนะนำช่วยเหลือสนับสนุนจากบุคคลอื่นบนพื้นฐานจากการตัดสินใจ ด้วยตนเอง

กันยสินี ปัญญาอภิวังศ์ (2557 : 24) ได้สรุปความหมายของการจัดการตนเองไว้ว่า การจัดการตนเองเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น กระบวนการคิด การวางแผน การเตรียมการรวมถึงการจัดการเงินที่มีอยู่ให้ เกิดประโยชน์มากที่สุด

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปความหมายเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะจัดการ ความคุมพฤติกรรมการแสดงออก และความคิดของตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ

2) ความหมายของภาวะผู้นำ

ธรรมภรณ์ ณะเอม (2556 : 13) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึงภาวะของผู้นำรูปแบบที่หลากหลายในสถานการณ์ต่างๆที่สามารถทำให้ผู้อื่นไว้วางใจและ คล้อยตามในแนวทางที่ต้องการ เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานหรือบุคคลทั่วไปและสามารถใช้ ความสามารถที่มีทำให้สิ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นได้

วราจกานา กาญจนพาที (2556 : 24) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการและสถานการณ์ที่บุคคลได้รับการยอมรับให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจูงใจคนให้ ร่วมกันทำงานภายในองค์กรได้อย่างเต็มใจเพื่อให้ผลงานหรืองานที่ได้รับมอบหมายนั้นสัมฤทธิ์ผลและ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนั้นผู้นำจึงต้องมีทักษะความรู้ ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการบังคับบัญชาบุคคลในองค์กรได้อย่างยุติธรรมและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกล้ารจิกา ถวัลย์เสรี (2557 : 19) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึงกระบวนการที่บุคคลหนึ่งที่มีความสามารถในการบังคับบัญชาบุคคลอื่นหรือกลุ่มคน ที่มุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา (2557 : 16) ได้อธิบายความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้อิทธิพลอำนาจและจูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็นและความต้องการของตนด้วยความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือเพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์การตามที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำจึงมีองค์ประกอบที่สำคัญคือผู้นำตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม หรืออาจสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำคือรูปแบบของกระบวนการใช้อิทธิพลเป็นความสามารถในการนำของผู้นำหรือกลุ่มในอันที่จะก่อให้เกิดการกระทำกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

สิริพรรณ เมฆวิไลย (2557 : 13) ได้อธิบายความหมายของภาวะผู้นำ หมายถึงผู้ที่มีอำนาจเหนือผู้อื่นและอำนาจนี้ช่วยให้ผู้นำสามารถปฏิบัติงานซึ่งเขาไม่สามารถปฏิบัติคนเดียวได้สำเร็จ และ ทำให้ผู้ตามยอมรับและเต็มใจปฏิบัติตามที่มีประโยชน์ร่วมกันและพฤติกรรมตนอยู่ภายใต้การอำนวยความสะดวกและการกำหนดแนวทางของผู้นำ

ทิวพร รังงาม (2559 : 12) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคลิกลักษณะและความสามารถของผู้นำที่จะโน้มน้าวกระตุ้น จูงใจ ผู้ร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และกลุ่มคนในองค์การให้ดำเนินกิจกรรมขององค์การให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การที่ได้กำหนดไว้โดยสมัครใจ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปความหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะความสามารถที่บุคคลสามารถมีอิทธิพลทางความคิด จูงใจ นำพาให้บุคคลอื่น ๆ คล้อยตาม และได้รับการยอมรับจากผู้อื่น โดยความสามารถของตน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5. ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม

ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของทักษะทางสังคม จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคมไว้ดังนี้

อริสา โสภาคำ (2551 : 10) ได้สรุปความหมายของพฤติกรรมทางสังคม ไว้ว่า พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมเฉพาะของแต่ละบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในสังคมที่แสดงออก โดยอาจจะได้รับอิทธิพลจากบุคคลอื่นรอบข้างหรือธรรมเนียมปฏิบัติแบบแผนทางสังคม

พรเพ็ญ บัวทอง (2555 : 13) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมทางสังคมไว้ว่า พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กหรือบุคคลแสดงออกในสังคมและเป็นที่ยอมรับของทางสังคม โดยได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่มีความแตกต่างกัน

ปัทมา เวียงวูธ (2556 : 20) พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำ ที่แสดงออกทางสังคมในการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนออทิสติก ประกอบด้วย ด้านการสร้างความสัมพันธ์การรู้จักและยอมรับเพื่อน ด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ด้านการให้ความสนใจและการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม ของนักเรียนออทิสติก

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปความหมายเกี่ยวกับทักษะทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม ได้ว่า ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่แต่ละบุคคลแสดงออกมาในการดำเนินชีวิต โดยได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยแวดล้อมอย่างเหมาะสม

6. ทักษะความฉลาดทางอารมณ์

ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของทักษะทางสังคม จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของทักษะความฉลาดทางอารมณ์ ไว้ดังนี้

ฉันทิณี รัตนพันธ์ (2555 : 19) ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถของบุคคลในการแยกแยะความรู้สึกในการควบคุมอารมณ์ เรียนรู้ รับรู้และเข้าใจถึงอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น มีการแสดงออกของอารมณ์อย่างสร้างสรรค์ เพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างกัน โดยสามารถดำเนินชีวิตร่วมกันผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ทิพย์ประภา พิศาลกิตติคุณ (2558 : 23) ได้สรุปความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่น สามารถบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากอารมณ์เพื่อการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง รวมทั้งสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นได้อย่างประสบความสำเร็จ

สุพงค์ สิทธิสมเรือง (2559 : 12) ได้สรุปความหมายความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการมีสติเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ขณะเดียวกันก็สามารถเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นไปในทางที่สร้างสรรค์อย่างเหมาะสมสามารถใช้อารมณ์เพื่อส่งเสริมความคิดที่ดี มีแรงจูงใจ มีแสดงการแสดงออกทางอารมณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา บุคคล และสถานที่ สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่ความสุขและความสำเร็จในที่สุด

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปความหมายเกี่ยวกับทักษะความฉลาดทางอารมณ์ ได้ว่า ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถที่บุคคลในการบริหารจัดการกับความคิด อารมณ์และการแสดงออกอย่างเหมาะสม รวมไปถึงการแยกแยะอารมณ์ และการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

7. ทักษะการปรับตัว

ทักษะการปรับตัวเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของทักษะทางสังคม จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของทักษะการปรับตัว ไว้ดังนี้

ลาวัลย์ เตชวาทกุล (2555 : 15) ได้สรุปความหมายของการปรับตัวไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ยอมรับ และจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองในสภาพแวดล้อมของการทำงาน หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมของ บุคลากรในโรงเรียนซึ่งจะต้องมีการปรับตัวกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข

จิตอารีย์ ยืนยง (2556 : 9) ได้สรุปความหมายของการปรับตัวไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง ความสามารถของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของชีวิตมนุษย์ในการ แสดงออกเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของตนเองให้กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมปัจจุบันได้อย่างสมดุลเหมาะสมและมีความสุข ทั้งนี้บุคคลที่มีการปรับตัวที่ดีต้อง สามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างรอบคอบและมีเหตุผลกล้าเผชิญกับความจริงต่าง ๆ ได้อีกด้วย

สุทธิรักษ์ ไชยรักษ์ (2556 : 6) ได้สรุปเกี่ยวกับการปรับตัวไว้ว่าการปรับตัวเป็นความ พยายามที่บุคคลจะลดความเครียด ความคับข้องและแสวงหาทางที่จะตอบสนองความต้องการของ ตนเองไม่ว่าจะจะเป็นความต้องการหรือทางจิต

จารุวรรณ เกษตรสมบูรณ์ (2557 : 23) ได้สรุปของการปรับตัว หมายถึง การที่บุคคล พยายามปรับตัวเองให้สามารถดำเนินชีวิตหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับตนเองได้ซึ่งสภาพแวดล้อมเหล่านั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเมื่อบุคคลต้องไปเผชิญกับสภาพแวดล้อมเหล่านั้น ก็จะมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์เพื่อทำ ให้เกิดสมดุลระหว่างความต้องการของตนเองและสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยหากสามารถปรับตัวให้ เข้ากับสภาวะที่เกิดขึ้นได้ก็จะสามารถดำเนินชีวิตอยู่นั้นสภาพแวดล้อมนั้นได้อย่างปกติสุข ทั้งนี้แต่ละ สังคมหรือชุมชนจะมีการปรับตัวที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าสภาพแวดล้อมของแต่ละสังคมหรือชุมชน เป็นอย่างไรนั่นเอง

ปัทมาพร เกิดแจ่ม (2557 : 26) ได้สรุปความหมายของการปรับตัวไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง การกระทำ ความรู้สึกและความคิดเห็น ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและ ภายนอกร่างกาย สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถเข้าใจการเปลี่ยนแปลง ด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมที่เกิดขึ้น เพื่อการมีสุขภาพดีทั้งกายและใจ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปความหมายเกี่ยวกับทักษะทักษะการปรับตัว หมายถึง ความสามารถที่บุคคลจะเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเอง หรือสิ่งที่พบเจออย่างเหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคม เป็นทักษะที่ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เพื่อให้มนุษย์สามารถปรับตัวและใช้ทักษะในการดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ไว้ดังนี้

คันสนีย์ นาคะสนธิ์ (2545 : 2-3 ,15) ได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนไว้ว่า โรงเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการฝึกฝนทักษะทางสังคมของนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนประกอบไปด้วยเพื่อนนักเรียน เพื่อนรุ่นพี่ ครู อาจารย์ และบุคคลอื่น ๆ และได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะทางสังคมไว้ว่า ทักษะทางสังคมสามารถพัฒนาได้โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้รับรู้ ความเข้าใจ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีการวางแผนและใช้เหตุผลในการทำงานด้วยตนเองและควรให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

นิสิต น้อมศาสน์ (2553 : 24-25) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางสังคมก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราเข้าใจถึงพฤติกรรมทางจิตใจของเด็ก ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคม มีดังนี้

1. ประสบการณ์ทางบ้านซึ่งถ้าเด็กได้เจริญเติบโตมาจากครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น ความเป็นมิตร พ่อ แม่ ได้แสดงความรักและยอมรับในตัวเด็ก ก็จะทำให้เด็กมีพัฒนาการและบุคลิกภาพที่ดีที่โรงเรียนได้

2. ประสบการณ์ทางโรงเรียนโดยโรงเรียนสามารถส่งเสริมและมีการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เช่น จัดให้มีสนามเด็กเล่น ห้องสำหรับทำกิจกรรม เป็นต้น เด็กก็สามารถเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น

3. บทบาทของครู ครูมีบทบาทสำคัญที่จะพัฒนาทักษะทางสังคมให้เด็กวัยประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยครูเป็นผู้ช่วยให้เด็กเปลี่ยนบทบาทในความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และเด็กในวัยเดียวกัน ช่วยเหลือเด็กสามารถแก้ไขตนเองได้ เด็กก็จะมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการทางสังคมของเด็กเมื่อเด็กเติบโตขึ้น เด็กก็จะเรียนรู้เชื่อฟังกฎ กติกา และทำตามระเบียบของโรงเรียนได้

พรรณกนก รักศรีอักษร (2554 : 60-61) ได้ศึกษา ทักษะทางสังคมของวัยรุ่นอายุ 18-24 ปี ที่เล่นเกมออนไลน์โดยใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ต ในกรุงเทพมหานคร โดยในส่วนที่เกี่ยวข้อง

กับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม พบว่า ประเภทของเกมออนไลน์ ไม่มีผลต่อทักษะทางสังคม ระยะเวลาที่ใช้ในการเล่นเกมนออนไลน์ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทักษะทางสังคม พฤติกรรมการติดเกมสัมพันธ์เชิงลบกับทักษะทางสังคม สถานภาพสมรสของบิดามารดาที่แตกต่างกันส่งผลต่อคะแนนทักษะทางสังคมโดยรวม รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกันส่งผลต่อคะแนนทักษะทางสังคมโดยรวม

พรพรรณ มากบุญ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี พบว่า อิทธิพลจากเพื่อนและการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมทำนายทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกเด็กและเยาวชน

ชฎานิชฎิ์ สุระเสนา (2559 : 2-3) ได้อธิบายไว้ว่าการที่บุคคลจะมีทักษะทางสังคมเหมาะสม ได้นั้นเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการรู้คิด ปัจจัยด้านอารมณ์ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และได้อธิบายถึงขาดทักษะสังคม ตามแนวคิดของ Thomas (2013) ไว้ว่า เกิดจากการขาดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กไม่ได้รับคำแนะนำจากครอบครัว ขาดต้นแบบที่ดีจากผู้ใหญ่ การไม่มีโอกาสแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ หรือเด็กไม่เห็นประโยชน์ของทักษะทางสังคม

น้ำผึ้ง เลาบุตร (2560 : 91) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการทางสังคม ว่าปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการทางสังคม ประกอบไปด้วย

1. ครอบครัว ลักษณะครอบครัวและบรรยากาศ ภายในครอบครัว มีผลต่อการพัฒนาทางด้านสังคมของเด็ก เช่น ครอบครัวอบอุ่น มีความรักและความเอาใจใส่ต่อกัน เป็นพื้นฐานในการช่วยปรับตัวเข้ากับเพื่อน นอกจากนี้ เจตคติ ค่านิยม แนวทางการปฏิบัติในครอบครัวก็เป็นแนวทางของการพัฒนาการทางสังคม โดยพัฒนาการทางสังคมเริ่มต้นตั้งแต่ในครรภ์มารดา พ่อแม่มีการสื่อสารและความคาดหวังที่มีต่อลูก ทักษะที่คล่องตัวและแม่เริ่มมีสัมผัสแรกคลอด หลังคลอด ถ้าพ่อแม่ให้การเลี้ยงดูที่ดีเด็กก็จะปรับตัวได้ดีต่อไป

2. สิ่งแวดล้อมของชุมชนที่ครอบครัวตั้งอยู่มีผลต่อพัฒนาการทางสังคม เช่น อยู่ในสังคมเมืองหรือชนบท สังคมเกษตรกรรมหรือ อุตสาหกรรม เป็นต้น

3. โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา สภาพทั่วไป บรรยากาศของโรงเรียน ครู นโยบายหรือปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน สิ่งเหล่านี้ช่วยส่งเสริมและเป็นแนวทางในการพัฒนาการทางสังคมของเด็ก

4. กลุ่มเพื่อนและการสร้างค่านิยมระหว่างเพื่อน มีผลต่อพัฒนาการทางสังคมและมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก คือ ถ้าเด็กเข้ากับเพื่อนได้ดี จะเรียนดี สุขภาพจิตดีและมั่นใจในตนเอง

ผ่องพรรณ ภาโว (2562 : 208) ได้ศึกษาปัจจัยทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล พบว่า การตระหนักรู้สถานการณ์และการเอื้ออำนวยในสังคม สามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 48.6

ดวงใจ วัฒนสินธุ์ และ สิริพิมพ์ ชูปาน (2562 : 72) ได้ศึกษา ปัจจัยทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ความสามารถในการปรับตัว สัมพันธภาพในครอบครัว สามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 52.40

ในการวิจัยครั้งนี้ สนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมที่เป็นเหตุ หรือองค์ประกอบที่มีส่วนในการสร้างพัฒนา หรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทักษะทางสังคม ที่ได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดของบุคคล ประกอบไปด้วย ปัจจัยภายในตนเอง ปัจจัยจากครอบครัว ปัจจัยจากโรงเรียน ปัจจัยจากเพื่อน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคม เป็นทักษะที่มีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้และทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ ที่สามารถอธิบายพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของมนุษย์ในแต่ละด้านและแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้เกิดความเข้าใจและพัฒนาได้อย่างถูกต้อง จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้อธิบายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม ไว้ดังนี้

นาวิน เข้มทอง (2550 : 10-13) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมไว้ 2 ทฤษฎี ประกอบไปด้วย ทฤษฎีพัฒนาการบุคลิกภาพตามแนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ และทฤษฎีพัฒนาการของบุคลิกภาพตามแนวความคิดของ อิริคสัน

จุลมนี สุระโยธิน (2554 : 30-39) ได้ยกตัวอย่างทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม ได้แก่ ทฤษฎีพฤติกรรมมนุษย์ตามแนวคิดของสกินเนอร์ ทฤษฎีจิตสังคมของอิริคสัน ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของแบนดูรา ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ทฤษฎีหุปัญญาของการ์ดเนอร์

พรรณกนก รักศรีอักษร (2554 : 15-19) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีที่ใช้อธิบายทักษะทางสังคมไว้ ประกอบไปด้วย ทฤษฎีมนุษยนิยม ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพตามแนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ ทฤษฎีพัฒนาการของบุคลิกภาพตามแนวคิดของ อิริคสัน ทฤษฎีพัฒนาการทางความฉลาดและการเรียนรู้ตามแนวคิดของ เพียเจต์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหลายทฤษฎี โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์และพัฒนาการของมนุษย์ในแต่ละ

ช่วงเวลา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม จึงได้สรุปและนำเสนอตัวอย่างทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม ดังนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพตามแนวคิดของ ซิกมันด์ ฟรอยด์

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2556 : 32 -37) ได้กล่าวถึงแนวคิดของฟรอยด์ พอสรุปได้ว่า ฟรอยด์เห็นว่า พัฒนาการในวัยเด็กถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพตอนวัยผู้ใหญ่ บุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่ที่แตกต่างกัน เป็นผลมาจากประสบการณ์ในวัยเด็ก และขึ้นอยู่กับว่าเด็กแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งแต่ละวัยอย่างไร โดยได้กล่าวถึงการแบ่งจิตของมนุษย์ออกเป็น 3 ระดับ คือ จิตสำนึก จิตก่อนสำนึก และจิตไร้สำนึก โดยจิตไร้สำนึกเป็นสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมและมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของมนุษย์ และได้มีแบ่งความต้องการทางร่างกายตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยผู้ใหญ่ ออกเป็น 5 ชั้น คือ

1. ชั้นปาก (Oral Stage) ช่วงอายุ 0-18 เดือน เพราะความพึงพอใจอยู่ที่ช่องปาก อาจเกิดจากการดูดนิ้ว ดูดนม ในวัยนี้จะเกิดความคับข้องใจที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ที่เรียกว่า การติดตรึงอยู่กับที่ และมีลักษณะปัญหาทางบุคลิกภาพที่เรียกว่า “Oral Personality” ที่มีลักษณะพูดมาก พูดไม่ดี ติดเหล้า บุหรี่ ชอบดูดชอบกัด โดยเฉพาะเวลาที่มีความเครียด

2. ชั้นทวารหนัก (Anal Stage) ช่วงอายุ 18 เดือน 3 ปี เด็กวัยนี้ได้รับความพึงพอใจทางทวารหนัก คือ จากการขับถ่ายอุจจาระ ซึ่งอาจมีความขัดแย้งจากการฝึกการขับถ่ายที่ความต้องการของเด็กและผู้ใหญ่ไม่ตรงกัน อาจทำให้เกิด Fixation และทำให้เกิดบุคลิกภาพที่เรียกว่า “Anal Personality” อาจชอบคนที่เป็นระเบียบเป็นพิเศษ ประหยัด มัธยัสถ์ หรืออาจตรงกันข้าม

3. ชั้นอวัยวะเพศ (Phallic Stage) ช่วงอายุ 3-5 ปี ความพึงพอใจของเด็กวัยนี้ อยู่ที่อวัยวะสืบพันธุ์ เด็กผู้ชายจะมีปมเอ็ดดิปัส เกิดจากเด็กผู้ชายติดแม่ หวงแม่มาก อยากเป็นเจ้าของ อยากร่วมรัก แต่ก็ทราบว่าเป็นแม่รักกัน จึงพยายามทำตัวเหมือนพ่อ ส่วนเด็กผู้หญิง มีปมอเล็คตรา ที่มีความไม่พอใจแม่ และอิจฉาผู้ชายที่มีอวัยวะเพศชาย และหันมารักพ่อที่มีอวัยวะเพศที่ตนพึงจะมี แต่รู้ว่าแม่กับพ่อรักกันจึงมีการใช้กลไกป้องกันตน โดยเก็บความรู้สึกความต้องการของตน และเปลี่ยนจากการโกรธเกลียดแม่มาเป็นรักแม่ อยากทำตัวเหมือนแม่ เลียนแบบแม่

4. ชั้นแฝง (Latency Stage) ช่วงอายุ 6-12 ปี เด็กจะเก็บกดความต้องการทางเพศ หรือความต้องการเพศสงบลง เด็กชายมักเล่นจับกลุ่มกับเด็กชาย ส่วนเด็กหญิงมักเล่นจับกลุ่มกับเด็กหญิง

5. ชั้นสนใจเพศตรงข้าม (Genital Stage) ช่วงอายุ 12 ปีขึ้นไป จะมีความต้องการทางเพศ สนใจในเพศตรงข้าม เป็นระยะเริ่มต้นของวัยผู้ใหญ่

ถ้าเด็กผ่านวัยแต่ละวัยโดยไม่มีปัญหาก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพที่ปกติ แต่ถ้ามีปัญหาในแต่ละขั้นพัฒนาการ ก็จะมีบุคลิกภาพผิดปกติ โดยบุคลิกภาพ จะแบ่งเป็น Id เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพที่มีมาแต่กำเนิด Ego เป็นบุคลิกภาพที่ได้มาจากการติดต่อและปฏิสัมพันธ์กับโลก

ภายนอก และ Superego เป็นบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นในระยะที่ 3 (Phallic Stage) เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่ตั้งมาตรการของพฤติกรรมให้แก่แต่ละบุคคล พัฒนาการทางบุคลิกภาพจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะวัยทารก วัยเด็ก และวัยรุ่น ระบบทั้ง 3 คือ Id Ego และ Superego จะทำงานประสานกันดี อันเนื่องมาจากมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกมากขึ้น

จากการศึกษา ทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพตามแนวคิดของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ พบว่าแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมในการวิจัยครั้งนี้ จะอยู่ในเรื่องของการพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสม อันเกิดจากการพัฒนาบุคลิกภาพในแต่ละช่วงวัย บุคลิกภาพมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อันเนื่องมาจากการสัมผัสกับโลกภายนอก ดังนั้น การพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของบุคลิกภาพต่าง ๆ จึงควรได้รับการพัฒนา

2. ทฤษฎีพัฒนาการของบุคลิกภาพตามแนวความคิดของ อิริคสัน (Erikson' Eight Ages of Man)

พรธณี ชูทัย (2522 : 85-89) ได้อธิบายแนวคิดของอิริคสัน ไว้ว่า อิริคสันมีความเห็นว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพเกิดขึ้นได้เนื่องจากการที่คนมีการติดต่อกับสังคม โดยมีการแบ่งพัฒนาการของบุคลิกภาพออกเป็น 8 ขั้น สรุปได้ว่า

ขั้นที่ 1 ความไว้วางใจ – ความไม่ไว้วางใจ (Trust vs. Mistrust) ช่วงอายุ 0-1 ปี เป็นขั้นที่เด็กพัฒนาความไว้วางใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น อันนี้เนื่องมาจากความคงเส้นคงวาของพ่อแม่ ถ้าได้รับการตอบสนองที่ดีเด็กจะคิดว่าโลกนี้ปลอดภัยน่าอยู่สามารถไว้วางใจได้ แต่ถ้าได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม เด็กจะคิดว่าโลกนี้อันตรายไม่น่าอยู่ มีความหวาดระแวง

ขั้นที่ 2 ความเป็นตัวของตัวเอง – ความไม่มั่นใจในตัวเอง (Autonomy vs. Doubt) ช่วงอายุ 2-3 ปี เป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อที่แข็งแรงขึ้น มีการทดลองใช้กล้ามเนื้อต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นวัยที่ควรให้เกิดการเลี้ยงดูแบบปกป้องและการเลี้ยงดูแบบไม่เอาใจใส่อย่างสมดุล ลองให้เด็กได้ทำตามความสนใจความสามารถจะมีการพัฒนา ความเป็นตัวของตัวเอง แต่ถ้าไม่ได้รับโอกาสเด็กจะเกิดความสงสัยในความสามารถของตนเอง

ขั้นที่ 3 ความคิดริเริ่ม – ความรู้สึกผิด (Initiative vs. Guilt) ช่วงอายุ 4-5 ปี เด็กมีความสามารถและริเริ่มในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อันตรายสำหรับขั้นนี้ คือความรู้สึกผิด ที่ตนเองไม่มีความสามารถในการกระทำสิ่งใหม่ ๆ ถ้าเด็กมีอิสระพ่อแม่มีเวลาดูแล จะส่งเสริมให้เด็กมีแนวโน้มที่จะศึกษาสำรวจ แต่ถ้าผู้ใหญ่เข้มงวดไม่เปิดโอกาสในการทำ เด็กจะรู้สึกผิดในการทำสิ่งต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 ความขยันหมั่นเพียร – ความรู้สึกต่ำต้อย (Industry vs. Inferiority) ช่วงอายุ 6-11 ปี เป็นวัยที่เริ่มเข้าเรียนมีความต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น โดยพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะไปช่วยพัฒนาความขยันขันแข็ง อันตรายสำหรับเด็กวัยนี้คือความรู้สึกต่ำต้อย ช่วยตัวเองไม่ได้ ถ้าเด็ก

ได้รับการกระตุ้นให้กำลังใจในการทำงานจนสำเร็จและให้คำชมเชยจะทำให้เด็กเกิดการพยายาม แต่ถ้าเด็กไม่ได้รับความสนใจและถูกมองว่าน่าเบื่อ เด็กจะพัฒนาความรู้สึกต่ำต้อย

ขั้นที่ 5 ความเป็นเอกลักษณ์ – ความสับสนในบทบาท (Identity vs. Role Confusion) ช่วงอายุ 12-18 ปี วันนี้เป็นวัยรุ่นที่เด็กควรจะหาเอกลักษณ์ของตนเองได้ พอที่จะวิเคราะห์ตนเอง รู้ว่าตนเองต้องคือใคร ต้องการอะไร มีความเชื่อ ทศนคติอย่างไร มีเป้าหมายในอนาคตอย่างไร ซึ่งเด็กจะสามารถแสดงบทบาทได้อย่างถูกต้อง แต่ถ้าเด็กค้นหาตนเองไม่พบ ไม่สามารถแสดงบทบาทตนเองได้ถูกต้อง ไม่สอดคล้องเหมาะสมกับตนเอง ทำให้เกิดความสับสน

ขั้นที่ 6 ความผูกพัน – การแยกตัว (Intimacy vs. Isolation , young adult) หลังจากผ่านขั้นที่ 5 มาแล้ว เมื่อเด็กค้นหาเอกลักษณ์ตนเองได้ เด็กจะรู้สึกต้องการการมีเพื่อนสนิท ที่สามารถรับฟัง และแบ่งปันเรื่องราว อันตรายของเด็กวัยนี้ คือการที่เด็กไม่สามารถสร้างความรู้สึกผูกพันใกล้ชิดกับบุคคลอื่นได้ กลัวความรู้สึกขิงขิงเด่น ชอบมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง ซึ่งจะนำไปสู่การแยกตัว วัยนี้เป็นวัยของการแต่งงาน ถ้าทั้งคู่มีสัมพันธภาพความผูกพัน จะอยู่ร่วมกันได้ดี แต่ถ้ายังหาตนเองไม่พบ ไม่มีสัมพันธภาพความผูกพัน จะเกิดการหย่าร้างแยกกันไป

ขั้นที่ 7 การทำประโยชน์ให้สังคม – การคิดถึงแต่ตนเอง (Generativity vs. Self absorption, Middle age) วัยกลางคน เป็นวัยที่สร้างประโยชน์แก่สังคม ถ้าพัฒนาการขั้น 5-6 เป็นไปด้วยดี เมื่อมาถึงขั้นที่ 7 ก็จะพร้อมทำประโยชน์ให้สังคม ถ้าบุคคลใดไม่พัฒนาถึงขั้นนี้ จะเกิดความรู้สึกท้อแท้เหนื่อยหน่ายในชีวิต คิดถึงแต่ตนเอง ไม่สร้างประโยชน์แก่สังคม

ขั้นที่ 8 บูรณาภาพ – ความสิ้นหวัง (Integrity vs. Despair, old age) วัยชราเป็นวัยสุดท้ายของชีวิต ถ้าบุคคลผ่านขั้นตอนของการพัฒนามาด้วยดี จะเกิดความพึงพอใจในชีวิตของตนเอง รู้จักหาความสุข ความสงบ พึงพอใจในการมีชีวิต แต่ถ้าพัฒนาการในตอนต้นไม่เหมาะสม จะรู้สึกสิ้นหวัง รู้สึกเวลาเหลือน้อย จะแสวงหาวิธีต่าง ๆ เพื่อใช้ชีวิตให้มีความสุข เสียเวลาที่ผ่านมา หาความสุขสงบไม่ได้

จากการศึกษา ทฤษฎีพัฒนาการของบุคลิกภาพตามแนวความคิดของ อิริคสัน พบว่าแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมในการวิจัยครั้งนี้ อยู่ในขั้นที่ 5 ความเป็นเอกลักษณ์ – ความสับสนใน ช่วงวัยรุ่น อายุ 12-18 ปี ที่เด็กจะวิเคราะห์และรู้จักตนเอง ว่าเป็นอย่างไร มีเป้าหมายอะไร เพื่อสามารถพัฒนาทักษะของตนให้แสดงบทบาทอย่างเหมาะสม แต่ถ้าค้นหาตนเองไม่เจอก็จะไม่สามารถพัฒนาทักษะตนเองได้ ทำให้การแสดงออกต่าง ๆ ไม่เหมาะสมตามไปด้วย ทำให้ทักษะทางสังคมมีความบกพร่อง

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาตามแนวคิดเพียร์เจต์

ทิสนา แชมมณี (2550 : 64) ได้อธิบายไว้ว่า การเรียนรู้ของเด็กจะพัฒนาไปตามสติปัญญา ซึ่งจะมีการพัฒนาไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น โดยได้มีการทฤษฎีการพัฒนาสติปัญญาของบุคคลไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้นดังนี้

1. ขั้นรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส (Sensorimotor Period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 0-2 ปี การกระทำของเด็กวัยนี้ขึ้นอยู่กับกรยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่เข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Period) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 2-7 ปี ความคิดของเด็กวัยนี้ยังขึ้นกับการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถใช้เหตุผลอย่างลึกซึ้งได้ แต่สามารถเรียนรู้และใช้สัญลักษณ์ได้ แบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ 2 ขั้น คือ

2.1 ขั้นก่อนเกิดความคิดรวบยอด (Pre-conceptual Intellectual Period) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 2-4 ปี

2.2 ขั้นการคิดด้วยความเข้าใจของตนเอง (Intuitive Thinking Period) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 4-7 ปี

3. ขั้นการคิดแบบรูปธรรม (Concrete operational Period) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 7-11 ปี เป็นขั้นที่ความคิดของเด็กไม่ขึ้นกับการรับรู้จากรูปร่างเท่านั้น แต่สามารถสร้างภาพในใจ และสามารถคิดย้อนกลับได้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวเลขและสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น

4. ขั้นการคิดแบบนามธรรม (Formal operational Period) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 11 -15 ปี เด็กสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ และสามารถคิดตั้งสมมติฐานและใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้

จากการศึกษา แนวคิดทฤษฎีของเพียร์เจต์ พบว่า แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมในการวิจัยครั้งนี้ ขั้นการคิดแบบนามธรรม (Formal operational Period) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 11 -15 ปี เพราะเด็กสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมและหาเหตุผลได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการคิดและเกิดการพัฒนาทักษะต่าง ๆ รวมไปถึงทักษะทางสังคมที่จำเป็น อันเกิดจากการคิดวิเคราะห์ และการใช้เหตุผล

4. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)

ทิสนา แชมมณี (2550 : 69) ได้อธิบายทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของมาสโลว์ ไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้น ได้แก่

1. ขั้นความต้องการทางร่างกาย (physical need)
2. ขั้นความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety need)
3. ขั้นความต้องการความรัก (love need)
4. ขั้นความต้องการยอมรับและการยกย่องจากสังคม (esteem need)

5. **ขั้นความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ (self-actualization)**

หากความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอสำหรับตนในแต่ละขั้น มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนไปสู่ขั้นที่สูงกว่า

มนุษย์มีความต้องการที่จะรู้จักตนเองและพัฒนาตนเอง ประสบการณ์ที่เรียกว่า peak experience เป็นประสบการณ์ของบุคคลที่อยู่ในภาวะดีมาจากการรู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริง นำตื่นเต้น เป็นความรู้สึกปิติ เป็นช่วงเวลาที่คุณคนเข้าใจอะไรอย่างถ่องแท้ เป็นสภาพที่สมบูรณ์ มีลักษณะผสมผสาน กลมกลืน เป็นช่วงเวลาแห่งการรู้จักตนเองอย่างแท้จริง บุคคลที่มีประสบการณ์ เช่นนี้ จะสามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

จากการศึกษา แนวคิดทฤษฎีของมาสโลว์ พบว่า แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ขั้นความต้องการความรัก ขั้นความต้องการยอมรับและการยกย่องจากสังคม ขั้นความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ที่จะช่วยพัฒนาให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมอย่างสมบูรณ์

5. ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ (Theory of Multiple Intelligence)

วอร์เนอร์ ลิมอักซอร์ (2551 : 24-25) ได้อธิบายชนิดของชาวปัญญา ตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ (Howard Gardner) แบ่งออกเป็น 8 ชนิด ได้ดังนี้

1. ชาวปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) เป็นความสามารถในการใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพ เช่น ความสามารถในการใช้ภาษาในการโน้มน้าวใจบุคคลอื่น ให้คล้อยตามได้ ความสามารถในการเขียนกวีนิพนธ์ และความสามารถในการเข้าใจความหมายของภาษาอย่างลึกซึ้ง

2. ความสามารถด้านดนตรี (Musical Intelligence) เป็นความสามารถในการสร้างสรรค์มีความซาบซึ้งในบทเพลงและเสียงดนตรี

3. ชาวปัญญาด้านเหตุผลทางคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence) เป็นความสามารถในการให้เหตุผลที่สมเหตุสมผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และสามารถเข้าใจเหตุผลที่มีความเชื่อมโยงกันหลาย ๆ ทอด

4. ชาวปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence) เป็นความสามารถในการสังเกตและรับรู้รายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นอย่างถูกต้อง

5. ชาวปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย (Bodily-Kinesthetic Intelligence) เป็นความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกายในการทำกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ เช่นการเต้นรำหรือกิจกรรมเข้าจังหวะ หรือการเล่นกีฬาชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

6. ชาวปัญญาเกี่ยวกับการควบคุมตนเองและการเข้าใจตนเอง (Intra personal Intelligence) เป็นความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และความต้องการของตนเอง ตลอดจนสามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และความต้องการของตนเองได้ด้วย

7. เซอร์ปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจบุคคลอื่น (Interpersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการสังเกต เข้าใจลักษณะท่าทางและพฤติกรรมของบุคคลอื่น ตอบสนองต่ออารมณ์ การจูงใจ และความต้องการของบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม

8. เซอร์ปัญญาด้านการเข้าใจธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) เป็นความสามารถในการรู้จักและเข้าใจธรรมชาติแวดล้อมที่ตนอยู่ ทั้งที่เป็นพืช สัตว์และสิ่งไม่มีชีวิต สามารถจำแนกประเภทของพืชและสัตว์ มีความไวต่อการเข้าใจสภาพการณ์ต่าง ๆ ทางธรรมชาติ เช่น ความสมดุลทางธรรมชาติ

จากการศึกษา แนวคิดทฤษฎีปัญหาของการ์ดเนอร์ พบว่า แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย เซอร์ปัญญาด้านภาษา เซอร์ปัญญาเกี่ยวกับการควบคุมตนเองและการเข้าใจตนเอง เซอร์ปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจบุคคลอื่น ที่มีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องอยู่ร่วมกับคนรอบข้างในสังคม

6. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของแบนดูรา (Bandura)

วรณีย์ ลิ้มอักษร (2551 : 88-91) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของแบนดูรา พอสรุปได้ว่า คนเราสามารถเรียนรู้การแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้จากการสังเกตทั้งจากพฤติกรรมบุคคลอื่นที่ได้สัมผัส และจากพฤติกรรมของบุคคลในโทรทัศน์ ภาพยนตร์หรือหนังสือพิมพ์ ทำให้สามารถเรียนรู้ได้ว่าพฤติกรรมควรนำไปปฏิบัติ ควรละเว้นหรือไม่ควรปฏิบัติ โดยแบนดูราได้จำแนกการเรียนรู้จากการสังเกตจากตัวแบบ ออกเป็น 4 กระบวนการ ได้แก่

1. กระบวนการใส่ใจ (Attentional process) กระบวนการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสนใจพฤติกรรมของตัวแบบ ด้วยการสังเกตพฤติกรรมอย่างจดจ่อละเอียดทุกแง่มุม และเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ โดยพฤติกรรมของตัวแบบน่าสนใจ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและประโยชน์กับผู้สังเกต

2. กระบวนการจดจำ (Retention process) กระบวนการจดจำต้องมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลจากการสังเกต มาเป็นสัญลักษณ์ในรูปแบบภาษา และรหัสจินตนาการ แล้วบันทึกไว้ในสมองส่วนความจำถาวร ความสามารถทางความคิด การพูดซ้ำ หรือบอกเล่าสิ่งที่สังเกตทำให้จดจำพฤติกรรมได้แม่นยำ

3. กระบวนการแสดงพฤติกรรม (Production process) เป็นการแปลรหัสภาษาหรือรหัสภาพในจินตนาการที่จำไว้มาเป็นพฤติกรรม โดยมีการแสดงพฤติกรรมให้เหมือนตัวแบบที่จดจำไว้ อาจใกล้เคียง เหมือน หรือทำได้ดีกว่าตัวแบบ โดยต้องอาศัยความคิดในการเปรียบเทียบ ซึ่งกระบวนการนี้ต้องอาศัยการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงให้เหมือนตัวแบบมากขึ้น

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational process) เมื่อบุคคลสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นสำหรับแสวงหาทักษะหรือการกระทำใหม่ ๆ ให้กับตนเอง จำเป็นต้องมีการจูงใจ เสริมแรงให้เกิดพฤติกรรมเหมือนตัวแบบมากยิ่งขึ้น

โดยการเสริมแรงการเรียนรู้จากการสังเกต ทำได้โดยการเสริมแรงทางตรง เสริมแรงทางอ้อม และเสริมแรงให้กับตัวเอง

จากการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของแบนดูรา พบว่า การสังเกตก่อให้เกิดการเรียนรู้และพฤติกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงการพัฒนาทักษะทางสังคม สามารถเกิดจากการการสังเกตพฤติกรรมของคนรอบข้างที่ได้พบเจอโดยตรง และการสังเกตผ่านตัวแบบในโทรทัศน์ ภาพยนตร์หรือหนังสือพิมพ์

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น ผู้วิจัยนำเสนอได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่นในประเด็นต่อไปนี้

ความหมายของวัยรุ่น

วัยรุ่น เป็นช่วงเวลาหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ที่มีพัฒนาการจากวัยเด็ก มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่กำลังจะก้าวไปสู่วัยผู้ใหญ่ จากการศึกษานี้ ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมีผู้อธิบายความหมายของวัยรุ่นไว้ดังนี้

ประภัสสร ชโลธร (2550 : 11) สรุปความหมายของวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 13-15 ปี เป็นวัยที่มีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นวัยที่เต็มไปด้วยพลังมีความต้องการที่เป็นอิสระ อยากลองอยากเลียนแบบ มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย ซึ่งอาจนำไปสู่พฤติกรรมการกระทำรุนแรงได้

ประภาศรี ยินดี (2552 : 42) สรุปความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เนื่องจากเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ จึงมีการเปลี่ยนแปลงใน หลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา ค่านิยม และอุดมคติ เป็นวัยของการปรับตัวหากวัยรุ่นสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ก็จะสามารถผ่านพ้นเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ได้อย่างดี หากไม่สามารถปรับตัวได้จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาได้ง่าย ซึ่งปัญหาที่ตามมาหากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันทีหรือถูกปล่อยปละละเลย จะกลายเป็นปัญหาสังคมที่ยากต่อการแก้ไข

สรานุจิต สงวนสัตย์ (2553 : 19) สรุปความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงจากเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ซึ่งในระยะวัยรุ่นตอนต้น มีอายุระหว่าง 13-16 ปี

พรพรรณ มากบุญ (2555 : 15) สรุปได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนจากช่วงวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่เป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนที่สำคัญนำไปสู่การมีวุฒิภาวะ รวมไปถึงการมีพัฒนาการทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

วรา เหลืองชัยกุล (2556 : 13) ได้สรุปความหมายของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยดูจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและรูปร่างเป็นสำคัญ นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายแล้วช่วงวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อีกหลายด้าน เช่น ด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา

สุรรัตน์ บุญเทียม (2557 : 17) ให้ความหมายของวัยรุ่นโดยสรุปว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงมีพัฒนาการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ อารมณ์ สังคม และพัฒนาการทางเพศอย่างสมบูรณ์ตลอดจนพัฒนาทางด้านทัศนคติ ความเชื่อและการปรับตัวทางด้านสังคม เริ่มมีความสนใจในเพศตรงข้ามเป็นวัยอยากรู้อยากเห็น ต้องการความเป็นอิสระจากครอบครัวและการยอมรับจากเพื่อน

ชาอิตะห์ เกษา (2558 : 8) ให้ความหมายของวัยรุ่น สรุปได้ว่าวัยรุ่น เป็นวัยที่พัฒนาจากเด็กไปสู่ผู้นับเป็นช่วงวัยที่มีความพร้อมทางด้านร่างกาย และจิตใจ ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นช่วงวัยที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี

จารุวรรณ เจนจบ (2558 : 9) ได้ให้ความหมายของเด็กวัยรุ่น หมายถึงบุคคลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ และมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา

สาริตา จันทระอำพร (2561 : 9) ได้สรุปความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นจะเป็นช่วงวัยที่เป็นรอยต่อระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น เจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และทางสังคม เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และปรับตัวให้สามารถใช้ชีวิตอยู่กับสภาพแวดล้อมปัจจุบันของตัวเองได้

จากที่กล่าวมา สรุปความหมายของวัยรุ่นได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการพัฒนาจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

การแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่น

วัยรุ่น เป็นวัยที่มีช่วงอายุที่กว้างและมีพัฒนาการในแต่ละระยะหรือแต่ละช่วงที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีการแบ่งวัยรุ่น ออกเป็นช่วงอายุย่อย ๆ เพื่อให้เข้าใจวัยรุ่นมากขึ้น จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้อธิบายการแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่น ไว้ดังนี้

เกษมสุข เฉลียวศักดิ์ (ม.ป.ป. : 84-88) ได้อธิบายช่วงอายุของวัยรุ่น พอสรุปได้ดังนี้

1. Puberty อายุ 10-12 หรือ 13-14 ปี (วัยกำลังเริ่มเป็นวัยรุ่น) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ Prepubescent เป็นขั้นที่ลักษณะทางเพศขั้นทุติยภูมิ เริ่มพัฒนาอวัยวะสืบพันธุ์ ยังไม่ทำหน้าที่ Pubescent เป็นระยะที่ลักษณะทางเพศขั้นทุติยภูมิยังมีการพัฒนาการต่อไป อวัยวะสืบพันธุ์เริ่มผลิต เซลล์สืบพันธุ์ Post pubescent เป็นระยะที่ลักษณะทางเพศขั้นทุติยภูมิพัฒนาดีแล้ว และอวัยวะสืบพันธุ์ทำหน้าที่อย่างมีวุฒิภาวะแล้ว

2. Early Adolescence อายุ 13 (14) – 17 ปี (วัยรุ่นตอนต้น) ลักษณะธรรมชาติของวัยรุ่นตอนต้น เป็นวัยที่มีความสนใจในสถานการณ์ เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจ หน้าที่ความรับผิดชอบและความสัมพันธ์ รวมทั้งทัศนคติกับผู้อื่น เป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรง มีความไม่คงที่เกิดขึ้นสูง มีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมาก เน้นการพูดคุยกับเพื่อนมากกว่าพ่อแม่และครู

3. Late Adolescence อายุ 17 – 21 ปี (วัยรุ่นตอนปลาย) พัฒนาการที่สำคัญของวัยรุ่นตอนปลายคือทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเกี่ยวกับความนึกคิดและปรัชญา ลักษณะธรรมชาติของวัยรุ่นตอนปลาย จะเป็นวัยที่มีความมั่นคงเพิ่มขึ้น ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาเรียนรู้วิธีการที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง เกี่ยวพันกับผู้ใหญ่น้อยลง มีความสุขุมเยือกเย็นมากขึ้น เห็นข้อเท็จจริงมากขึ้น สนใจในลักษณะต่าง ๆ ของความเป็นผู้ใหญ่

ศศิพิชญ์ นิลไพรัช (2553 : 11) สรุปเกี่ยวกับการแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่นดังนี้ ช่วงอายุ 12-15 ปี เป็นช่วงวัยแรกรุ่น ช่วงอายุ 16-17 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนกลาง ช่วงอายุ 18-25 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนปลาย

จากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า วัยรุ่นสามารถแบ่งเป็นช่วงอายุย่อย ๆ 3 ช่วงอายุ ได้แก่ วัยรุ่นตอนต้น ช่วงอายุ 13-15 ปี มีลักษณะค่อนข้างไปทางเด็กเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง วัยรุ่นตอนกลาง ช่วงอายุ 16-17 ปี เป็นช่วงเวลาที่มีการพัฒนาในทุกด้าน พยายามที่จะเปลี่ยนจากความเป็นเด็ก วัยรุ่นตอนปลาย ช่วงอายุ 17-21 ปี เป็นช่วงเวลาที่มีการพัฒนาเต็มที่ มีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น

พัฒนาการของวัยรุ่น

วัยรุ่น เป็นวัยที่มนุษย์มีการพัฒนาจากวัยเด็ก ก้าวสู่วัยผู้ใหญ่ จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัว และพัฒนาการในการดำเนินชีวิต ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในแต่ละช่วงเวลา จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้อธิบายพัฒนาการของวัยรุ่น ไว้ดังนี้

พรณี ชูทัย (2522 : 126-128) ได้อธิบายคุณลักษณะพัฒนาการในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้น ม.4-ม.6 อายุ 15-18 ปี) ในแต่ละด้าน พอสรุปได้ดังนี้

ลักษณะทางด้านร่างกาย จะมีการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และสมบูรณ์เต็มที่ เด็กผู้หญิงจะโตเต็มที่เด็กผู้ชายอาจโตได้อีก ในวัยนี้จะมีน้ำหนักและส่วนสูงมากที่สุด มีความสนใจในร่างกายตนเอง เริ่มมีพัฒนาการทางเพศ

ลักษณะทางสังคม จะชอบทำตามกลุ่ม มีความขัดแย้งกับผู้ใหญ่มากขึ้น มีความชอบอะไรเหมือน ๆ กัน และมากเกินไป สนใจเพศตรงข้าม มีความคิดเรื่องแต่งงาน เด็กผู้หญิงจะมีความก้าวหน้าทางสังคมมากกว่าเด็กผู้ชาย

ลักษณะทางอารมณ์ จะมีการแสดงออกในทางที่แข็งกร้าว เป็นลักษณะที่เปลี่ยนจากวัยเด็กเป็นวัยผู้ใหญ่ มีอิสระมากขึ้น ขัดแย้งกับบิดามารดาอยู่เสมอ กำลังสับสน เกิดช่องว่างระหว่างวัยวัยนี้จะมีการเพื่อนกับอนาคต การทำงาน อาชีพ

ลักษณะทางสติปัญญา เด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการทางสมองเกือบเท่าผู้ใหญ่ เพียงแต่ขาดประสบการณ์ เป็นวัยที่มีการคำนึงถึงปรัชญาชีวิต โดยมุ่งเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา ศาสนาและการเมือง แต่ยังไม่ตัดสินใจไม่ได้

เกษมสุข เฉลียวศักดิ์ (ม.ป.ป. : 89-100) ได้อธิบายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนปลาย พอสรุปได้ดังนี้

พัฒนาการทางด้านร่างกายของวัยรุ่น ในวัยรุ่นตอนต้นยังมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างต่อเนื่องมาจากระยะ Puberty เมื่อถึงวัยรุ่นตอนปลายการเปลี่ยนแปลงจะเริ่มช้าลง รูปร่างจะเข้าสัดส่วนของผู้ใหญ่ มีการเจริญเติบโตทางด้านส่วนสูงและน้ำหนักเร็วมาก ความบกพร่องทางกายของวัยรุ่นตอนต้น คืออ้วนที่เกิดจากการกินที่ไม่ถูกต้อง การปวดประจำเดือนจะมีมากในวัยรุ่นตอนต้น จะน้อยลงหรือหายไปเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย มีการเจ็บป่วยที่เกิดจากจิตใจ กลัวจะไปเผชิญสถานการณ์ เพศตรงข้าม การทำงาน

พัฒนาการทางด้านสังคม ลักษณะการพัฒนาทางสังคมของวัยรุ่นจะมีการแสวงหาแบบแผนความเป็นอิสระ ไม่เป็นอิสระที่ถูกต้องเหมาะสม มีการแสวงหาความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีการแสวงหาบทบาททางเพศที่เหมาะสม

พัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่น ความคิดของวัยรุ่นเกี่ยวกับตนเองได้รับอิทธิพลจากลักษณะทางสรีระวิทยาของตนเอง สภาพแวดล้อม สังคมและผู้ที่อยู่ใกล้เคียง เป็นระยะที่เด็กมีความไวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความต้องการทั้งด้านความต้องการพื้นฐานและความต้องการทางด้านจิตใจ

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายในร่างกาย ซึ่งก่อให้เกิดการแปรผันทางด้านอารมณ์ ลักษณะอารมณ์ของวัยรุ่นจะมีความรุนแรง ไม่ค่อยมีความคงที่ขาดการควบคุมในการแสดงออก และจะอยู่ในรูปของอารมณ์ถาวรชั่วคราว (Moods) ในวัยรุ่น

ตอนต้นจะมีอารมณ์รุนแรงมาก เรียกว่า พายุบุแคม เปลี่ยนแปลงง่าย การควบคุมอารมณ์ยังไม่ได้ แต่พอมาถึงวัยรุ่นตอนปลายจะค่อย ๆ สงบลง รู้จักระงับการโต้ตอบทางอารมณ์ทันทีทันควัน จะมองดูความเหมาะสมตามกาลเทศะเพื่อที่จะระบายอารมณ์อย่างเหมาะสม

ศศิพิชญ์ นิลไพรัช (2553 : 11) วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังจะพัฒนาไปสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นช่วงที่มีความสำคัญช่วงหนึ่งในชีวิตของมนุษย์ และเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะมีผลทำให้วัยรุ่นขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และประสบปัญหาในการปรับตัว ดังจะเห็นได้ว่าวัยรุ่นมักมีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากวัยอื่นๆ เป็นต้นว่า การแต่งกาย ภาษาที่ใช้พูดซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวของเขา รวมทั้งด้านอวกาศของใหม่ และต้องการให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและกลุ่มเพื่อน ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษา การตัดสินใจและการแต่งกายที่แตกต่างออกไปจากวันอื่นๆ เพื่อเป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริงของตนเองและทำให้ตนเองเป็นที่ยอมรับ พัฒนาการในช่วงของวัยรุ่นนั้นสามารถแบ่งออกได้ 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญาและด้านสังคม

เกวลี นาควโรจน์ (2555 : 13) สรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของวัยรุ่น เป็นสัญญาณของการเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งหากวัยรุ่นมีการปรับตัวที่ดี รับประทานอาหารเปลี่ยนแปลงที่ดี ก็จะสามารถผ่านพ้นช่วงวัยรุ่นเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันยังมีวัยรุ่นส่วนหนึ่งที่สามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทั้งด้านร่างกาย การทำงานของระบบต่าง ๆ รวมทั้งการบรรลุวุฒิภาวะทางเพศ จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการขาดความดูแลเอาใจใส่ การถูกบีบบังคับ การอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมเกเร ก้าวร้าวก็จะเป็นสาเหตุหนึ่งซึ่งผิดต่อการเกิดพฤติกรรมผิดกฎหมายและพฤติกรรมรุนแรงได้

สุรางค์ โค้วตระกูล (2556 : 86-90) ได้กล่าวถึงลักษณะพัฒนาการเด็กวัยมัธยมศึกษา หรือเด็กวัยรุ่น (12-18 ปี) พอสรุปได้ว่า

พัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นไปอย่างรวดเร็ว จนเด็กเกิดความตระหนักรู้และวิตกกังวล มีการเปลี่ยนแปลงความสูงรวดเร็วมาก มีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะสืบพันธุ์ มีการเปลี่ยนแปลงทุติยภูมิทางเพศ เป็นระยะการแตกเนื้อหนุ่มสาว อัตราการเจริญเติบโตของส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อาจเกิดขึ้นไม่พร้อมกันหรือเวลาเดียวกัน เด็กผู้หญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วสุดยอดราว 12 ปี เด็กชายจะ 14 ปี หลังจากนั้นจะมีการเจริญเติบโตช้าลง เด็กชายจะหยุดโตประมาณ 21 ปี แต่บางคนถึง 25 ปี เด็กหญิงจะหยุดโตประมาณ 17 ปี แต่บางคนจะโตถึง 21 ปี

พัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา ตามแนวคิดของเพียเจต์ จะอยู่ในขั้น “Formal Operations” แต่พัฒนาการทางสติปัญญาบางคนยังอยู่ในช่วง “Concrete Operations” และ “Formal Operations” เด็กจะคิดได้อย่างผู้ใหญ่ เนื่องจากบุคคลสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ จึงมีความสนใจในปรัชญา ศาสนา ใช้เหตุผล มีเหตุผล มีหลักการ มีเหตุผลของตนเองเกี่ยวกับความยุติธรรม ความเสมอภาค และมนุษยธรรม

การพัฒนาทางบุคลิกภาพ เด็กจะสนใจตนเอง ต้องมีความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย การยอมรับ และเข้าใจบทบาทของตนในสังคม และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลรอบข้างมีบทบาทจะช่วยวัยรุ่นได้มาก

พัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม อารมณ์ของเด็กวัยรุ่นค่อนข้างรุนแรงเปลี่ยนแปลงง่าย ความตึงเครียดของอารมณ์วัยรุ่นบางครั้งอาจมาจากการปรับตัวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางร่างกาย เพื่อนร่วมวัยมีอิทธิพลกับอารมณ์ของวัยรุ่นมาก

ศุภลักษณ์ หมั่นสุรินทร์ (2559 : 13-17) ได้อธิบายว่า พัฒนาการของวัยรุ่น ถือเป็นสิ่งสำคัญเป็นเบ้าหลอมบุคลิกภาพต่าง ๆ เพื่อเข้าสู่ผู้ใหญ่ เป็นพัฒนาการที่รวดเร็ว มีความแตกต่างจากช่วงวัยเด็กที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัด โดยแบ่งได้เป็นพัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านสติปัญญา พัฒนาการทางด้านอารมณ์ และพัฒนาการทางด้านสังคม

สาริศา จันทรอำพร (2561 : 15) ได้สรุปการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่น พอสรุปได้ดังนี้ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมเป็นอย่างมาก มีความคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งยังมีพัฒนาการด้านสติปัญญาอย่างเห็นได้ชัด ส่งผลให้วัยรุ่นมีความสามารถในการเรียนรู้ การใช้เหตุผล สามารถเผชิญกับ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

กล่าวโดยสรุป วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการพัฒนาใน 4 ด้าน คือ การพัฒนาร่างกาย ที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสัดส่วนเป็นผู้ใหญ่ การพัฒนาด้านอารมณ์ เป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรงและแปรปรวน การพัฒนาทางด้านสังคม เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าครอบครัว เพื่อนมีอิทธิพลสูง และเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากสังคม การพัฒนาสติปัญญา มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จนเกือบเหมือนวัยผู้ใหญ่ มีเหตุผลมากขึ้น

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัย
นำเสนอได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนในประเด็นต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียน

การพัฒนาผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม โดยการพัฒนาผู้เรียน
จะต้องมีการพัฒนาในทุกด้านทั้งความรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และ
สอดคล้องกับความเป็นจริง จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้อธิบาย
แนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนาผู้เรียน ไว้ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ,
2551) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาไว้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่ง
พัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้
คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่
จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบน
พื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังมีการ
กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนา
ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็น
จุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและ
ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมี
ทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ
การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคม
อย่างมีความสุข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ยังได้มีการกำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา
4. ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
5. ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของไว้ว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

คุณลักษณะของผู้เรียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นทักษะและคุณสมบัติจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะในการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม ที่ต้องมีความเกี่ยวข้องกับคนอื่น ๆ รอบข้าง โดยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้อธิบายเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียน ไว้ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ได้มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) (ฐิติกร สังข์แก้ว และ อรรถสิทธิ์ พานแก้ว, 2558)

ได้มีการกำหนดค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ไว้ดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัส

ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี

11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนา ผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ประกอบด้วยทักษะ และคุณลักษณะต่อไปนี้

3Rs ได้แก่

1. การอ่านออก (Reading)
2. การเขียนได้ (Writing)
3. การคิดเลขเป็น (Arithmetics)

8Cs ได้แก่

1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
2. ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
3. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding)
4. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)
5. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy)
6. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)
7. ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)
8. ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาที่มีความ เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณลักษณะของคนไทยไว้ว่า คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกาย และใจที่ดีมีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณมีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะสำคัญ เป็นความสามารถของมนุษย์ที่ต้องมีการพัฒนาให้เกิดขึ้น โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10

ผู้วิจัย ได้มีการรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 ไว้สรุปได้ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10, 2562)

สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยให้เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ประกอบด้วยท้องที่ จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร โดยมีที่ตั้งอยู่ที่ 300 ถ.ดำเนินเกษม ต.คลองกระแซง อ.เมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี 76000 ดูแลการจัดการศึกษา โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เปิดสอนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รวมทั้งสิ้น 60 โรงเรียน ได้แก่

โรงเรียนในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 22 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนพรหมานุสรณ์จังหวัดเพชรบุรี โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี โรงเรียนบางจานวิทยา โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) โรงเรียนคงคาราม โรงเรียนดอนยางวิทยา โรงเรียนเขาย้อยวิทยา โรงเรียนโยธินบูรณะ เพชรบุรี โรงเรียนหนองหญ้าปล้องวิทยา โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา โรงเรียนวชิรธรรมโสภิต โรงเรียนบางตะบูนวิทยา โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โรงเรียนโตนดหลวงวิทยา โรงเรียนห้วยทราย ประชาสรรค์ โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัยเพชรบุรี โรงเรียนท่ายางวิทยา โรงเรียนหนองจอกวิทยา โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา โรงเรียนบ้านลาดวิทยา โรงเรียนแก่งกระจานวิทยา โรงเรียนป่าเต็งวิทยา โรงเรียนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 18 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนประจวบวิทยาลัย โรงเรียนอ่าวน้อยวิทยานิคม โรงเรียนห้วยกอกวิทยาลัย โรงเรียนทับสะแกวิทยา โรงเรียนห้วยยางวิทยา โรงเรียนบางสะพานวิทยา โรงเรียนธงชัยวิทยาโรงเรียนชัยเกษมวิทยา โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม โรงเรียนกุยบุรีวิทยา โรงเรียนยางชุมวิทยา โรงเรียนเมืองปราณบุรี โรงเรียนปากน้ำปราณวิทยา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการปราณบุรี โรงเรียนหัวหินโรงเรียนหัวหินวิทยาคมโรงเรียนหนองพลับวิทยา โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม

โรงเรียนในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนศรัทธาสมุทรโรงเรียนถาวรานุกุล โรงเรียนท่าหาดโรงเรียนสกลวิสุทธิ โรงเรียนเมธีคุณหะวันวิทยาลัยโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย โรงเรียนวัดบางกะพ้อม (คงลาภยิ่งประชานุสรณ์) โรงเรียนเทพสุวรรณชาญวิทยา โรงเรียนวัดแก้วเจริญอำนวยการวิทยาลัย

โรงเรียนในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 11 โรงเรียน โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย
โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ สมุทรสาคร โรงเรียน
พันท้ายนรสิงห์วิทยา โรงเรียนสมุทรสาครวุฒิชัย โรงเรียนกระทุ่มแบน – วิเศษสมุทคุณ โรงเรียน
กุศลวิทยา โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ โรงเรียนวัดธรรมจริยาภิรมย์ โรงเรียนหลักสองส่งเสริม
วิทยา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์

โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ
และเป้าหมาย บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 คือ เป็นองค์กรที่มีการ
บริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกเครือข่ายสู่มาตรฐานระดับสากลบน
พื้นฐานของความเป็นไทย

พันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 ได้แก่

1. ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้พัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานระดับสากล
2. ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายให้มีคุณภาพเข้มแข็ง
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่าง
ทั่วถึง และมีคุณภาพ
4. ส่งเสริมระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมใน
การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษาสู่มาตรฐาน
ระดับสากล
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐานและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ยึดแนวทางการศึกษาตามหลัก
การศึกษาระดับสากล

เป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 ได้แก่

1. นักเรียนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค
2. นักเรียนกลุ่มด้อยโอกาสกลุ่มขาดแคลนและกลุ่มเสี่ยงได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่าง
ทั่วถึงให้สามารถเรียนจนจบหลักสูตรได้ตามระยะเวลาที่กำหนด
3. นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21
4. นักเรียนได้รับการพัฒนาและฝึกทักษะด้านอาชีพเพื่อรองรับกำลังงานตามความ
ต้องการของตลาดมากขึ้น
5. โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงสู่สากลมีความ
สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของท้องถิ่นชุมชนมากขึ้น

6. นักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถและศักยภาพพิเศษ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา เพื่อเข้าสู่เวทีการประกวดแข่งขันเพิ่มมากขึ้น

7. สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษา

8. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

9. สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีและระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

10. สถานศึกษามีผลประเมินจากการติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา จากต้นสังกัดอยู่ในระดับดีขึ้นไป

11. สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาผ่านการประเมินและรับรองการประกันคุณภาพ การศึกษาในระดับดีมาก

12. ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามแนวทางศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

13. นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามหลัก ศาสตร์พระราชา

14. นักเรียนได้รับการพัฒนาและฝึกทักษะด้านอาชีพ เพื่อรองรับกำลังงาน ตาม ความต้องการของตลาดมากขึ้น

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 ตามกฎหมายว่า ด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำ นโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้ สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานใน เขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อมูลพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม

การวิจัยครั้งนี้ ได้มีการรวบรวมข้อมูล จังหวัดสมุทรสงคราม ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยใน ครั้งนี้ไว้ดังนี้ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสงคราม, ม.ป.ป. และกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูล เพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2562)

อาณาเขต และที่ตั้ง และลักษณะทางกายภาพ

จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่น้อยที่สุดในประเทศไทย คือ มีพื้นที่ 416.7 ตารางกิโลเมตร หรือ 260,422 ไร่ ประมาณ ร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ทั่วประเทศ ตั้งอยู่ทางตอนล่างของ ภาคกลาง เขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดสมุทรสาคร

ทิศใต้ ติดทะเลอ่าวไทย และจังหวัดเพชรบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดสมุทรสาคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี

พื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามเป็นที่ราบลุ่มริมทะเล สภาพของดินเป็นดินเหนียว ปนทรายแม่น้ำสำคัญของจังหวัดที่ไหลผ่านคือ แม่น้ำแม่กลอง มีลำคลองใหญ่น้อยมากมายทั้งคลองธรรมชาติและคลองขุด เชื่อมต่อเป็นเครือข่ายและแยกจากแม่น้ำ พื้นที่ชายทะเลมีความยาวประมาณ 24.23 กิโลเมตร พื้นที่เกือบทั้งหมดของจังหวัดเป็นที่ราบชายฝั่งมีความลาดเอียงไปทางชายฝั่งทะเล ไม่มีเกาะ พื้นที่ของจังหวัดมีความแตกต่างกันไป โดยแบ่งออกได้เป็น 3 เขต คือ เขตน้ำเค็ม คือ พื้นที่ตั้งแต่ริมทะเลเข้ามาในแผ่นดินประมาณ 3 กิโลเมตร สภาพเป็นน้ำเค็ม เขตน้ำกร่อย คือ พื้นที่ถัดจากน้ำเค็มเข้ามาประมาณ 3 กิโลเมตร เขตน้ำจืด คือ พื้นที่ถัดจากเขตน้ำกร่อย

สภาพภูมิอากาศส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากอ่าวไทย และทะเลจีนใต้ พัดเอาฝนมาตกในฤดูฝนมากพอสมควร ประกอบกับอยู่ใกล้ทะเลจึงมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ ในฤดูหนาวจึงไม่หนาวจัดและฤดูร้อนก็ไม่ร้อนจัด อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปีประมาณ 28.1 องศาเซลเซียส ในปีหนึ่งมี 3 ฤดูคือ ฤดูร้อน ช่วงเดือนมีนาคม - กลางเดือนมิถุนายน ฤดูฝน ช่วงกลางเดือนกรกฎาคม - เดือนตุลาคม ฤดูหนาว ช่วงเดือนพฤศจิกายน - กลางเดือนกุมภาพันธ์

ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบไปด้วย ทรัพยากรดิน จังหวัดสมุทรสงครามมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเลที่ได้รับอิทธิพลของน้ำทะเล ดินในบริเวณนี้จึงมีที่กำเนิดมาจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเล และตะกอนแม่น้ำมีพื้นที่ป่าชายเลนที่ไม่มีทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จำพวกหอยน้ำทะเลและปะการัง

การปกครอง

จังหวัดสมุทรสงคราม แบ่งการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภอบางคนที และอำเภออัมพวา มี 36 ตำบล 284 หมู่บ้าน องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 8 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 26 แห่ง มีประชากรทั้งสิ้น 194,069 คน แบ่งเป็น อำเภอเมืองสมุทรสงคราม 106,001 คน อำเภอบางคนที 32,330 คน และอำเภออัมพวา 55,738 คน ความหนาแน่น 466 คน/ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรแฝงในจังหวัดสมุทรสงครามทั้งหมด 21,503 คน

ข้อมูลด้านสังคมและการประกอบอาชีพ

ประชากรในจังหวัดสมุทรสงครามมีความหลากหลายทางเชื้อชาติศาสนา และวัฒนธรรม โดยโครงสร้างทางสังคมของประชากรในจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วยผู้มีเชื้อชาติไทยเป็นส่วนใหญ่ โดยส่วนมากนับถือ ศาสนาพุทธ รองลงมาเป็นชาวจีน และมอญ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลามการประกอบอาชีพประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 70 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและกสิกรรม ได้แก่ การทำสวนมะพร้าว การทำสวนผลไม้ลิ้นจี่ ส้มโอ กล้วย พืชผักต่างๆ ทำนาบ้าง

เล็กน้อย ประชากรที่อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ส่วนมากมีอาชีพการทำประมง สามารถสร้างรายได้หลักให้แก่จังหวัดจำนวนมาก

ข้อมูลด้านสถานศึกษา

จังหวัดสมุทรสงคราม มีสถานศึกษาจำนวน ทั้งหมด 207 แห่ง ซึ่งสามารถแบ่งประเภทได้ 4 ประเภท ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 64 แห่ง สถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 84 แห่ง สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 11 แห่ง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 8 แห่ง และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน 1 แห่ง การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 36 แห่ง และศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 3 แห่ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม และทักษะชีวิต

นพรัตน์ นาชาสิงห์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ที่มีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านพรหมวิหารสี่ และประสบการณ์ทางสังคมแตกต่างกัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ที่มีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านพรหมวิหารสี่ และประสบการณ์ทางสังคมแตกต่างกัน ซึ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย จำนวน 252 คน จำแนกเป็นเพศชาย 122 คน และเพศหญิง 130 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น 2 มิติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามทักษะทางสังคม แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านพรหมวิหารสี่ และแบบสอบถามประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.866, 0.923 และ 0.831 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง โดยใช้โปรแกรม SPSS ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนชายมีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนหญิงมีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูง นักเรียนที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ด้านพรหมวิหารสี่ในระดับตามเกณฑ์ และนักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านพรหมวิหารสี่ในระดับเหนือเกณฑ์ และนักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมอยู่ในระดับสูง มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูง 2) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมในระดับสูง มีทักษะทางสังคมสูงกว่านักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับประสบการณ์ทางสังคม ส่งผลร่วมกันต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย

กองแพ่ง ทองเหลือง (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ มีความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3/3 โรงเรียนอนุบาลองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเจริญรัมย์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเจริญรัมย์ อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้หน่วยการสุ่มเป็นห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มี 3 ฉบับ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมสร้างสรรค์ จำนวน 16 กิจกรรม จำนวน 8 แผน แผนละ 60 นาที ใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 2 วัน แบบประเมินทักษะทางสังคมโดยครู จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจกรรม 2) ด้านการปฏิบัติตามข้อตกลง 3) ด้านมีมารยาทในการฟังและพูด 4) ด้านการทำกิจกรรมกับผู้อื่นโดยมีจุดหมายร่วมกันได้ 5) ด้านการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง 6) ด้านการปฏิบัติตนเป็นผู้นำ - ผู้ตาม 7) ด้านการเคารพสิทธิผู้อื่น แบบประเมินทักษะทางสังคมโดยผู้ปกครอง จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง 2) ด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนเองนับถือ 3) ด้านการแสดงความเคารพด้วยตนเอง 4) ด้านการพูดโดยใช้คำสุภาพมีคำลงท้าย 5) ด้านการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อผู้ใหญ่อย่างมีสัมมาคารวะ 6) ด้านการปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยตนเอง 7) ด้านการเป็นผู้ให้ ผู้รับด้วยตนเอง ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 16 กิจกรรม จำนวน 8 แผน แผนละ 60 นาที ใช้เวลา 1 สัปดาห์/1 แผน ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1) ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี 2) เด็กปฐมวัยหลังการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์มีทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสรุป การนำกิจกรรมสร้างสรรค์มาใช้พัฒนาทักษะทางสังคมเด็กปฐมวัยทำให้ทักษะทางสังคมสูงขึ้น ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย สามารถนำไปใช้ใน

การพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดทักษะทางสังคม และยังสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับกิจกรรมอื่นได้อีกด้วย

พรพรรณ มากบุญ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเองความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและอิทธิพลจากเพื่อนของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน 2) ศึกษาเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่มีอายุ รายได้ของครอบครัว พฤติกรรมการดื่มสุราของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมการเสพยาเสพติดของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาของสมาชิกในครอบครัว จำนวนครั้งที่ถูกตำรวจจับกุมตัวมาดำเนินคดี ระยะเวลาที่ศาลพิจารณาพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรม และการศึกษาหรือการฝึกอบรมวิชาชีพขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ 3) ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเอง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวน 214 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า 1) การเห็นคุณค่าในตนเอง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับมาก ส่วนอิทธิพลจากเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง 2) ทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จำแนกตามอายุ รายได้ของครอบครัว พฤติกรรมการดื่มสุราของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมการเสพยาเสพติดของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาของสมาชิกในครอบครัว จำนวนครั้งที่ถูกตำรวจจับกุมตัวมาดำเนินคดี ระยะเวลาที่ศาลพิจารณาพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรม และการศึกษาและ/หรือการฝึกอบรมวิชาชีพขณะอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ พบว่าไม่แตกต่างกัน 3) อิทธิพลจากเพื่อน และการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมทำนายทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ได้ร้อยละ 38.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ศศิวิมล เกลียวทอง (2557 : บทคัดย่อ) ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพภายในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 786 คน ซึ่งได้จากวิธี

การสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามทักษะชีวิต แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .927 .771 .877 .901 .919 .893 .797 และ .887 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า 1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับทักษะชีวิต มีค่าเท่ากับ .706 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตมีค่าเท่ากับ 0.498 ซึ่งแสดงว่าตัวแปรปัจจัยทั้ง 8 ตัวแปรร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ร้อยละ 49.80 2) ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนทางสังคม และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลต่อทักษะชีวิต (Y) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลทางบวก ต่อทักษะชีวิตมากที่สุด โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .316 รองลงมาคือปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การสนับสนุนทางสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่งมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.207, 0.195, 0.090, 0.068, 0.057, 0.056 และ -0.029 ตามลำดับ

อธยา เมิตไธสง (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Learning Together Technique) รหัสวิชา ส16101 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม โรงเรียนวังยางวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Learning Together Technique) รหัสวิชา ส16101 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม โรงเรียนวังยางวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้นักเรียน ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้น 3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้นักเรียนร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป และเพื่อศึกษาความคิดเห็น

ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมเรียนร่วมรู้ (LEARNING TOGETHER TECHNIQUE) กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวังยางวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีการดำเนินการเป็น 3 วงจรปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 3 ประเภท 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแบบร่วมเรียนร่วมรู้ (Learning Together Technique) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบท้ายวงจร 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดทักษะทางสังคมแบบปรนัย จำนวน 27 ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมเรียนร่วมรู้ นักเรียนร้อยละ 70.00 มีคะแนนทักษะทางสังคมในระดับดีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 72.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมเรียนร่วมรู้ นักเรียนร้อยละ 80.00 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมเรียนร่วมรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคมในภาพรวม มีระดับดี เมื่อประเมินในรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผล ตามลำดับ

วิธนา ปะกิลากัง (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอีสานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอีสาน 2) ศึกษาพฤติกรรมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยผ่านการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอีสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาล 1 จำนวน 10 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแสง อำเภอกวนช้าง จังหวัดมหาสารคาม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอีสานและแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคมมี 3 ด้าน คือ ความอดทน ความเป็นผู้นำ ผู้ตามและความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านอีสานมีพฤติกรรมทักษะทางสังคมทั้ง 3 ด้าน หลังการจัดกิจกรรมสูงขึ้นอยู่ในระดับดีและมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) การจัด

กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านอีสานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมนักเรียนสนุกสนานตื่นเต้นสนใจและตั้งใจในการเล่นพื้นบ้านอีสานนักเรียนรู้จักอดทนมีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีในการทำกิจกรรมมีความรับผิดชอบและเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

ชญานิษฐ์ สุระเสนา (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาองค์ประกอบของทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) พัฒนาโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการสำหรับพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 3) เปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตัวอย่างในการวิจัยคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบทักษะทางสังคม เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ จำนวน 1,036 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ ตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่มีคะแนนทักษะทางสังคมตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน และสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า โมเดลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะทางสังคมประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ พฤติกรรมการสื่อสาร พฤติกรรมความร่วมมือ พฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม พฤติกรรมความรับผิดชอบ พฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจ พฤติกรรมความผูกพัน และพฤติกรรมการควบคุมตนเอง มีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถวัดองค์ประกอบทักษะทางสังคมได้ 2) โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม มีกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ และขั้นการยุติ โดยมีหลักการใช้ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางในเบื้องต้น บูรณาการร่วมกันกับเทคนิคหลักต่าง ๆ ของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมและทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบรู้จักคิดและพฤติกรรม 3) ทักษะทางสังคมของกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ทักษะทางสังคมของกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการส่งผลให้ทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

สุปราณี แก้วขุมเหล็ก (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดประสบการณ์ การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นที่บ้าน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากิจกรรมการละเล่นที่บ้านที่เหมาะสมในการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพด้านประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นที่บ้านและ 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นที่บ้านก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านเมืองคลอง อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แผนการจัดประสบการณ์การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นที่บ้าน แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา และแบบสังเกตทักษะทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการละเล่นที่บ้านที่เหมาะสมในการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยการละเล่นที่บ้าน คือกิจกรรมการเล่น กิจกรรมตมดอกไม้ กิจกรรมการเล่นกาปักไข่ กิจกรรมการเล่นกระโดดเชือกคู่ กิจกรรมเล่นคำทาย กิจกรรมการเล่นเก้าอี้ดนตรี กิจกรรมการเล่นขี่ม้าส่งเมือง กิจกรรมการเล่นแข่งเรือบก กิจกรรมการเล่นเตย กิจกรรมการเล่นหนอนวง และกิจกรรมการเล่นน้ำขึ้นน้ำลง 2) ผลจากความคิดเห็นจากท่านผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์ จากผลการพัฒนาและหาคุณภาพแผนด้านประสิทธิผลที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยในการนำไปใช้กับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเมืองคลอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นที่บ้านมีค่าเท่ากับ 0.6936 คิดเป็นร้อยละ 69.36 แสดงว่าแผนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นที่บ้านผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 69.36 3) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นที่บ้านก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ พบว่าความสามารถในการแก้ปัญหาและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการละเล่นที่บ้านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วาสนา ขัตติยวงษ์ และชนาธิป พรกุล (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักศึกษา มีวัตถุประสงค์ไว้เพื่อสำรวจทักษะทางสังคมของนักศึกษา และนำเสนอรูปแบบการพัฒนาทางสังคมของนักศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับ

ปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ใน ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐ และเอกชน ในพื้นที่จังหวัด ปทุมธานี จำนวน 392 คน ผลการวิจัยเป็นดังนี้ นักศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงทักษะทางสังคม ในด้านการใช้ถ้อยคำมากที่สุด และอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการใช้ท่าทาง ด้านความ รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น และด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ และพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มี รายได้ของครอบครัวต่างกัน มีทักษะทางสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับ รูปแบบการพัฒนาทางสังคมของนักศึกษา พบว่าองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของ สถาบันการศึกษา อาจารย์ผู้สอน และตัวนักศึกษา มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษา โดยมีผลใน 3 ขั้นตอนคือ 1) ชั้นวิเคราะห์และตัดสินใจ 2) ชั้นปฏิบัติ และ 3) ชั้นประเมินผล

วินิมล มะรังศรี (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง เรื่องผลของกิจกรรมบทบาทสมมติ ที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยพัฒนาเด็กบ้านลูกรัก จังหวัดนครราชสีมา วัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนา เด็กบ้านลูกรัก จังหวัดนครราชสีมา ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง 2) เพื่อเปรียบเทียบ ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กบ้านลูกรัก ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลัง การทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุระหว่าง 2 ปี 6 เดือน จำนวน 24 คน โดยใช้การจับคู่คะแนน ทักษะทางสังคมที่ใกล้เคียงกันเป็นคู่ ๆ แล้วสุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ 1. แบบประเมินทักษะทางสังคม 2. แผนการจัดกิจกรรมบทบาท สมมติ จำนวนทั้งหมด 10 แผน ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง มีทักษะทางสังคม เพิ่มขึ้นทุกด้านหลังการเข้าร่วมกิจกรรมบทบาทสมมติ 2) เด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง ที่เข้าร่วมกิจกรรม บทบาทสมมติมีทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เด็กปฐมวัยกลุ่ม ทดลอง หลังการทดลองมีทักษะทางสังคมสูงกว่าเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ปวิญาพัฒน์ วรพันธ์ (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้สังคม ศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ องค์ประกอบทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) ศึกษาทักษะทางสังคมของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 3) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะ ทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใช้ระเบียบวิจัยผสมผสาน โดยเก็บข้อมูล 2 ระยะ คือ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลเชิงสำรวจด้วยแบบสำรวจทักษะทางสังคมของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัดโรงเรียนสังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 800 คน สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง ยืนยันและศึกษาทักษะทางสังคม 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำผลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจไปใช้ในการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสัมภาษณ์สำหรับการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

ทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 7 คน เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบโมเดลทักษะทางสังคมที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($p = .16$) องค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 6 การบังคับตน และแบบสำรวจ ทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่เหมาะสมมาก 2) ทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่านักเรียนมีทักษะทางสังคมในทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยนักเรียนมีทักษะทางสังคมในองค์ประกอบที่ 5 การรับมือกับปัญหา มากเป็นลำดับที่ 1 และอันดับสุดท้าย คือ องค์ประกอบที่ 1 การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง 3) แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีดังนี้ 1) การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กระบวนการแก้ปัญหา วิธีสอนโดยใช้การอภิปราย วิธีสอนโดยใช้กรณีศึกษา วิธีการสอนโดยใช้เกมเป็นฐาน และวิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาเพื่อให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมครบทั้ง 7 องค์ประกอบ 2) การจัดสภาพแวดล้อม ครูควรจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เน้นการฝึกปฏิบัติ การให้อิสระความคิดทางวิชาการแก่นักเรียน การเสริมแรงทางบวกและการสร้างคุณยุดิธรรมในชั้นเรียน 3) สื่อการเรียนรู้ ครูควรใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม สามารถมองเห็น จับต้องและเคลื่อนย้ายได้ง่าย ที่เหมาะสมกับบริบทแวดล้อมทางสังคม เนื้อหาและวัยของผู้เรียน และ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมควรวัดพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนเป็นหลัก โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

ผ่องพรรณ ภาโว (2562 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงทำนาย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความฉลาดทางสังคมและปัจจัยทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1- 4 ปีการศึกษา 2561 ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 92 คน ได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G*POWER โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน ทีละคน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบวัดความฉลาดทางสังคม ซึ่งมี 5 ด้าน ประกอบด้วย การตระหนักรู้สถานการณ์ ความร่วมรู้สึกอย่างแท้จริง การแสดงตน การนำเสนอตนเอง และการเอื้ออำนวยในสังคม มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติทดสอบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 121.89, SD = 13.07) การตระหนักรู้สถานการณ์ และการเอื้ออำนวยในสังคมสามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางสังคม

ของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 48.6 ($R^2 = .486, p < .01$) ผลจากการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปใช้พัฒนาแนวทางการส่งเสริมความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล

ดวงใจ วัฒนสินธุ์ และ สิริพิมพ์ ชูปาน (2562 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความฉลาดทางสังคมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 450 คน ที่ได้รับการคัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความฉลาดทางสังคม แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ แบบประเมินรูปแบบการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนพยาบาล แบบประเมินพฤติกรรมติดสนทนาออนไลน์ และแบบประเมินความผูกพันในครอบครัว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาคของแบบประเมินที่ 2-7 เท่ากับ .83, .90, .89, .85, .92 และ .84 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาพยาบาลมีความฉลาดทางสังคมสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 106.08 ($SD.=9.04$) จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ความสามารถในการปรับตัว สัมพันธภาพในครอบครัวสามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 52.40 ($R^2=.524, F=163.796, p<.001$) โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ ($\beta=.597, p<.01$) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว ($\beta=.145, p<.001$) และสัมพันธภาพในครอบครัว ($\beta=.100, p<.001$)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และวัยรุ่น

พงษ์ศักดิ์ นามประมา (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่การเป็นพลเมืองอาเซียนด้วยรูปแบบการเสนอโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (RBL) ในรายวิชาเพิ่มเติม ส 33202 อาเซียนศึกษา 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) จัดทำรายวิชาเพิ่มเติม ส 33202 อาเซียนศึกษา 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเม็สัฒพิทยาการ 2) พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเม็สัฒพิทยาการ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (RBL) ในรายวิชาเพิ่มเติม ส 33202 อาเซียนศึกษา 2 ให้นักเรียนร้อยละ 80 มีคะแนนทดสอบวัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ร้อยละ 70 ขึ้นไป 3) พัฒนาทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเม็สัฒพิทยาการ ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (RBL) ในรายวิชาเพิ่มเติม ส 33202 อาเซียนศึกษา 2 ให้นักเรียนร้อยละ 80 มี

คะแนนทดสอบวัดทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน ร้อยละ 70 ขึ้นไป และ 4) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเม็สัฒพิทยาคาร ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (RBL) ในรายวิชาเพิ่มเติม ส 33202 อาเซียนศึกษา 2 ให้นักเรียนร้อยละ 80 มีคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไปเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ซึ่งมี 3 วงจร คือ วงจรที่ 1 จำนวน 3 แผน วงจรที่ 2 และวงจรที่ 3 วงจรละ 2 แผน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 โรงเรียนสุเม็สัฒพิทยาคารที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 35 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (RBL) 2) แบบทดสอบวัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) แบบทดสอบวัดทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของผู้วิจัย 6) แบบสัมภาษณ์นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) รายวิชาเพิ่มเติม ส 33202 อาเซียนศึกษา 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ประกอบด้วย (1) รายชื่อรายวิชา รหัสวิชา ชั้นที่สอน จำนวนชั่วโมง หน่วยกิต (2) ผลการเรียนรู้ (3) ตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ (4) คำอธิบายรายวิชา (5) ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ (6) โครงสร้างรายวิชา (7) แผนการเรียนรู้ โดยได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง การหาตรวจสอบค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลการประเมินรายวิชาเพิ่มเติม จากผู้เชี่ยวชาญมีคะแนนประเมินเฉลี่ย เท่ากับ 46.40 คิดเป็นร้อยละ 92.80 2) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 โรงเรียนสุเม็สัฒพิทยาคาร นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 82.86 ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 82.50 ขึ้นไป 3) ทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 โรงเรียนสุเม็สัฒพิทยาคาร นักเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 88.57 ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 83.90 ขึ้นไป 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาเพิ่มเติม ส 33202 อาเซียนศึกษา 2 ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 โรงเรียนสุเม็สัฒพิทยาคาร นักเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 85.71 ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80.80 ขึ้นไป

นฤมล รัตนไพจิตร (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขของวัยรุ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความหมายของความสุขตามการรับรู้ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย 2) ระดับความสุขตามการรับรู้ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย และ 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขตามการรับรู้ของวัยรุ่น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรในการศึกษาเป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคใต้ตอนบนของ

ประเทศไทย จำนวน 600 คน การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) วัยรุ่นให้ความหมายความสุขว่าเป็นความรู้สึก เบิกบานใจ สบายใจ สดชื่น ความรู้สึกนี้ประเมินจากสภาพการณ์ในชีวิตในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ลักษณะของครอบครัว ลักษณะของเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การศึกษาเล่าเรียน การทำกิจกรรมที่ชื่นชอบ ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ การทำกิจกรรมศาสนา ความต้องการมีอิสระ ความคาดหวังในสิ่งที่ปรารถนา สุขภาพ รวมทั้งการมีพื้นที่ส่วนตัว 2) เมื่อพิจารณาระดับความสุขตามการรับรู้ของวัยรุ่นโดยใช้แบบวัดความสุข 7 ระดับจากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างทั้งหมด มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.951 พบว่า วัยรุ่นมีความสุขโดยรวมในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 5.07$) โดยความสุขด้านที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านเพื่อน ด้านสุขภาพ และด้านการศึกษาตามลำดับ ในขณะที่ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศเป็นด้านที่ส่งผลต่อความสุขน้อยที่สุด 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขตามการรับรู้ของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดร่วมกันทำนายความสุขได้ร้อยละ 74.30 เมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่าปัจจัยทางสังคมวิทยา และปัจจัยทางจิตวิทยาส่งผลโดยตรงต่อความสุขของวัยรุ่นโดยปัจจัยทางสังคมวิทยา เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา 2) ความสัมพันธ์กับเพื่อน 3) การปฏิบัติตนทางศาสนาที่ตนนับถือ 4) ความสัมพันธ์กับครู และ 5) ความสัมพันธ์กับครอบครัว ในขณะที่ปัจจัยทางจิตวิทยา คือ การเห็นคุณค่าในตนเองนอกจากนี้ ปัจจัยทางสังคมวิทยาทุกตัวแปร ร่วมกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เกรดเฉลี่ย ยังส่งผลทางอ้อมต่อความสุขโดยผ่านการเห็นคุณค่าในตนเอง

พิจิตตรา สมนุ่นไพบูลย์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยจำแนกตามเพศและขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 262 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า 1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย รองลงมา คือ ด้านการเห็นคุณค่าและการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และด้านความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและมีความกตัญญูกตเวที ตามลำดับ 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ไม่แตกต่างกัน 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่

ขนาดต่างกันมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุก ๆ ด้าน

จำลอง สุริวงค์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร จำแนกตามเพศ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ของครอบครัว กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F - test ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านทั้ง 7 ด้าน ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนสูงสุดลงมา ได้แก่ 1) ด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านมาตรฐานของสถานศึกษา 3) ด้านสภาพแวดล้อม 4) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา 5) ด้านการเดินทาง 6) ด้านค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง และ 7) ด้านชื่อเสียงของสถานศึกษา ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร จำแนกตามเพศ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ของครอบครัว พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพ ระดับการศึกษา และมีรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ปกครองนักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง ตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Tallat Rashid (2010 : Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจพัฒนาการของทักษะทางสังคมของเด็กประถมศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,127 คน เป็นเด็ก เกรด 6 และ 8 จากโรงเรียนประถมและมัธยมจำนวน 22 แห่ง ในเมือง ชาร์โกดา ประเทศปากีสถาน ทักษะทางสังคมที่มุ่งเน้นโดยเลือกมาจากหลักสูตรสังคมศึกษา คือ การยอมรับคำวิจารณ์ การแสดงความเคารพ การแก้ปัญหา การยอมรับสิทธิ์และความรับผิดชอบ และการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย

แบบวัดทักษะทางสังคม 64 รายการผลการศึกษาพบว่าทักษะทางสังคมของเด็กประถมยังไม่ได้รับการพัฒนาตามที่คาดหวังอย่างไรก็ตาม เด็กประถมศึกษาที่มีการเรียนรู้ที่จะแสดงความสามารถต่อผู้อื่นมากกว่าทักษะทางสังคมด้านอื่น ๆ และปัจจัย เพศ สถานที่ ระดับชั้น ทำให้ทักษะทางสังคมมีความแตกต่างกัน

Pedro Gil Madrona and Others (2014 : Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมผ่านพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการเพิ่มขึ้นของทักษะทางสังคม จากการใช้โปรแกรมเกมพลศึกษา 4 ชุดใน 1 เดือน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียน 24 คน (เด็กผู้ชาย 12 คน และเด็กผู้หญิง 12 คน) อายุระหว่าง 9-10 ปี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยไม่มีกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็นแบบสอบถามทักษะทางสังคม ประกอบด้วยข้อความ 20 ข้อ การตอบคำถามจะแบ่งเป็น เกือบทุกครั้ง บางครั้ง และแทบไม่เคย ผลการศึกษาพบว่าหลังการใช้เกมพลศึกษา นักเรียนมีทักษะทางสังคมเพิ่มมากขึ้น

Ozlem Korukcu, Ceyhun Ersan and Neriman Aral (2015 : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลของละครการศึกษาต่อระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนโครงการพัฒนาเด็กเล็ก การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของละครการศึกษาต่อระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนโครงการพัฒนาเด็กเล็ก การออกแบบการวิจัยได้ทำการศึกษากลุ่มควบคุมโดยการทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนเกรด 1 จำนวน 68 คน (กลุ่มทดลอง 38 คน กลุ่มควบคุม 30 คน) ในโครงการพัฒนาเด็กเล็กในโรงเรียนมัธยมอาชีวศึกษา อีเม็ท มหาวิทยาลัยดัมลูพินาร์ และโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง ในมหาวิทยาลัยปามุคคาเล ระยะเวลาการศึกษา 13 สัปดาห์ มีการละครการศึกษา 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในโรงเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง ในมหาวิทยาลัยปามุคคาเล ที่เป็นกลุ่มทดลอง และไม่ใช้ละครศึกษากับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมอาชีวศึกษา อีเม็ท ซึ่งกำหนดเป็นกลุ่มควบคุม การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบฟอร์มการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลและทักษะทางสังคมที่พัฒนาโดยยุกเซล (Yuksel, 2004) ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมจากตัวแปรเดียว ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และคะแนนทักษะทางสังคมในกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุม

Lu Lv and Kazushi Takami (2015 : Abstract) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางสังคมกับกิจกรรมทางกีฬาของนักศึกษาชาวจีน วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของทักษะทางสังคมในกลุ่มนักศึกษาจีน โดยเฉพาะนักเรียนที่เข้าร่วมสโมสรกีฬาและออกกำลังกายเป็นประจำและจัดกลุ่มข้อมูลที่หลากหลายตามลำดับเพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านสังคมและกิจกรรมด้านกีฬา กลุ่มประชากรคือนักศึกษาจีนจำนวน

3,000 คน โดยใช้เครื่องวัดระดับทักษะทางสังคมของนักศึกษาจีน (RCHUDDI) และการทำแบบสอบถาม (CC-BPAQ) ผลสรุปได้รับการตอบกลับแบบสอบถามจากประชากรตัวอย่างจำนวน 2543 คน คิดเป็น 84.7 เปอร์เซ็นต์ โดยการวิเคราะห์ความแปรผันและการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณของการแปรปรวนร่วมเกี่ยวซึ่งรูปแบบข้อมูลที่หลากหลายถูกจัดลำดับและตรวจสอบ การศึกษานี้รายงานว่าคุณภาพในชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอาจเป็นช่วงที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดในการประสบความสำเร็จของมนุษย์การฝึกฝนทักษะทางสังคมและการเข้าร่วมและเรียนรู้กิจกรรมด้านกีฬาและพัฒนาทักษะทางสังคม ดังนั้นนักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาควรได้รับการสนับสนุนให้ร่วมกิจกรรมด้านกีฬา ซึ่งจะมีส่วนช่วยที่ดีสำหรับ สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน

Minoo Daraee (2016 : Abstract) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมระหว่างนักเรียนในโรงเรียนสายสามัญกับนักเรียนในโรงเรียนความสามารถพิเศษ โดยมีรายละเอียดคือทักษะด้านสังคมถือเป็นหนึ่งในหลายปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของแต่ละบุคคลในสังคม การศึกษานี้แสดงถึงการเปรียบเทียบทักษะด้านสังคมของนักเรียนโรงเรียนสายสามัญทั่วไปกับนักเรียนโรงเรียน ความสามารถพิเศษ โดยเลือกเก็บข้อมูลจากการทำแบบสอบถามการประเมินทักษะด้านสังคมของนักเรียน ประชากรตัวอย่างคือนักเรียนหญิงในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของจังหวัดอัลบอร์ซ จำนวน 200 คน โดยใช้วิธีการสุ่มเลือกจากโรงเรียนสายสามัญทั่วไป 8 โรงเรียน และโรงเรียนความสามารถพิเศษ 8 โรงเรียน ได้ข้อสรุปว่า นักเรียนของโรงเรียนความสามารถพิเศษมีทักษะด้านสังคมที่สูงกว่าและมีความมั่นใจมากกว่านักเรียนของโรงเรียนสายสามัญทั่วไปแต่ไม่มีความแตกต่างในการเปรียบเทียบปัจจัยด้านอื่น ๆ การจัดการเรียนการสอนทักษะด้านสังคมที่เหมาะสมและสร้างโอกาสรวมถึงประสบการณ์ที่เพิ่มปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนและนำทักษะทางสังคมในทุก ๆ สถานการณ์มาประยุกต์ใช้ในชีวิต

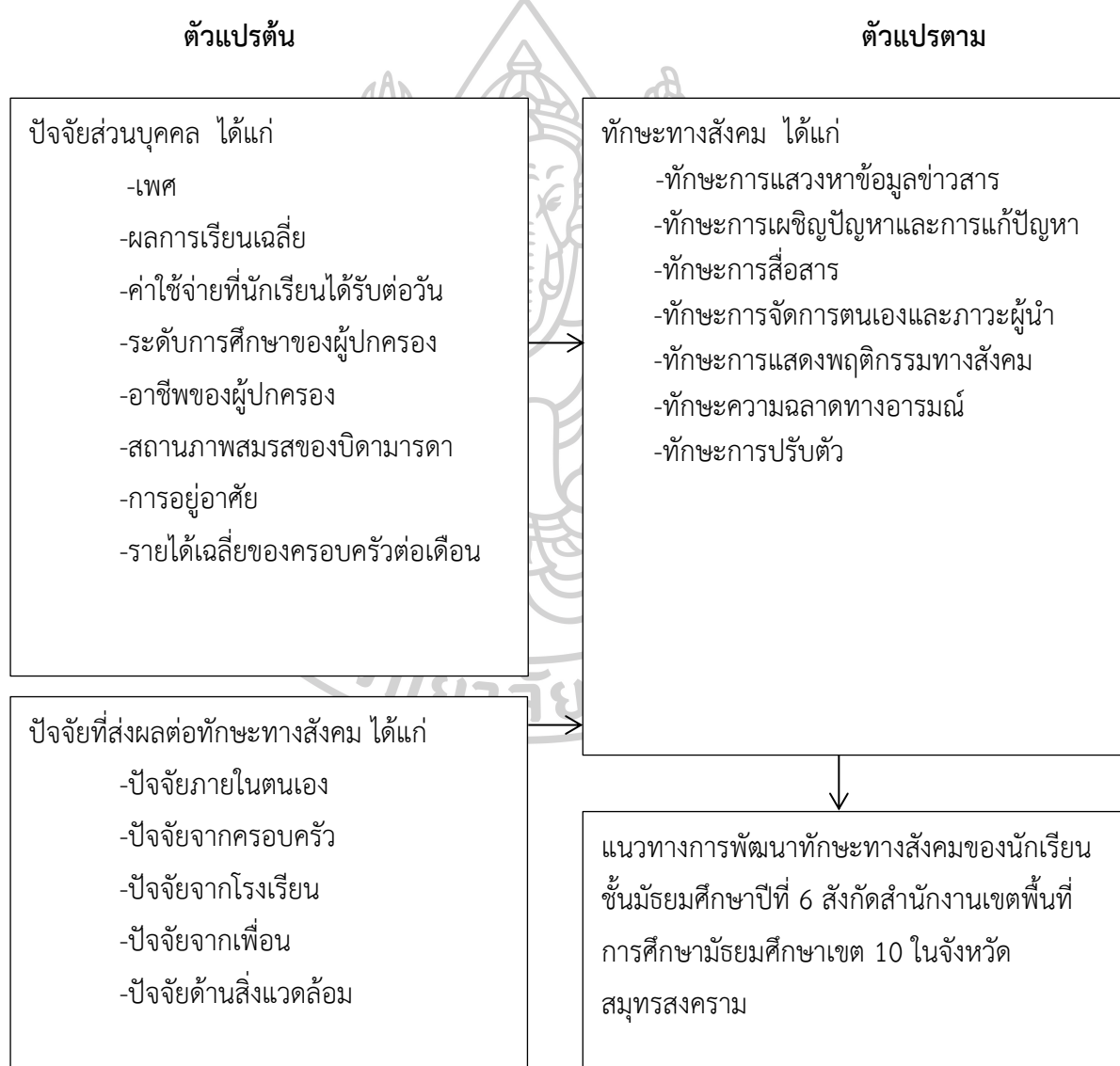
David J. Deming (2017 : Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง ความสำคัญที่เพิ่มขึ้นของทักษะสังคมในตลาดแรงงาน การศึกษานี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานให้ความสนใจกับทักษะทางสังคมมากขึ้นในปี 1980 ถึง 2012 อาชีพที่ต้องการทักษะทางสังคมสูงเพิ่มขึ้นเกือบ 12 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเทียบกับคามกดดันของแรงงานในสหรัฐอเมริกา ในทางกลับกัน อาชีพที่เน้นกระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์ (รวมถึงอาชีพ stem อื่นๆ) มีอัตราการลดลงถึง 3.3 เปอร์เซ็นต์ในระยะเวลาเดียวกันการจ้างงานและค่าแรงมีอิทธิพลอย่างมากโดยเฉพาะกับอาชีพหรือที่เน้นทั้งทักษะกระบวนการคิดและทักษะทางสังคม เพื่อในรูปแบบเหล่านี้จึงพัฒนาโครงสร้างการสร้างทีม ในโครงสร้างนี้ทักษะทางสังคมทำให้

ต้นทุน การผลิตลดลงซึ่งทำให้คนงานกำหนดขอบเขตและค่าขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาทดสอบและยืนยันโดยการใช้ข้อมูลจาก NLSY29 และ NLSY79 ในการเปรียบเทียบของการวัดทักษะ และการสร้างความแปรปรวนร่วมให้ความสนใจทักษะด้านสังคมมากขึ้นในศตวรรษที่ 2000 มากกว่าตอนกลางของศตวรรษที่ 1980 และ 1990 และคนงานที่ได้รับการระงายที่แสวงหาประโยชน์จากผลกำไร

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าทักษะทางสังคม มีองค์ประกอบที่หลากหลาย และเป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือเป็นวัยรุ่นที่เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยมีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ด้วยเหตุนี้การหาแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีการกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ในด้านของทักษะทางสังคมมี 7 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะการปรับตัว และปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมประกอบด้วย ปัจจัยภายในตนเอง ปัจจัยจากครอบครัว ปัจจัยจากโรงเรียน ปัจจัยจากเพื่อน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดของบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อไป โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทักษะทางสังคม จากนั้นนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะทางสังคมและปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม นำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case study) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี (Mixed methods) ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 899 คน (กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ดังตารางที่ 2

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2562 จาก 9 โรงเรียน จำนวน 269 คน โดยได้มาจากกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสูตรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศ, 2558 : 387) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling, ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศ, 2558 : 64) โดยมีอัตราส่วนนักเรียน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2562

โรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนศรีรัตนสมุทร	296	89
โรงเรียนถาวรานุกูล	318	95
โรงเรียนท้ายหาด	97	29
โรงเรียนเมธีชญหะวิทยาลัย	7	2
โรงเรียนสกลวิสุทธิ	5	1
โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย	149	45
โรงเรียนวัดบางกะพ้อม(คงลาภยิ่งประชานุสรณ์)	6	2
โรงเรียนเทพสุวรรณชาฎวิทยา	16	5
โรงเรียนวัดแก้วเจริญอำนวยการวิทย์	5	1
รวมทั้งหมด	899	269

ที่มา กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562

3. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 11 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental sampling ,ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ, 2558 : 69) ประกอบไปด้วย

1) ครูผู้สอนสอน ครูประจำชั้น และครูผู้สอนแนะแนว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสบการณ์การสอนนักเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี มีความใกล้ชิด และเป็นคนที่มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของตัวนักเรียน มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาผู้เรียน ตามทักษะจำเป็น สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาการของนักเรียน รวมไปถึงมีความเข้าใจทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 คน

2) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่อาศัยอยู่กับนักเรียน มีความใกล้ชิด และเข้าใจนักเรียน มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน และมีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับนักเรียนอยู่เสมอ ไม่มีปัญหากับนักเรียน และไม่อคติกับนักเรียน มีความเข้าใจทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 ที่มีพฤติกรรมดี มีการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ สามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ไม่เป็นปัญหาสังคม มีสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำนวน 2 คน

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย ประกอบไปด้วย

1. แบบสอบถามทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล โดยข้อมูลที่สอบถามจะเป็นข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลในแต่ละด้าน ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับทักษะทางสังคม โดยข้อมูลที่สอบถามจะเป็นข้อมูลระดับทักษะทางสังคมในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร 2) ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา 3) ทักษะการสื่อสาร 4) ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ 5) ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม 6) ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ 7) ทักษะการปรับตัว มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

การแปลผลของคำตอบเป็นดังนี้

5 หมายถึง	มีทักษะทางสังคมในด้านนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีทักษะทางสังคมในด้านนั้นอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	มีทักษะทางสังคมในด้านนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีทักษะทางสังคมในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	มีทักษะทางสังคมในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม โดยข้อมูลที่สอบถามจะเป็นข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ได้แก่ 1) ปัจจัยภายในตนเอง 2) ปัจจัยจากครอบครัว 3) ปัจจัยจากโรงเรียน 4) ปัจจัยจากเพื่อน 5) ปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

การแปลผลของคำตอบเป็นดังนี้

5 หมายถึง	มีปัจจัยนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีปัจจัยนั้นอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	มีปัจจัยนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีปัจจัยนั้นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีปัจจัยนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางสังคม เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย แบบสอบถามทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม มีขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมาย กรอบแนวคิด โครงสร้างของแบบสอบถามและศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับทักษะทางสังคมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมตามองค์ประกอบ ที่กำหนดไว้

2) ศึกษา นิยาม วารณกรรม เอกสาร งานวิจัย ที่มีความเกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม ทั้งลักษณะทักษะทางสังคมและปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม สำหรับใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา นิยามศัพท์ นิยามเชิงปฏิบัติการและโครงสร้างของแบบสอบถาม เกี่ยวกับทักษะทางสังคมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

4) สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาตรงกับสิ่งที่ต้องการเก็บข้อมูลในการวิจัยและวัตถุประสงค์ในการวิจัย และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการวัด ประเมินผล จิตวิทยาและสังคมศึกษา ที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียน ตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) ของข้อความถามกับคุณลักษณะหรือตัวแปรที่ต้องการจะวัด โดยเลือกข้อความถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พร้อมกับแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม โดยมีการให้คะแนนดังนี้ (ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมย์เลิศ, 2558: 159)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ = ผลคะแนนรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยที่ +1 = แนใจว่าสอดคล้อง/ตรงกับวัตถุประสงค์

-1 = แนใจว่าไม่สอดคล้อง/ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

0 = ไม่แนใจว่าสอดคล้อง/ไม่สอดคล้องหรือตรงกับวัตถุประสงค์

โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1

5) นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน

6) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามแนวคิดของครอนบาคโดยใช้สูตรดังนี้ (ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศ, 2558 : 171)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_T^2} \right]$$

α = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค

k = จำนวนข้อคำถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S_T^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะทางสังคม เท่ากับ .947

2.แนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อประกอบการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบกว้าง ๆ เพื่อสอบถามความคิดเห็นในเรื่องที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับทักษะทางสังคม โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากการสนทนากลุ่มมีขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมาย กรอบแนวคิด โครงสร้างของข้อคำถามในแนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่ม และศึกษาวิธีการสร้างข้อคำถาม เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2) ศึกษา นิยาม วรรณกรรม เอกสาร งานวิจัย ที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่ม

3) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาและข้อคำถาม

4) สร้างข้อคำถามในแนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเนื้อหาตรงกับสิ่งที่ต้องการเก็บข้อมูลในการวิจัย และวัตถุประสงค์ในการวิจัย และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับคุณลักษณะหรือตัวแปรที่ต้องการจะวัด โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พร้อมกับแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม โดยมีการให้คะแนนดังนี้ (ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศ, 2558: 159)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ = ผลคะแนนรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยที่ +1 = แน่ใจว่าสอดคล้อง/ตรงกับวัตถุประสงค์

-1 = แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง/ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

0 = ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง/ไม่สอดคล้องหรือตรงกับวัตถุประสงค์

โดยแนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2) ผู้วิจัย ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และกำหนดวัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปเก็บข้อมูล ตามโรงเรียนต่าง ๆ ตามวันเวลาที่กำหนด พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดและวิธีการในการทำแบบสอบถาม

4) ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามจากนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ จากนั้นนำข้อมูลมาสรุปผลและวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามเป็นลำดับต่อไป

2. การเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus group)

1) ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เชิญผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อร่วมสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2) ผู้วิจัย ส่งหนังสือเชิญผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เกี่ยวกับทักษะทางสังคมและเกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบไปด้วย ครู ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อร่วมสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีการระบุประเด็นที่จะทำสนทนากลุ่มในเบื้องต้น รูปแบบรายละเอียดเบื้องต้นของการสนทนากลุ่ม และนัดวันเวลาและสถานที่การสนทนากลุ่ม

3) ผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลัก ร่วมสนทนากลุ่ม เดินทางมาร่วมสนทนากลุ่มในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามวันเวลาที่กำหนด

4) นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาสรุปผลและวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสนทนากลุ่มเป็นลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

เมื่อได้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกดังนี้

1) วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1. ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร 2. ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา 3. ทักษะการสื่อสาร 4. ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ 5. ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม 6. ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ 7. ทักษะการปรับตัว โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ตามแนวคิดของเบส ดังนี้ (Best, 1981 : 182)

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน โดยใช้ การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Least Significant Different : LSD)

4) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

2.การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ตามประเด็นที่กำหนด มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case study) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี (Mixed methods) โดยผู้วิจัยได้มีการรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เกี่ยวกับทักษะทางสังคมและปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้การเก็บแบบสอบถามทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 โรงเรียน รวม 269 คน โดยได้แบบสอบถามทั้งสิ้น 269 ฉบับ ส่วนที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม การเก็บข้อมูลจากผู้ร่วมการสนทนากลุ่ม (focus group) จำนวน 11 คน นำมาวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบตารางวิเคราะห์ข้อมูล และการวิเคราะห์เนื้อหา จำนวน 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม มีการใช้สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (mean)

S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน	ค่าการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
SS	แทน	ค่าผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง (Sum of Squares)
df	แทน	ค่าระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง (Mean of Square)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุปกติ (Unstandardized Regression Coefficient)
beta	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุมาตรฐาน (standardized Regression Coefficient)
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Z}$	แทน	สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
Sig.	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significant)
*	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 269 คน โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

ตารางที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล		ความถี่	ร้อยละ
1.เพศ	1.ชาย	112	41.64
	2.หญิง	157	58.36
รวม		269	100

ตารางที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ความถี่	ร้อยละ
2. ผลการเรียนเฉลี่ย	1.ต่ำกว่า 1.00	2	.74
	2. 1.00-1.99	19	7.06
	3. 2.00-2.99	126	46.84
	4. 3.00-4.00	122	45.35
รวม		269	100
3.ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน	1. ต่ำกว่า 20 บาท	2	.74
	2. 20-40 บาท	6	2.23
	3. 41-60 บาท	27	10.04
	4. 61-80 บาท	28	10.41
	5. 81-100 บาท	136	50.56
	6.มากกว่า 100 บาท	70	26.02
รวม		269	100
4.ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	1.ประถมศึกษา	64	23.79
	2. มัธยมศึกษาตอนต้น	29	10.78
	3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	68	25.28
	4. ปวส.	29	10.78
	5. ปริญญาตรี	58	21.56
	6.สูงกว่าปริญญาตรี	21	7.81
รวม		269	100
5.อาชีพของผู้ปกครอง	1.รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	53	19.70
	2. เกษตรกร	16	5.95
	3. พนักงานบริษัท	29	10.78
	4. รับจ้างทั่วไป	102	37.92
	5.ธุรกิจส่วนตัว	57	21.19
	6.อื่น ๆ (ระบุไม่ได้ประกอบอาชีพ)	12	4.46
รวม		269	100
6.สถานภาพสมรสของบิดามารดา	1.สมรส/อยู่ร่วมกัน	183	68.03
	2.แยกกันอยู่	67	24.91
	3.ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต	19	7.06
รวม		269	100

ตารางที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ความถี่	ร้อยละ
7.การอยู่อาศัย	1.อยู่ร่วมกับบิดามารดา	169	62.83
	2.อยู่ร่วมกับบิดาหรือมารดา	72	26.77
	3.อยู่ร่วมกับญาติ	25	9.29
	4.อยู่ร่วมกับบุคคลอื่น	2	.74
	5.อื่น ๆ(ระบุ อยู่คนเดียว)	1	.37
รวม		269	100
8.รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	12	4.46
	2. 5,001-10,000บาท	63	23.42
	3. 10,001-15,000 บาท	38	14.13
	4. 15,001-20,000 บาท	47	17.47
	5. 20,001-25,000บาท	33	12.27
	6.มากกว่า 25,000 บาท	76	28.25
รวม		269	100

จากตารางที่ 3 พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 58.36 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.64

ผลการเรียนเฉลี่ย ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.00-2.99 คิดเป็นร้อยละ 46.84 รองลงมา คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.00-4.00 คิดเป็นร้อยละ 45.35 นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 1.00-1.99 คิดเป็นร้อยละ 7.06

ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน 81-100 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.56 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวันมากกว่า 100 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.02 มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน 61-80 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.41

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 25.28 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 23.79 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 21.56

อาชีพของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าอาชีพของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ คือ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 37.92 รองลงมา คือ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 21.19 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 19.70

สถานภาพสมรสของบิดามารดา ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดา ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ คือ สมรส/อยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 68.03 รองลงมา คือ แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 24.91 ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 7.06

การอยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า การอยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ร่วมกับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 62.83 รองลงมา คืออยู่ร่วมกับบิดาหรือมารดา คิดเป็นร้อยละ 26.77 อยู่ร่วมกับญาติ คิดเป็นร้อยละ 9.29

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ารายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.25 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.42 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.47

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

การวิเคราะห์ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

(n=269)

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลความหมาย	ลำดับที่
1	ด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร	4.17	.58	มาก	2
2	ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา	4.04	.59	มาก	5
3	ด้านการสื่อสาร	4.12	.56	มาก	4
4	ด้านการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ	3.98	.62	มาก	6
5	ด้านการแสดงพฤติกรรมทางสังคม	4.18	.56	มาก	1
6	ด้านความฉลาดทางอารมณ์	3.96	.63	มาก	7
7	ด้านการปรับตัว	4.16	.58	มาก	3
รวม		4.09	.47	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .47) เมื่อพิจารณารายทักษะทางสังคมเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการแสดงพฤติกรรมทางสังคม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .56) ด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .58) ด้านการปรับตัว ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .58) และเมื่อพิจารณาทักษะทางสังคมเป็นรายด้านทั้ง 7 ด้าน เป็นดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร

(n=269)

ข้อ	ด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลความหมาย	ลำดับที่
1	นักเรียนมีความสนใจรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้น	4.22	.76	มาก	2
2	นักเรียนสามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้	4.23	.74	มาก	1
3	นักเรียนมีความสนใจในการค้นหาข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้น	4.14	.80	มาก	4
4	นักเรียนเลือกวิธีการในการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ประโยชน์	4.13	.77	มาก	6
5	นักเรียนสามารถนำข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	4.14	.75	มาก	4
6	เมื่อนักเรียนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร นักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้	4.16	.75	มาก	3
รวม		4.17	.58	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ด้านการแสวงหาข้อมูลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .58) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทักษะทางสังคมด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนสามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .74) นักเรียนมี

ความสนใจรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .76) และเมื่อนักเรียนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร นักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .75)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา

(n=269)

ข้อ	ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลความหมาย	ลำดับที่
1	นักเรียนมีความพร้อมในการเผชิญปัญหาที่จะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา	4.02	.75	มาก	4
2	นักเรียนสามารถคาดการณ์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียนในอนาคตได้	3.93	.85	มาก	6
3	นักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่าการกระทำใดของนักเรียนจะก่อให้เกิดปัญหากับตัวนักเรียน	4.17	.77	มาก	1
4	นักเรียนสามารถบอกถึงสาเหตุและลักษณะของปัญหาที่พบเจอได้	4.05	.78	มาก	2
5	เมื่อเกิดปัญหาขึ้น นักเรียนสามารถจัดการแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง	4.02	.77	มาก	4
6	นักเรียนสามารถหาทางออกและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม	4.05	.77	มาก	2
รวม		4.04	.59	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .59) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทักษะทางสังคมด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา ทุกข้ออยู่ในระดับ มาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือนักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่าการกระทำใดของนักเรียนจะก่อให้เกิดปัญหากับตัวนักเรียน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .77) นักเรียนสามารถบอกถึงสาเหตุและลักษณะของปัญหาที่พบเจอได้ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .78) และ นักเรียนสามารถหาทางออกและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .77)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ด้านการสื่อสาร

(n=269)

ข้อ	ด้านการสื่อสาร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับ ที่
1	นักเรียนสามารถรับรู้เรื่องราวข่าวสารที่เข้ามาในชีวิตได้	4.26	.70	มาก	1
2	นักเรียนสามารถปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างได้ดี	4.10	.75	มาก	4
3	นักเรียนสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่ได้รับรู้มาเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้	3.99	.77	มาก	6
4	นักเรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.08	.78	มาก	5
5	นักเรียนสามารถเลือกวิธีการสื่อสารได้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.11	.77	มาก	3
6	นักเรียนสามารถเลือกวิธีการ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสารต่าง ๆ ได้	4.17	.72	มาก	2
รวม		4.12	.56	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .56) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทักษะทางสังคม ด้านการสื่อสารทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนสามารถรับรู้เรื่องราวข่าวสารที่เข้ามาในชีวิตได้ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .70) นักเรียนสามารถเลือกวิธีการ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสารต่าง ๆ ได้ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .72) และนักเรียนสามารถเลือกวิธีการสื่อสารได้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .77)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ด้านการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ

(n=269)

ข้อ	ด้านการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การ แปล ความห มา	ลำดับ ที่
1	เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่กระทบต่อความรู้สึกของนักเรียน นักเรียนสามารถควบคุมตัวเองได้เป็นอย่างดี	4.12	.75	มาก	1
2	นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นความรับผิดชอบของตนเองและที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม	4.06	.76	มาก	3
3	นักเรียนสามารถบริหารจัดการเวลาเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ	4.07	.77	มาก	2
4	นักเรียนเป็นผู้นำในการจัดการสิ่งต่าง ๆ เสมอ	3.85	.92	มาก	5
5	นักเรียนสามารถแนะนำและเสนอแนวทางในการดำเนินงานและแก้ปัญหาให้กับบุคคลรอบข้างได้	3.99	.79	มาก	4
6	นักเรียนได้รับการยกย่องชมเชยในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ	3.81	.86	มาก	6
รวม		3.98	.62	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ด้านการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .62) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทักษะทางสังคมด้านการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกคือ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่กระทบต่อความรู้สึกของนักเรียน นักเรียนสามารถควบคุมตัวเองได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .75) นักเรียนสามารถบริหารจัดการเวลาเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .77) และ นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นความรับผิดชอบของตนเองและที่ได้รับ มอบหมายได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .76)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ด้านการแสดงพฤติกรรมทางสังคม

(n=269)

ข้อ	ด้านการแสดงพฤติกรรมทางสังคม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับ ที่
1	นักเรียนปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	4.24	.75	มาก	2
2	นักเรียนไม่มีปัญหาและไม่ทะเลาะกับบุคคลรอบ ข้าง	4.10	.74	มาก	6
3	เมื่อมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ นักเรียนจะให้ ความร่วมมือเสมอ	4.13	.74	มาก	5
4	นักเรียนมีความเคารพและให้เกียรติต่อบุคคล รอบข้างเสมอ	4.29	.71	มาก	1
5	เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนจะทำ หน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี	4.17	.73	มาก	3
6	นักเรียนจะคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ก่อนที่จะ ลงมือทำสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ	4.15	.81	มาก	4
รวม		4.18	.56	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ด้านการแสดงพฤติกรรม
ทางสังคม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .56) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทักษะทางสังคม
ด้านการแสดงพฤติกรรมทางสังคม ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก
คือ นักเรียนมีความเคารพและให้เกียรติต่อบุคคลรอบข้างเสมอ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .71) นักเรียน
ปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .75) และ เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น
นักเรียนจะทำหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .73)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ด้านความฉลาดทางอารมณ์

(n=269)

ข้อ	ด้านความฉลาดทางอารมณ์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับ ที่
1	นักเรียนเป็นคนที่มีความมั่นใจ ไม่อ่อนไหว ง่าย	3.81	.90	มาก	6
2	เมื่อมีเหตุการณ์เข้ามากระทบกับความรู้สึก นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ได้	3.96	.86	มาก	3
3	เมื่อนักเรียนมีอาการโกรธ นักเรียนสามารถ จัดการกับอารมณ์ตนเองได้ในเวลาอันรวดเร็ว	3.92	.87	มาก	4
4	นักเรียนเป็นคนใจเย็น ไม่วุ่นวายในการกระทำสิ่ง ต่าง ๆ	3.84	.94	มาก	5
5	นักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่า คนรอบข้างของ นักเรียนอยู่ในอารมณ์แบบใด	4.17	.75	มาก	1
6	เมื่อนักเรียนรู้สึกว่าคนรอบข้างมีปัญหาด้าน อารมณ์ นักเรียนสามารถให้คำแนะนำได้	4.05	.80	มาก	2
รวม		3.96	.63	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ด้านความฉลาดทางอารมณ์
อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .63) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทักษะทางสังคม ด้านความ
ฉลาดทางอารมณ์ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือนักเรียนสามารถ
รับรู้ได้ว่า คนรอบข้างของนักเรียนอยู่ในอารมณ์แบบใด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .75) เมื่อนักเรียนรู้สึกว่า
คนรอบข้างมีปัญหาด้านอารมณ์ นักเรียนสามารถให้คำแนะนำได้ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .80) และเมื่อมี
เหตุการณ์เข้ามากระทบกับความรู้สึก นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ได้ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .86)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 ด้านการปรับตัว

(n=269)

ข้อ	ด้านการปรับตัว	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับ ที่
1	นักเรียนรู้ว่า ในแต่ละช่วงเวลานักเรียนควรทำอะไร	4.13	.78	มาก	5
2	เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิต นักเรียนสามารถปรับตัวได้	4.14	.79	มาก	4
3	นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับคนรอบข้างได้	4.13	.76	มาก	5
4	นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับคนอื่นได้	4.20	.77	มาก	1
5	นักเรียนกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น	4.19	.70	มาก	2
6	นักเรียนมีความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวัน	4.15	.77	มาก	3
รวม		4.16	.58	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ด้านการปรับตัวอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .58) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทักษะทางสังคม ด้านการปรับตัว ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือนักเรียนสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับคนอื่นได้ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .77) นักเรียนกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .70) และ นักเรียนมีความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .77)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

การวิเคราะห์เปรียบเทียบวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะทางสังคม ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน โดยการใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Least Significant Different :LSD)

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ

(n=269)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	t
เพศ	1.ชาย	4.14	.46	มาก	.145
	2.หญิง	4.05	.47	มาก	

จากตารางที่ 12 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ พบว่า ทั้ง 2 เพศ มีระดับทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมาก โดยเพศชาย ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .46) มีทักษะทางสังคมสูงกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .47) ซึ่งไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านผลการเรียนเฉลี่ย

(n=269)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับที่
ผลการเรียนเฉลี่ย	1.ต่ำกว่า 1.00	4.07	.44	มาก	3
	2. 1.00-1.99	4.16	.45	มาก	1
	3. 2.00-2.99	4.06	.48	มาก	4
	4. 3.00-4.00	4.10	.47	มาก	2

จากตารางที่ 13 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านผลการเรียนเฉลี่ย ทุกกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 1.00-1.99 ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .45) นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.00-4.00 ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .47) และนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.00 ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .44)

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านผลการเรียนเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ระหว่างกลุ่ม	.242	3	.081	.363	.780
ภายในกลุ่ม	59.054	265	.223		
รวม	59.296	268			

จากตารางที่ 14 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านผลการเรียนเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกัน มีทักษะทางสังคมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน

(n=269)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับที่
ค่าใช้จ่ายที่ นักเรียนได้รับ ต่อวัน	1. ต่ำกว่า 20 บาท	3.63	.19	มาก	6
	2. 20-40 บาท	4.17	.66	มาก	1
	3. 41-60 บาท	4.03	.40	มาก	5
	4. 61-80 บาท	4.10	.45	มาก	3
	5. 81-100 บาท	4.07	.48	มาก	4
	6.มากกว่า 100 บาท	4.14	.48	มาก	2

จากตารางที่ 15 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน ทุกกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวัน 20-40 บาท ($\bar{X} = 4.17, S.D. = .66$) นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวัน มากกว่า 100 บาท ($\bar{X} = 4.14, S.D. = .48$) และ นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวัน 61-80 บาท ($\bar{X} = 4.10, S.D. = .45$)

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ระหว่างกลุ่ม	.744	5	.149	.668	.648
ภายในกลุ่ม	58.553	263	.223		
รวม	59.296	268			

จากตารางที่ 16 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน พบว่า นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวันต่างกัน มีทักษะทางสังคมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

(n=269)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลความหมาย	ลำดับที่
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	1. ประถมศึกษา	3.92	.45	มาก	6
	2. มัธยมศึกษาตอนต้น	4.07	.52	มาก	5
	3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.10	.44	มาก	4
	4. ปวส.	4.12	.45	มาก	3
	5. ปริญญาตรี	4.19	.48	มาก	2
	6. สูงกว่าปริญญาตรี	4.24	.46	มาก	1

จากตารางที่ 17 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ทุกกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .46) นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .48) และ นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองระดับ ปวส. ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .45)

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
ระหว่างกลุ่ม	2.979	5	.596	2.783	.018
ภายในกลุ่ม	56.317	263	.214		
รวม	59.296	268			

จากตารางที่ 18 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างกัน มีทักษะทางสังคม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Different (LSD)

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	1. ประถมศึกษา $\bar{X}= 3.92$	2. มัธยมศึกษาตอนต้น $\bar{X}= 4.07$	3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. $\bar{X}= 4.10$	4. ปวส. $\bar{X}= 4.12$	5.ปริญญาตรี $\bar{X}= 4.19$	6. สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X}= 4.24$
1. ประถมศึกษา $\bar{X}= 3.92$	-					
2. มัธยมศึกษาตอนต้น $\bar{X}= 4.07$	-.15402	-				

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Different (LSD) (ต่อ)

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	1. ประถมศึกษา $\bar{X}$ = 3.92	2. มัธยมศึกษาตอนต้น $\bar{X}$ = 4.07	3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. $\bar{X}$ = 4.10	4. ปวส. $\bar{X}$ = 4.12	5.ปริญญาตรี $\bar{X}$ = 4.19	6. สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X}$ = 4.24
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. $\bar{X}$ = 4.10	-0.18693*	-0.03291	-			
4. ปวส. $\bar{X}$ = 4.12	-0.20656*	-0.05255	-0.01963	-		
5. ปริญญาตรี $\bar{X}$ = 4.19	-0.27183*	-0.11782	-0.08490	-0.06527	-	
6. สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X}$ = 4.24	-0.31842*	-0.16440	-0.13149	-0.11185	-0.04658	

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครองรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างกัน มีทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ประถมศึกษา ($\bar{X}$ = 3.92) กับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ($\bar{X}$ = 4.10) ประถมศึกษา ($\bar{X}$ = 3.92) กับ ปวส. ($\bar{X}$ = 4.12) ประถมศึกษา ($\bar{X}$ = 3.92) กับปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.19) และ ประถมศึกษา ($\bar{X}$ = 3.92) กับ สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}$ = 4.24) ส่วนคู่อื่น ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพผู้ปกครอง

(n=269)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับที่
อาชีพของ ผู้ปกครอง	1.รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.15	.48	มาก	3
	2. เกษตรกร	3.80	.47	มาก	6
	3. พนักงานบริษัท	4.17	.45	มาก	1
	4. รับจ้างทั่วไป	4.03	.46	มาก	4
	5.ธุรกิจส่วนตัว	4.17	.49	มาก	1
	6.อื่น ๆ (ระบุ ไม่ได้ประกอบอาชีพ)	4.03	.36	มาก	4

จากตารางที่ 20 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วน
บุคคล ด้านอาชีพผู้ปกครอง ทุกกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ
นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพพนักงานบริษัท ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .45) กับนักเรียนที่มี
ผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .49) และนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบ
อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .48)

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัย
ส่วนบุคคล ด้านอาชีพของผู้ปกครอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.437	5	.487	2.255	.049
ภายในกลุ่ม	56.859	263	.216		
รวม	59.296	268			

จากตารางที่ 21 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีทักษะทางสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล ด้านอาชีพของผู้ปกครอง เป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Different (LSD)

อาชีพของ ผู้ปกครอง	1.รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}$ = 4.15	2. เกษตรกร $\bar{X}$ = 3.80	3. พนักงาน บริษัท $\bar{X}$ = 4.17	4. รับจ้างทั่วไป $\bar{X}$ = 4.03	5. ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}$ = 4.17	6.อื่น ๆ(ระบุ ไม่ได้ประกอบ อาชีพ) $\bar{X}$ = 4.03
1.รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}$ = 4.15	-					
2. เกษตรกร $\bar{X}$ = 3.80	.35066*	-				
3. พนักงานบริษัท $\bar{X}$ = 4.17	-.02214	-.37279*	-			
4. รับจ้างทั่วไป $\bar{X}$ = 4.03	.11819	-.23246	.14033	-		
5.ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}$ = 4.17	-.01434	-.36500*	.00779	-.13254	-	
6.อื่น ๆ(ระบุไม่ได้ ประกอบอาชีพ) $\bar{X}$ = 4.03	.12298	-.22768	.14511	.00479	.13732	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 22 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพของผู้ปกครอง รายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันมีทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อาชีพเกษตรกร ($\bar{X}$ = 3.80) กับอาชีพรับราชการ/อาชีพรัฐวิสาหกิจ ($\bar{X}$ = 4.15) อาชีพเกษตรกร ($\bar{X}$ = 3.80) กับอาชีพพนักงานบริษัท ($\bar{X}$ = 4.17) และอาชีพเกษตรกร ($\bar{X}$ = 3.80) กับอาชีพธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X}$ = 4.17) ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพสมรสของบิดามารดา

(n=269)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ความถี่	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับ ที่
สถานภาพสมรส ของบิดามารดา	1.สมรส/อยู่ร่วมกัน	183	4.10	.47	มาก	3
	2.แยกกันอยู่	67	4.17	.49	มาก	2
	3.ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เสียชีวิต	19	4.19	.32	มาก	1

จากตารางที่ 23 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพสมรสของบิดามารดา ทุกกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนที่ผู้ปกครองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .32) คือ นักเรียนที่ผู้ปกครองแยกกันอยู่ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .49) และนักเรียนที่ผู้ปกครองสมรส/อยู่ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .47)

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพสมรสของบิดามารดา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	.559	2	.280	1.267	.283
ภายในกลุ่ม	58.737	266	.221		
รวม	59.296	268			

จากตารางที่ 24 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดา แตกต่างกัน มีทักษะทางสังคมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการอยู่อาศัย

(n=269)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ความถี่	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมา ย	ลำดับ ที่
การอยู่อาศัย	1.อยู่ร่วมกับบิดา มารดา	169	4.11	.48	มาก	1
	2.อยู่ร่วมกับบิดาหรือ มารดา	72	4.06	.46	มาก	2
	3.อยู่ร่วมกับญาติ	25	4.03	.44	มาก	3
	4.อยู่ร่วมกับบุคคลอื่น	2	3.98	.03	มาก	5
	5.อื่น ๆ (ระบุ อยู่คน เดียว)	1	4.00	.00	มาก	4

จากตารางที่ 25 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัย
ส่วนบุคคล ด้านการอยู่อาศัย ทุกกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ
นักเรียนที่อยู่ร่วมกับบิดามารดา ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .48) นักเรียนที่อยู่ร่วมกับบิดาหรือมารดา
($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .46) และ นักเรียนที่อยู่ร่วมกับญาติ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .44)

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัย
ส่วนบุคคล ด้านการอยู่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	.316	4	.079	.354	.841
ภายในกลุ่ม	58.980	264	.223		
รวม	59.296	268			

จากตารางที่ 26 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านการอยู่อาศัย พบว่า นักเรียนที่มีการอยู่อาศัยต่างกัน มีทักษะทางสังคมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

(n=269)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ความถี่	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลความหมาย	ลำดับที่
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	1.ต่ำกว่า 5,000 บาท	12	3.93	.37	มาก	6
	2. 5,001-10,000บาท	63	4.13	.47	มาก	1
	3. 10,001-15,000 บาท	38	3.95	.46	มาก	5
	4.15,001-20,000 บาท	47	4.10	.43	มาก	3
	5. 20,001-25,000บาท	33	4.10	.45	มาก	3
	6.มากกว่า 25,000 บาท	76	4.13	.52	มาก	1

จากตารางที่ 27 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ทุกกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 4 ลำดับแรก คือ นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 25,000 บาท ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = .52) กับนักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = .47) และนักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 15,001-20,000 บาท ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = .43) และนักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 20,001-25,000 บาท ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = .45)

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	1.283	5	.257	1.163	.328
ภายในกลุ่ม	58.013	263	.221		
รวม	59.296	268			

จากตารางที่ 28 เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน พบว่า นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน มีทักษะทางสังคมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

การวิเคราะห์ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายในตนเอง ปัจจัยจากครอบครัว ปัจจัยจากโรงเรียน ปัจจัยจากเพื่อน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยภายในตนเอง ปัจจัยจากครอบครัว ปัจจัยจากโรงเรียน ปัจจัยจากเพื่อน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

(n=269)

ด้าน	ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลความหมาย	ลำดับที่
1	ปัจจัยภายในตนเอง	4.18	.58	มาก	1
2	ปัจจัยจากครอบครัว	4.12	.65	มาก	3
3	ปัจจัยจากโรงเรียน	4.01	.72	มาก	5
4	ปัจจัยจากเพื่อน	4.05	.66	มาก	4
5	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	4.15	.61	มาก	2

จากตารางที่ 29 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีค่าเฉลี่ยปัจจัยทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ปัจจัยภายในตนเอง ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .58) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .61) และปัจจัยจากครอบครัว ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .65) เมื่อพิจารณา รายด้าน เป็นดังนี้

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยภายในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

(n=269)

ข้อ	ปัจจัยภายในตนเอง	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับ ที่
1	นักเรียนสามารถจัดการเรื่องราวต่าง ๆ ได้ด้วย ตนเอง	4.17	.71	มาก	2
2	เมื่อนักเรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ นักเรียนจะพยายามทำสิ่งนั้น	4.16	.69	มาก	3
3	เมื่อนักเรียนมีความสุขกับการทำสิ่งใด นักเรียน จะลงมือทำสิ่งนั้น	4.26	.76	มาก	1
4	ความคิดและอารมณ์ของนักเรียนส่งผลต่อ ทักษะทางสังคมของนักเรียน	4.13	.78	มาก	4
เฉลี่ย		4.18	.58	มาก	

จากตารางที่ 30 พบว่า ปัจจัยภายในตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .58) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัจจัยภายในตนเองทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ คือ เมื่อนักเรียนมีความสุขกับการทำสิ่งใด นักเรียนจะลงมือทำสิ่งนั้น ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .76) นักเรียนสามารถจัดการเรื่องราวต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .71) และเมื่อนักเรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ นักเรียนจะพยายามทำสิ่งนั้น ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .69)

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจากครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

(n=269)

ข้อ	ปัจจัยจากครอบครัว	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับ ที่
1	นักเรียนได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากคนในครอบครัว	4.14	.79	มาก	1
2	นักเรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้และการดำเนินชีวิตจากคนในครอบครัว	4.10	.78	มาก	4
3	ครอบครัวจะเป็นผู้ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา	4.14	.85	มาก	1
4	คนในครอบครัวมีผลต่อทักษะทางสังคมกับนักเรียน	4.12	.81	มาก	3
เฉลี่ย		4.12	.65	มาก	

จากตารางที่ 31 พบว่า ปัจจัยจากครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .65) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัจจัยจากครอบครัวทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากคนในครอบครัว ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .79) กับครอบครัวจะเป็นผู้ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .85) และคนในครอบครัวมีผลต่อทักษะทางสังคมกับนักเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .81)

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยจากโรงเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

(n=269)

ข้อ	ปัจจัยจากโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับที่
1	นักเรียนได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากครูและบุคลากรในโรงเรียน	4.01	.90	มาก	2
2	นักเรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้และการดำเนินชีวิตจากครูและบุคลากรในโรงเรียน	4.07	.82	มาก	1
3	ครูและบุคลากรในโรงเรียนจะเป็นผู้ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา	3.96	.91	มาก	4
4	ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนต่อการจัดการทักษะทางสังคมของนักเรียน	3.99	.82	มาก	3
เฉลี่ย		4.01	.72	มาก	

จากตารางที่ 32 พบว่า ปัจจัยจากโรงเรียนที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .72) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัจจัยจากโรงเรียนทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้และการดำเนินชีวิตจากครูและบุคลากรในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .82) นักเรียนได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากครูและบุคลากรในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .90) และครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนต่อการจัดการทักษะทางสังคมของนักเรียน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .82)

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยจากเพื่อน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

(n=269)

ข้อ	ปัจจัยจากเพื่อน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับ ที่
1	เพื่อน เป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้นักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ ได้ประสบความสำเร็จ	4.14	.76	มาก	1
2	การมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ทำให้นักเรียนเกิดปัญหาในการดำเนินชีวิต	3.92	.94	มาก	4
3	เพื่อนจะเป็นผู้ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา	4.08	.78	มาก	2
4	เพื่อนมีส่วนสำคัญในการจัดการทักษะทางสังคมของนักเรียน	4.07	.84	มาก	3
เฉลี่ย		4.05	.66	มาก	

จากตารางที่ 33 พบว่า ปัจจัยจากเพื่อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .66) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัจจัยจากเพื่อนทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ เพื่อนเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้นักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ ได้ประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .76) เพื่อนจะเป็นผู้ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .78) เพื่อนมีส่วนสำคัญในการจัดการทักษะทางสังคมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .84)

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
(n=269)

ข้อ	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปล ความหมาย	ลำดับที่
1	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียน	4.09	.79	มาก	4
2	นักเรียนเรียนรู้การดำเนินชีวิตจากปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น	4.13	.73	มาก	3
3	สภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ส่งผลกับทักษะทางสังคมของนักเรียน	4.15	.81	มาก	2
4	สภาพสังคมแวดล้อมมีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียน	4.23	.73	มาก	1
เฉลี่ย		4.15	.61	มาก	

จากตารางที่ 34 พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = .61) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ สภาพสังคมแวดล้อมมีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = .73) สภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ส่งผลกับทักษะทางสังคมของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = .81) และ นักเรียนเรียนรู้การดำเนินชีวิตจากปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = .73)

ตารางที่ 35 การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จาก ปัจจัยภายในตนเอง (X_1) ปัจจัยจากครอบครัว (X_2) ปัจจัยจากโรงเรียน (X_3)
ปัจจัยจากเพื่อน (X_4) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (X_5)

ตัวแปรที่ได้รับการเลือก	b	Std. Error	Beta	t	Sig
ปัจจัยภายในตนเอง (X_1)	.216	.044	.265	4.855	.00
ปัจจัยจากโรงเรียน (X_3)	.185	.030	.284	6.273	.00
ปัจจัยจากครอบครัว (X_2)	.177	.037	.243	4.794	.00
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (X_5)	.153	.037	.198	4.164	.00
Constant	1.077	.139		7.772	.00
F = 124.766 $R = .809$ $R^2 = .654$ Adjusted $R^2 = .649$ Std. Error of the Estimate = .27876					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 35 พบว่า การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม พบว่า ปัจจัยภายในตนเอง (X_1) ปัจจัยจากโรงเรียน (X_3) ปัจจัยจากครอบครัว (X_2) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (X_5) มีประสิทธิภาพในการทำนายทักษะทางสังคม ได้ร้อยละ 65.40 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ = .27876 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณมาตรฐาน พบว่า ปัจจัยจากโรงเรียน (Beta = .284) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยภายในตนเอง (Beta = .265) ปัจจัยจากครอบครัว (Beta = .243) และ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Beta = .198) ตามลำดับ สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

รูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.077 + .216(X_1) + .185(X_3) + .177(X_2) + .153(X_5)$$

รูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .265Z_{X_1} + .284Z_{X_3} + .243Z_{X_2} + .198Z_{X_5}$$

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงครามเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis) ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะทางสังคมคือผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 11 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบไปด้วย 1. ครู 2. ผู้ปกครอง 3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบความเรียงได้ดังนี้

1. ประเด็นเพิ่มเติมในเรื่องทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ร่วมสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะการปรับตัว อยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในมุมมองของครูและผู้ปกครอง ในด้านทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร เพิ่มเติมไว้ว่า ในเรื่องการเลือกรับข้อมูลข่าวสารและการหลงเชื่อข้อมูลโฆษณา และการสร้างกระแสข่าวต่าง ๆ จากสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ที่เด็กบางคนยังขาดวิจารณญาณในการเลือกรับข้อมูลเหล่านั้น รวมไปถึง การขาดวิจารณญาณในการเลือกเชื่อและวิเคราะห์ข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้น ดังข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มต่อไปนี้

“เด็กในปัจจุบัน มักจะมีพฤติกรรมเลียนแบบจากสื่อสังคมออนไลน์ โดยที่ไม่สนใจว่าเป็นเรื่องถูกหรือผิด และเลือกที่จะแสดงออกในสิ่งที่ตัวเองคิดว่าเป็นกระแส โดยขาดการคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา” (ข้อมูลจากครูคนที่ 1)

“เด็กยังขาดความสามารถในการในการค้นหาข้อมูลข่าวสาร การจับใจความและสรุปใจความสำคัญในเรื่องที่เป็นประโยชน์กับตนเอง” (ข้อมูลจากครูคนที่ 2)

“ต้องมีกระบวนการสอนให้เด็กมีวิจารณญาณ ในเรื่องของการเลือกใช้สื่อและการดูแลจัดการชีวิตในเรื่องอื่น ๆ” (ข้อมูลจากผู้ปกครองคนที่ 2)

“ต้องมีการสอนและการแนะนำที่เหมาะสม และเข้าใจเด็ก เพราะหากเราใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสม หรือบังคับเด็กเกินไป เด็กก็จะมีต่อต้าน และไม่ทำตาม” (ข้อมูลจากผู้ปกครองคนที่ 1)

2. แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาทักษะทางสังคม จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยและบุคคลรอบข้างที่นักเรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงต้องมีการพัฒนาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยแต่ละภาคส่วนหรือแต่ละบุคคล จะมีหน้าที่และวิธีการที่แตกต่างกัน ตามแต่บทบาทและความรับผิดชอบในหน้าที่ปกติของตนเอง โดยสามารถแยกออกเป็นบทบาทคร่าว ๆ ของแต่ละส่วนดังนี้

แนวทางพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเรื่องของบทบาทของตัวนักเรียนเองหรือปัจจัยจากตนเอง สรุปได้ว่า พื้นฐานการพัฒนาทักษะทางสังคม และทักษะต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนเลือกทำ หรือต้องการจะพัฒนา จะเกิดมาจาก 2 ปัจจัยหลัก คือ 1 ในเรื่องของเป้าหมายที่มีการวางเอาไว้ ถ้าเด็กมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเกิดแรงผลักดันในการทำสิ่งนั้น ในด้านทักษะทางสังคมก็เช่นเดียวกัน ส่วนปัจจัยที่ 2 เป็นเรื่องของความอยากหรือ ความต้องการส่วนบุคคล ถ้าเด็กมีความอยาก หรือความต้องการในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือมีความพอใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็จะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาและมีการสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดี ดังนั้น การพัฒนาทักษะทางสังคมให้ดีขึ้นนั้น จึงควรเริ่มที่ตัวของเด็กเอง คือต้องทำให้เขาเหล่านั้นมีความพึงพอใจในการพัฒนาทักษะเหล่านั้น และทำให้เด็กมองเห็นเป้าหมายที่เป็นประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาทักษะทางสังคม เมื่อเด็กมองเห็นประโยชน์จากการพัฒนาสิ่งเหล่านั้นแล้ว การพัฒนาก็จะเกิดขึ้นจากตนเองได้อย่างง่ายดาย ดังข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มต่อไปนี้

“เวลาเรามีปัญหา หรือเราต้องการจะทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง เราจะคำนึงถึงความต้องการและความพึงพอใจ รวมไปถึงเป้าหมายที่ได้มีการกำหนดไว้ของตนเองก่อนเป็นอันดับแรก เพราะบางครั้งเพื่อนหรือบุคคลรอบข้างไม่เข้าใจ หรือไม่สามารถช่วยในเรื่องที่เราต้องการได้” (ข้อมูลจากนักเรียนคนที่ 1)

“การที่จะตัดสินใจทำอะไรสักอย่างหนึ่ง ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น เช่น การช่วยเพื่อนทำงาน การค้นหาข้อมูลข่าวสาร การแสดงออกทางกาย การแสดงอารมณ์ จะขึ้นอยู่กับความพอใจ หรือความอยากที่จะทำสิ่งต่าง ๆ เพราะ ถ้าเราทำได้ในสิ่งที่เราต้องการ หรือมีความพอใจที่จะทำ จะทำสิ่งเหล่านั้นได้ดี มีการพัฒนาได้ และดำเนินไปประสบความสำเร็จ” (ข้อมูลจากนักเรียนคนที่ 2)

“การพัฒนาตนเอง ควรให้เด็กรู้ความต้องการและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล” (ข้อมูลจากครูคนที่ 1)

“การช่วยให้เด็กรู้เป้าหมายของตนเอง หรือการทำให้เด็กมีพื้นฐานการคิดที่ดี จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมได้ดี” (ข้อมูลจากครูคนที่ 3)

“ผู้ปกครองควรเอาใจใส่ ให้คำแนะนำกับเด็กอย่างเหมาะสม คอยดูแลเอาใจใส่ อย่ายำให้เขาไปตามเพื่อนมาก ควรให้เขารู้จักจัดการตนเอง แต่ต้องอยู่ในกรอบที่เหมาะสม”(ข้อมูลจากผู้ปกครองคนที่ 3)

แนวทางพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยอาศัย บทบาทของครอบครัว พบว่า บุคคลแวดล้อมในครอบครัว ต้องมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคม เพราะคนในครอบครัวเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิด เป็นที่พึ่งที่เด็กไว้ใจ รวมไปถึงสามารถให้การดูแล และให้คำปรึกษาได้ โดยการพัฒนาหรือการให้โอกาสในการพัฒนานั้น ครอบครัวทำได้หลายรูปแบบ โดยอาจจะอยู่ในรูปของการอบรมสั่งสอน หรือการให้คำแนะนำโดยตรง เป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้เด็ก เรียนรู้และทำตาม รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้เด็กได้ออกไปเรียนรู้พัฒนาทักษะทางสังคม และทักษะชีวิตตนเองในด้านอื่น ๆ จากบุคคลภายนอก หรือจากกิจกรรมที่อยู่ในสังคมการดำเนินชีวิตทั่วไป แต่ จะอยู่ในรูปแบบของการที่ผู้ปกครองรับรู้ รับทราบ และอยู่ในขอบเขตหรือเงื่อนไขที่ผู้ปกครองและนักเรียนพูดคุยกันถึงกรอบการใช้ชีวิตที่เหมาะสม โดยพื้นฐานของการทำข้อตกลงในการเปิดโอกาสให้เด็กไปใช้ชีวิตเพื่อเรียนรู้ทักษะทางสังคมอยู่บนเงื่อนไขบริบทของความแตกต่างของแต่ละครอบครัว อย่างสมดุล ผู้ปกครองต้องมีส่วนในการดูแลเด็ก เด็กเองก็ต้องเปิดใจรับ ผู้ปกครองเองก็ต้องเปิดใจที่จะฟังและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน ผู้ปกครองเองก็ต้องมีแนวคิดที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตามโลกให้ทัน และเข้าใจในสิ่งที่เด็กเป็น ดังข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มต่อไปนี้

“ควรปล่อยให้เขาไปมีชีวิตของเขา ไปเรียนรู้โลกกว้าง เปิดโอกาสให้เขาไปเจอ ประสบการณ์ใหม่ ๆ แต่ต้องมีการกำหนดขอบเขต มีระเบียบวินัย อยู่ในขอบเขตและ การดูแลอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้เขาไปเป็นตัวของตัวเองบ้าง ปล่อยให้เขาไปใช้ชีวิต ทางโลกตามประสาเด็ก ผู้ปกครองต้องเข้าใจ และสั่งสอนทักษะต่าง ๆ และแนะนำเขา” (ข้อมูลจากผู้ปกครองคนที่ 3)

“ผู้ปกครองมีการเปิดอิสระให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาเรื่องต่าง ๆ ในชีวิต โดย ให้การดูแลอย่างห่าง ๆ แต่การไปทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการไปค่าย การทำงานสภานักเรียน การเตรียมงานต่าง ๆ จะต้องมีการแจ้งให้พ่อแม่ทราบก่อน” (ข้อมูลจาก นักเรียนคนที่ 2)

“ถ้าครอบครัวเอาใจใส่ เด็กก็จะเกิดการพัฒนาได้ ผู้ปกครองต้องออกจากกรอบ เดิม ๆ ถ้าเด็กไม่ไว้ใจผู้ปกครอง ผู้ปกครองไม่ไว้ใจเด็ก ก็จะเกิดปัญหา ควรจะสร้างความไว้ใจแก่กัน ควรจริงใจให้กัน ผู้ปกครองเปิดรับความจริง เพื่อให้เด็กกล้าพูดปัญหาอย่าง ไม่โกหก ก็จะช่วยในการแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะของเด็กได้ พ่อแม่ผู้ปกครอง ต้อง

เป็นคนที่มีความฉลาด คือ มีเวลาดูแล เป็นแบบอย่างที่ดี ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม พ่อแม่ต้องก้าวทันการเปลี่ยนแปลง” (ข้อมูลจากครูคนที่ 2)

“การได้รับการเอาใจใส่ และคำปรึกษาจากคนในครอบครัว ถ้าเด็กมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ผู้ใหญ่ในครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแล เด็กก็จะเกิดการพัฒนา ความพร้อมของพ่อแม่ ทั้งวุฒิภาวะ วิทยุฒิ และคุณวุฒิ จะเป็นตัวการที่ทำให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมถ้าพ่อแม่ไม่พร้อม เด็กจะมีทักษะทางสังคมที่ต่ำ และเป็นปัญหา” (ข้อมูลจากผู้ปกครองคนที่ 2)

“เด็กและผู้ปกครอง ต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ให้เกียรติกัน เด็กจึงจะเชื่อฟังที่ผู้ปกครองแนะนำสั่งสอน แต่ถ้าไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เด็กจะต่อต้าน และไม่ยอมทำตาม จะทำให้การพัฒนาเด็กไม่ดี ผู้ใหญ่ปัจจุบัน เน้นแต่เด็กเรียนเก่ง ควรปรับมุมมองให้มาดูแลพัฒนาเด็กในทุกด้าน การพูดคุยหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ก็ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมได้” (ข้อมูลจากครูคนที่ 1)

“บางครั้งพ่อแม่ไม่เข้าใจ เอาความคิดตนเองเป็นใหญ่ หรือกำหนดชีวิตให้ลูก เป็นไปตามที่เขาวางไว้ หรือ ผู้ใหญ่ที่ตามกระแสไม่ทัน ไม่เข้าใจวัยรุ่น จะทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน เด็กก็จะไม่กล้าเข้าไปปรึกษา ถ้าพ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก หรือเลี้ยงลูกแบบไม่รู้จักโต จะทำให้ลูกเข้าสังคมลำบาก” (ข้อมูลจากนักเรียนคนที่ 1)

“ผู้ใหญ่ควรให้อิสระ เปิดรับ และให้เกียรติ เคารพความเป็นตัวเขา จากเดิมที่เคยมองคนละมุม ก็เปลี่ยนมุมมองให้กว้างขึ้น เพื่อให้เด็กพัฒนารอบด้าน” (ข้อมูลจากครูคนที่ 3)

“พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก” (ข้อมูลจากผู้ปกครองคนที่ 1)

“ความเคยชินที่ไม่ดีของผู้ปกครอง เป็นตัวอย่างพฤติกรรมที่ไม่ดีของลูก” (ข้อมูลจากครูคนที่ 4)

แนวทางพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยบทบาทของโรงเรียน พบว่า ในเรื่องของการจัดการเรียนรู้และการดูแลของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการมองแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคมใน 2 รูปแบบ คือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนปกติ ในรายวิชาต่าง ๆ ที่มีการพัฒนาความรู้ควบคู่กับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิด วิเคราะห์ รวมถึงการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยที่ครูผู้สอน มีการจัดกิจกรรมตรงนี้ อยู่แล้ว อีกรูปแบบหนึ่ง คือกิจกรรมที่จะมีส่วนในการพัฒนาทักษะทางสังคม หรือพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตด้านอื่น ๆ อาจจะมีอยู่ในรูปแบบของการจัดค่าย การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปแบบของกิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ ที่สามารถจัดให้กับเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง ที่ทำให้เด็กทุกคนสามารถพัฒนา

ทักษะตรงนี้ได้ ตามสิ่งที่ตนเองต้องการ มีความถนัด และมีความสนใจ ดังข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มต่อไปนี้

“โรงเรียนควรมีการพัฒนาหรือมีการเพิ่มวิชาคุณธรรม จริยธรรม เพื่อกระตุ้นและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีของผู้เรียน เพื่อให้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจและแสดงออกทางสังคม เพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัย เสริมสร้างความผิชอบชั่วดี” (ข้อมูลจากครูคนที่ 1)

“โรงเรียนควรมีการพัฒนา EQ และ IQ ไปพร้อมกัน เพราะในปัจจุบัน มีมุ่งเน้นการพัฒนา IQ เป็นหลัก ทำให้เด็กเน้นแต่การพัฒนาความรู้ และแข่งขันกัน จึงควรมีการเปลี่ยนแปลงไปพัฒนา EQ ให้มากกว่า เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาทุกด้าน และพัฒนาการอยู่ร่วมกัน เช่น กิจกรรมสาธารณประโยชน์ จิตอาสา เช่นการทำความสะอาดโรงเรียนร่วมกัน การเก็บขยะร่วมกัน” (ข้อมูลจากครูคนที่ 4)

“กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่เน้นการพัฒนาทักษะทางสังคม มีหลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมชุมนุม หรือ กิจกรรมค่าย ต่าง ๆ ที่เน้นให้เด็กทำในสิ่งที่ชอบตามความสนใจ โดยอาจจะจัดเป็นโครงการหรือกิจกรรมของโรงเรียน และมีการขยายผลให้เด็กทุกคนได้มีการพัฒนาอย่างทั่วกัน” (ข้อมูลจากครูคนที่ 5)

“ควรมีการจัดกิจกรรมที่เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมชุมนุม ตามที่ตนสนใจ รวมกลุ่มกันเอง และมีส่วนร่วมในการเลือกครูที่ปรึกษา รู้จักบริหารจัดการเอง” (ข้อมูลจากครูคนที่ 1)

“โครงสร้างหลักสูตร หรือเนื้อหาการเรียนรู้ในบางรายวิชา สามารถจัดกระบวนการให้เด็กจัดการความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองได้ เช่น ในวิชาคั่นคว่าความรู้ด้วยตนเอง (IS) ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมได้เช่นเดียวกัน” (ข้อมูลจากครูคนที่ 2)

“การเรียนวิชาพื้นฐาน ควบคู่กับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ถ้าเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมหรือ มีประสบการณ์ในการทำงานจริงอย่างหลากหลาย ก็สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมได้” (ข้อมูลจากผู้ปกครองคนที่ 1)

แนวทางพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยบทบาทของเพื่อน พบว่าบทบาทของเพื่อน มีส่วนสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็ก เนื่องจากเพื่อนเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีความใกล้ชิด และเป็นบุคคลที่เด็กเลือกที่จะปรึกษาและให้ความไว้วางใจ และมีอิทธิพลกับเด็กเป็นลำดับต้น ๆ มีความใกล้ชิด เนื่องจากเป็นคนวัยเดียวกัน มีความต้องการและความรู้ความสามารถที่คล้าย ๆ กันในบริบทที่ใกล้เคียงกัน เพื่อนที่จะเป็นที่ปรึกษาได้นั้น ต้องเป็น

เพื่อนที่มีความเข้าใจ และสามารถเลือกแสดงออกได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น การจะพัฒนาทักษะทางสังคมโดยที่เพื่อนจะมีส่วนสำคัญ สามารถทำได้โดยการที่เพื่อนเป็นผู้ให้คำปรึกษา เป็นแบบอย่าง แนะนำใน การดำเนินชีวิตและการปฏิบัติทักษะต่าง ๆ เพื่อนจะต้องทำหน้าที่ ตักเตือน แนะนำ ช่วยเหลือ รับฟัง ร่วมกันในการดูแล การแสดงออกทางพฤติกรรม และเรียนรู้บทบาทหน้าที่และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ให้คำแนะนำและร่วมปรับปรุงพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต และเรื่องอื่น ๆ โดย การเตรียมความพร้อมเด็กให้เป็นเพื่อนที่เหมาะสม และสามารถช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม จะต้องเริ่มจากการพัฒนาให้เด็กมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเสริมแนวคิดการเป็นเพื่อนที่ดี หรือเพื่อนเพื่อให้คำปรึกษา ซึ่งอาจจะอยู่ในกิจกรรมแนะนำที่ให้ความรู้เรื่องบทบาทของเพื่อน หรือถ้ามีโอกาสให้เด็กได้ใช้ชีวิตร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน รวมไปถึงการคบเพื่อนที่หลากหลายกลุ่ม ก็จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมระหว่างกันได้ ดังข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มต่อไปนี้

“เพื่อนสามารถช่วยเพื่อนได้ในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การเรียน การสอบ และการพัฒนา ทักษะต่าง ๆ การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนหรือได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อน จะช่วยพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตร่วมกัน, เรื่องบางเรื่อง เราก็ปรึกษาเพื่อน ก่อนที่จะปรึกษาคนที่บ้าน” (ข้อมูลจากนักเรียนคนที่ 1)

“เด็กที่จะช่วยเหลือกัน จะต้องมีความจริงใจให้กัน ดูแลและช่วยเหลือกันในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต การคบเพื่อนที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะต่าง ๆ จะต้องรู้จักแยกแยะและแสดงออกอย่างเหมาะสม เช่น ถ้าต้องใช้ชีวิตกับเพื่อนที่ไม่ชอบต้องแยกแยะเรื่องส่วนรวมกับเรื่องส่วนตัวให้ได้ และถ้าคิดว่า ทำกิจกรรมบางอย่างแล้วทำให้เกิดปัญหา เกิดการทะเลาะกัน ก็หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมนั้น ๆ เวลามีปัญหากับเพื่อน ก็เลือกที่จะอยู่เฉยและปล่อยวาง” (ข้อมูลจากนักเรียนคนที่ 2)

“การที่ได้ก็นำความรู้ที่ตนเองมี ไปช่วยพัฒนาเพื่อน เพื่อนกับเพื่อนต้องมีความเข้าใจกัน และเด็กที่จะไปช่วยเหลือเพื่อนนั้น ต้องเป็นคนที่มีความสามารถ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ถูกต้องเหมาะสม และประสบความสำเร็จ” (ข้อมูลจากครูคนที่ 6)

“การช่วยเหลือเพื่อน ไม่ได้จำกัดเฉพาะเรื่องการเรียนรู้ แต่อาจจะอยู่ในรูปแบบเพื่อนเล่น เพื่อนสอบ เพื่อนช่วยเหลือให้กำลังใจกัน ไม่บั่นทอนกำลังใจกัน การอบรม ตักเตือน ช่วยเหลือ ดูแลกัน ” (ข้อมูลจากผู้ปกครองคนที่ 1)

“เด็กที่จะร่วมกันพัฒนาทักษะชีวิตได้ดี ควรมีทัศนคติ ความต้องการ และความสนใจที่ตรงกัน” (ข้อมูลจากครูคนที่ 1)

“การคบเพื่อนหลาย ๆ กลุ่ม มีความคิดที่หลากหลาย ก็จะทำให้เกิดการแก้ปัญหา หรือพัฒนาทักษะทางสังคมหลาย ๆ ด้าน การพูดคุยและเปิดใจคุยกัน จะก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตร่วมกันได้” (ข้อมูลจากครูคนที่ 4)

แนวทางพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยบทบาทของปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ พบว่า เมื่อพูดถึงปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มคนข้างต้นที่ว่ามา ก็จะมีการมองไปถึงบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ชุมชน รวมไปถึงองค์กรต่าง ๆ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลาย ที่จะต้องมีส่วนสำคัญและให้ความร่วมมือในการพัฒนาทักษะทางสังคมนี้ตามบทบาทและหน้าที่ตามความรับผิดชอบที่พึงกระทำ โดยในฐานะคนในสังคม ต้องแสดงออกต่อเด็กอย่างเหมาะสม ช่วยดูแลและให้คำแนะนำรวมถึงเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตที่ดี องค์กรต่าง ๆ เช่น หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรการกุศล มูลนิธิ หรือ NGO ต่าง ๆ อาจจะมีการจัดกิจกรรม จัดโครงการ เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมหรือทักษะชีวิต หรือหน่วยงานภาครัฐ ควรมีการออกกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อควบคุมการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ที่จะทำให้เด็กเข้าใจผิด และมีค่านิยมที่ผิด ที่ทำให้ทักษะทางสังคมของเด็กด้อยลงไป ดังข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มต่อไปนี้

“เราต้องเข้าใจบทบาทและการวางตัวที่ดี ในหลาย ๆ สถานะ เช่นเราต้องเป็นสมาชิกในสังคมที่ดี เป็นเพื่อนบ้านที่ดี ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้กับเด็กในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ หน่วยงานต่าง ๆ ควรมองนโยบายใหม่ ๆ ที่ช่วยพัฒนานักเรียน รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาเด็ก เช่น สภาเด็ก” (ข้อมูลจากผู้ปกครองคนที่ 1)

“เราต้องกลับมาพิจารณาบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสม” (ข้อมูลจากครูคนที่ 1)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ NGO ต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย กำหนดและจัดกิจกรรม รวมถึงสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็ก ตามบทบาทและขอบข่ายงานที่ตนเองรับผิดชอบ เช่น การเปิดเวทีแสดงออกกิจกรรม การให้ทุนในการสนับสนุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ หน่วยงานต่าง ๆ ยังขาดความตระหนักในการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ถ้ามีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เด็กก็จะเกิดการพัฒนาต่อไป” (ข้อมูลจากครูคนที่ 2)

“ผู้ใหญ่ในสังคมควรมองการพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน มากกว่าการเรียนเพียงอย่างเดียว เลิกกดดันเด็กในเรื่องการเรียนและเลิกเอามาตรฐานทางการเรียนอย่างเดียวมาตัดสินการประสบความสำเร็จในชีวิต และช่วยพัฒนาเด็กในทุกด้าน” (ข้อมูลจากนักเรียนคนที่ 2)

“หน่วยงานของรัฐควรเข้ามามีบทบาทในการจัดการสื่อ หรือ ปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่ช่วยในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็ก หรือสิ่งที่จะทำให้เด็กมีทักษะทางสังคมต่ำลง เช่น ในเรื่องของสื่อ ICT ต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม ควรมีการควบคุมการเผยแพร่และการแสดงออก สื่อเอง ก็ควรมีการเคารพและคำนึงถึงการแสดงออกทางความคิดที่ไม่เหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีและทำให้เด็กเข้าใจผิดว่าสิ่งเหล่านั้น เป็นเรื่องที่ถูกต้องเหมาะสม”(ข้อมูลจากผู้ปกครองคนที่ 2)

“หน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการควบคุมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม อย่าสร้างค่านิยมผิด ๆ ให้เด็ก ที่จะทำให้เด็กคิดว่าสิ่งนั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ควรให้เด็กเรียนรู้ รับรู้ และแนะนำให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม” (ข้อมูลจากครูคนที่ 1)

กล่าวโดยสรุป แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องใช้การมีส่วนร่วมจากตัวนักเรียนเองบุคคลรอบข้างตัวนักเรียนและบุคคล รวมถึงองค์กรต่าง ๆ ในสังคม มีส่วนร่วมกัน เนื่องจากทักษะทางสังคมเป็นทักษะการดำเนินชีวิตที่จำเป็นต้องมี เพื่อให้ดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข ซึ่งสามารถพัฒนาได้จากการดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลในสังคม และบริบทแวดล้อม ดังจะเห็นได้จาก การจะพัฒนานักเรียน ถ้านักเรียนมีความพอใจหรือมีเป้าหมายในชีวิต จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ ครอบครัวจะต้องเป็นผู้ดูแล แนะนำ และส่งเสริมเอาใจใส่ในการพัฒนานักเรียน โรงเรียนและครู มีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะสมรรถนะต่าง ๆ ในตัวนักเรียนทั้งในรูปของการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อนนักเรียนสามารถมีส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียน เพราะเป็นเด็กวัยเดียวกัน มีความต้องการคล้าย ๆ กัน และมีความไวเนื้อเชื้อใจกัน รวมไปถึงบุคคลแวดล้อม ต้องช่วยสนับสนุนการพัฒนาทักษะที่จำเป็นของนักเรียน ตามบทบาทหน้าที่และความเหมาะสม และความต้องการของนักเรียน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case study) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี (Mixed methods) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะทางสังคม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 โรงเรียน รวม 269 คน โดยได้มาจากกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของเครจซี่และมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) และผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม คือ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 11 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental sampling) ประกอบไปด้วย 1) ครู 2) ผู้ปกครอง 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1.แบบสอบถามทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2. แนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Least Significant Different : LSD) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระดับทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .47) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าโดยลำดับ 1 คือ ด้านการแสดงพฤติกรรมทางสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .56) ลำดับ 2 ด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .58) ลำดับ 3 คือ ด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .58) ลำดับ 4 คือ ด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .56) ลำดับ 5 คือ ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .59) ลำดับ 6 คือ ด้านการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .62) ลำดับสุดท้าย คือ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .63)

2. ผลการเปรียบเทียบข้อมูลระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่านักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกัน มีทักษะทางสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบนักเรียนที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ต่างกัน มีทักษะทางสังคมไม่แตกต่างกัน

3. ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ปัจจัยภายในตนเอง (X_1) ปัจจัยจากโรงเรียน (X_3) ปัจจัยจากครอบครัว (X_2) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (X_5) มีประสิทธิภาพในการทำนายทักษะทางสังคม ได้ร้อยละ 65.40 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ .27876 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณมาตรฐาน พบว่า ปัจจัยจากโรงเรียน (Beta = .284) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยภายในตนเอง (Beta = .265) ปัจจัยจากครอบครัว (Beta = .243) และ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Beta = .198) ตามลำดับ สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

รูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.077 + .216(x_1) + .185(x_3) + .177(x_2) + .153(x_5)$$

รูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .265Z_{x_1} + .284Z_{x_3} + .243Z_{x_2} + .198Z_{x_5}$$

4. แนวทางพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม สามารถทำได้โดยแต่ละภาคส่วนให้ความร่วมมือทำหน้าที่ที่ต่างกัน โดยแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมตามบทบาทของบุคคลทั้ง 5 ส่วน ประกอบไปด้วย

บทบาทของนักเรียน หรือปัจจัยภายในตนเอง เด็กต้องมีความพึงพอใจในการพัฒนาตนเอง และเด็กต้องตั้งเป้าหมายในชีวิตและเป้าหมายที่เป็นประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาทักษะทางสังคม

บทบาทของครอบครัวและผู้ปกครอง ทำได้โดยการอบรมสั่งสอนหรือการให้คำแนะนำโดยตรง เป็นแบบอย่างที่ดี และเปิดโอกาสให้เด็ก ได้ออกไปเรียนรู้พัฒนาทักษะทางสังคม และทักษะชีวิตตนเองในด้านอื่น ๆ จากบุคคลภายนอก หรือจากกิจกรรมที่อยู่ในสังคม

บทบาทของครูและโรงเรียน สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมได้โดยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนปกติในรายวิชาต่าง ๆ ที่มีการพัฒนาความรู้ควบคู่กับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิด วิเคราะห์ รวมถึงการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และมีการจัดกิจกรรมที่จะพัฒนาทักษะทางสังคม หรือพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตด้านอื่น ๆ เช่นการจัดค่าย การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปแบบของกิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ ที่สามารถจัดให้กับเด็กทุกคนได้มีการพัฒนาทักษะทางสังคม

บทบาทของเพื่อน สามารถทำได้โดยการที่เพื่อนเป็นผู้ให้คำปรึกษา เป็นแบบอย่างแนะนำในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติทักษะต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ดี เพื่อนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมของเพื่อนได้ จะต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีทักษะทางสังคมที่ดี และรู้จักแสดงออกอย่างเหมาะสม เสริมแนวความคิดการเป็นเพื่อนที่ดี หรือเพื่อนเพื่อให้คำปรึกษา ซึ่งอาจจะอยู่ในกิจกรรมแนะแนวที่ให้ความรู้เรื่องบทบาทของเพื่อน การที่ได้มีโอกาสได้ใช้ชีวิตร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน รวมไปถึงการคบเพื่อนที่หลากหลายก็จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมระหว่างกันได้

บทบาทปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ คนในสังคม สามารถช่วยการพัฒนาทักษะทางสังคมตามบทบาทและหน้าที่ตามความรับผิดชอบที่ตามขอบข่ายของตนเอง โดยการปฏิบัติตน ต้องแสดงออกต่อเด็กอย่างเหมาะสม ช่วยดูแลและให้คำแนะนำรวมถึงเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตให้กับนักเรียน หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรการกุศล มูลนิธิ หรือ NGO สามารถ

จัดกิจกรรมหรือให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรม จัดโครงการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมหรือทักษะชีวิต หน่วยงานภาครัฐ ควรมีการออกกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อควบคุมการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ที่จะทำให้เด็กเข้าใจผิด และมีค่านิยมที่ผิด ที่ทำให้ทักษะทางสังคมของเด็กด้อยลงไป

อภิปรายผล

การวิจัย แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะทางสังคมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร ด้านการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ ด้านการแสดงพฤติกรรมทางสังคม ด้านความฉลาดทางอารมณ์ และด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทฤษฎีพัฒนาการของบุคลิกภาพตามแนวความคิดของ อิริคสัน (พรรณี ชูทัย, 2522) ชั้นที่ 5 ความเป็นเอกลักษณ์ – ความสับสนในบทบาท โดยในช่วงที่เด็กอายุ 12-18 ปี ถ้าเด็กหาเอกลักษณ์ของตนเองได้ พอที่จะวิเคราะห์ตนเอง มีเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจน แน่นนอนจะสามารถแสดงบทบาทได้อย่างถูกต้อง และแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่นที่ สารีศา จันทร์อำพร (2561) ได้สรุปพัฒนาการของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม มีความคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีพัฒนาการด้านสติปัญญาส่งผลให้มีความสามารถในการเรียนรู้ การใช้เหตุผล สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ พรพรรณ มากบุญ (2555) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี พบว่า เด็กและเยาวชนมีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมาก และการศึกษาของ ปวีณาพัฒน์ วรพันธ์ (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า นักเรียนมีทักษะทางสังคมในทุกองค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จัดอยู่ในช่วงวัยรุ่น ที่เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ผู้ใหญ่ จึงมีการเปลี่ยนแปลง และมีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญา ต้องปรับตัวเข้ากับสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมมีความรับผิดชอบในตนเอง ประกอบกับการได้รับปัจจัยสนับสนุนรอบด้าน ที่มีส่วนช่วยสนับสนุนพัฒนาการของทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการแสวงหา

ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมาก เพราะโลกในยุคปัจจุบัน เป็นโลกยุคที่มีการเชื่อมต่อกันอย่างรวดเร็ว การแสวงหาข้อมูลข่าวสารจึงเป็นเรื่องจำเป็นและงานสำหรับเด็กนักเรียน ทักษะการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสารเป็นอีกทักษะที่มีการพัฒนาในเด็กนักเรียน ทำให้นักเรียนมีทักษะเหล่านี้อยู่ในระดับมาก เห็นได้จาก หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ที่มุ่งเน้นให้เด็ก มีสมรรถนะสำคัญอันประกอบไปด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ แนวคิดของ เกษมสุข เฉลียวศักดิ์ (ม.ป.ป.) กล่าวไว้ว่า ลักษณะธรรมชาติของวัยรุ่นตอนปลาย จะเป็นวัยที่มีความมั่นคงเพิ่มขึ้น ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาเรียนรู้วิธีการที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง เกี่ยวพันกับผู้ใหญ่น้อยลง ทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ ทักษะการแสดงพฤติกรรมทางสังคม และทักษะการปรับตัว ที่อยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นวัยรุ่นที่มีความสามารถในการคิด เมื่อได้รับการอบรมสั่งสอนที่เหมาะสม จะสามารถจัดการตนเอง และสามารถแสดงพฤติกรรมตนเองได้ ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ที่อยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากเด็กวัยรุ่น เป็นวัยที่มีการพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาควบคู่กันไป ทำให้การแสดงออกทางอารมณ์ มีความเหมาะสมมากขึ้น ดังที่ เกษมสุข เฉลียวศักดิ์ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สรุปได้ว่า อารมณ์ของวัยรุ่นตอนปลายจะค่อย ๆ สงบลง รู้จักระงับการโต้ตอบทางอารมณ์ทันทีทันควัน จะมองดูความเหมาะสมตามกาลเทศะเพื่อที่จะระบายอารมณ์อย่างเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามความเห็นของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ในมุมมองของครูและผู้ปกครองซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีช่วงวัยต่างจากนักเรียน ยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ว่าเด็กบางคน ยังขาดวิจรรย์ญาณในการค้นหาข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่บุคคลมีวัยต่างกัน มีประสบการณ์และมองโลกในแง่มุมต่างกัน จึงอาจทำให้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันไปด้วย

2. ผลการเปรียบเทียบข้อมูลระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ สอดคล้องกับ จำลอง สุริวงค์ (2559) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร จำแนกตามเพศ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ของครอบครัว พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพ ระดับการศึกษา และมีรายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกัน ตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เพราะ

ผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่างกัน มีอาชีพที่ต่างกัน ทำให้ทัศนคติที่แตกต่างกัน มีประสบการณ์ในการคิดเห็นถึงสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป ทำให้การคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนแตกต่างกันไป นำมาสู่การปลูกฝัง การสร้างเสริมประสบการณ์ การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้กับเด็กต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มี เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีทักษะทางสังคม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ พรพรรณ มากบุญ (2555) ที่เปรียบเทียบทักษะทางสังคมของของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี จำแนกมีอายุ รายได้ครอบครัว พฤติกรรมการดื่มสุราของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมการเสพยาเสพติดของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาของสมาชิกในครอบครัว จำนวนครั้งที่ถูกตำรวจจับกุมมาดำเนินคดี ระยะเวลาที่ศาลพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรม การศึกษาและ/หรือ การฝึกอบรมวิชาชีพขณะอยู่ในศูนย์ฝึกอบรม พบว่ามีระดับทักษะทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากทักษะทางสังคมของนักเรียน ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายปัจจัย ทั้งจากตนเอง ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน สิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมได้ ถึงแม้ว่าเด็กจะมีข้อมูลส่วนบุคคลต่างกัน แต่ก็ต้องได้รับการดูแลและการพัฒนาตามบริบทแวดล้อมอย่างเต็มศักยภาพ เช่นเดียวกับการจัดการศึกษา ที่ได้มีการระบุไว้ในส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ในประเด็นที่ว่า มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ กล่าวคือ นักเรียนทุกคนสามารถพัฒนาตนเองให้มีทักษะต่าง ๆ ได้เหมือนกัน ถึงแม้จะมี เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การอยู่อาศัย รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ที่แตกต่างกัน

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยปัจจัยที่ศึกษาประกอบไปด้วย ปัจจัยภายในตนเอง ปัจจัยจากครอบครัว ปัจจัยจากโรงเรียน ปัจจัยจากเพื่อน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ปัจจัยภายในตนเอง (X_1) ปัจจัยจากโรงเรียน (X_3) ปัจจัยจากครอบครัว (X_2) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (X_5) มี ประสิทธิภาพในการทำนายทักษะทางสังคม ได้ร้อยละ 65.40 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ .27876 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุมาตรฐาน พบว่า ปัจจัยจากโรงเรียน (Beta = .284) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยภายในตนเอง (Beta = .265) ปัจจัยจากครอบครัว (Beta = .243) และ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Beta = .198) ตามลำดับ ผลที่ได้จากการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วาสนา ชัดติยวงษ์ และชนาธิป พรกุล (2559) ที่ทำการวิจัย

การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษา ที่พบว่า องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของสถาบันการศึกษา อาจารย์ผู้สอน และตัวนักศึกษา มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษา การวิจัยของ ผ่องพรรณ ภาโว (2562) ได้ศึกษาปัจจัยทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล พบว่า การตระหนักรู้สถานการณ์และการเอื้ออำนวยในสังคม สามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 48.6 การวิจัยของ ดวงใจ วัฒนสินธุ์ และ สิริพิมพ์ ชูพาน (2562) ได้ศึกษาปัจจัยทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ความสามารถในการปรับตัว สัมพันธภาพในครอบครัว สามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล ได้ร้อยละ 52.40 การวิจัยของ นฤมล รัตน์ไพจิตร (2558) ได้ทำวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขของวัยรุ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยทางสังคมวิทยา เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ความสัมพันธ์กับเพื่อน การปฏิบัติตนทางศาสนาที่ตนนับถือ ความสัมพันธ์กับครู และความสัมพันธ์กับครอบครัว และปัจจัยทางจิตวิทยา คือการเห็นคุณค่าในตนเองส่งผลโดยตรงต่อความสุขตามการรับรู้ของวัยรุ่น นอกจากนี้ ปัจจัยทางสังคมวิทยาทุกตัวแปร ร่วมกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เกรดเฉลี่ย ส่งผลทางอ้อมต่อความสุขโดยผ่านการเห็นคุณค่าในตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่เด็กมีการพัฒนาทักษะในทุกด้านเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นผู้ใหญ่ การใช้ชีวิตในสังคมกับคนรอบข้างโดยเฉพาะเด็กนักเรียนที่ต้องพบปะกับผู้คนหลากหลายทำให้เด็กได้เรียนรู้และเกิดการพัฒนาตนเองโดยมีพื้นฐานความต้องการส่วนตัวเป็นที่ตั้ง และมีปัจจัยแวดล้อมเป็นตัวสนับสนุนที่มีอิทธิพลต่อความคิด และการพัฒนาทักษะและการกระทำต่าง ๆ โดย ปัจจัยจากโรงเรียน มาเป็นอันดับแรก อาจเนื่องมาจาก เด็กนักเรียนวัยนี้ ใช้เวลาในการทำกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ที่โรงเรียน และ โรงเรียนมีหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน อย่างเหมาะสมเต็มศักยภาพ ทั้งในด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ดังจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ที่ได้มีการกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ส่วนหนึ่งไว้ว่า เมื่อผู้เรียนจบการศึกษา ขั้นพื้นฐานต้องมีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต รองลงมา คือ ปัจจัยภายในตนเอง เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นนักเรียนช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีพัฒนาการที่สามารถรู้และมีความเข้าใจในเป้าหมายและความต้องการของตนเอง ทำให้แสดงบทบาทได้อย่างเหมาะสม สามารถประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาเรียนรู้วิธีการที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง (เกษมสุข เกลียวศักดิ์, ม.ป.ป.) ปัจจัยจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียนในทุกด้าน มีความใกล้ชิดกับนักเรียนเป็นอย่างมาก ถ้าครอบครัวมีการอบรม สั่งสอน และพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม จะทำให้เกิดทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิต ดังที่ น้ำผึ้ง เลาหบุตร (2560) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการทางสังคมด้าน

ครอบครัว ไว้ว่า ลักษณะครอบครัวและบรรยากาศ ภายในครอบครัว มีผลต่อการพัฒนาทางด้านสังคมของเด็ก แนวทางการปฏิบัติในครอบครัวก็เป็นแนวทางของการพัฒนาทางสังคม และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่นักเรียนได้ใช้ชีวิตชีวิตร่วมและส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้น ถ้าสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนพบเจอเหมาะสมจะสามารถพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนได้ ดังที่ สุรางค์ โค้วตระกูล (2556) กล่าวถึงการพัฒนาทางบุคลิกภาพของวัยรุ่นไว้ว่า เด็กจะสนใจตนเอง ต้องมีความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย การยอมรับ และเข้าใจบทบาทของตนในสังคม ในด้านความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลรอบข้างมีบทบาทจะช่วยวัยรุ่นได้มาก และดังที่ น้ำผึ้ง เลหาบุตร (2560) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการทางสังคมด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่ครอบครัวตั้งอยู่ว่ามีผลต่อพัฒนาการทางสังคม อย่างไรก็ตาม ผลจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัจจัยและแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียน พบว่า ผู้ร่วมสนทนากลุ่มมีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเด็น ปัจจัยที่น่าจะมีผลและสามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งในแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมได้อีกปัจจัยหนึ่งคือ ปัจจัยจากเพื่อนด้วย เพราะ เพื่อนเป็นบุคคลที่ได้กับวัยรุ่นมีการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันมาก และมีอิทธิพลซึ่งกันและกันมาก เมื่อเด็กมีปัญหา หรือต้องการที่ปรึกษา บางครั้งก็จะเข้าหาเพื่อนก่อนคนในครอบครัว สอดคล้องกับการศึกษาของ พรพรรณ มากบุญ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชน ชายในศูนย์ฝึกเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี พบว่า อิทธิพลจากเพื่อน และปัจจัยภายในตนเอง สามารถร่วมทำนายทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกได้ร้อยละ 38.0

4. แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคม จากการศึกษาการถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยภายในตนเอง ปัจจัยจากโรงเรียน ปัจจัยจากครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมสามารถร่วมทำนายทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และจากการสนทนากลุ่ม มีประเด็นเพิ่มเติมในเรื่องปัจจัยจากเพื่อน ที่น่าจะส่งผลต่อทักษะทางสังคมเพิ่มเติม ดังนั้นแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนที่อยู่รอบตัวเด็ก โดยที่แต่ละบุคคลหรือ ภาคส่วนต่าง ๆ จะแสดงบทบาทที่ต่างกัน แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมตามบทบาทของบุคคลทั้ง 5 ด้าน ประกอบไปด้วย จากตัวนักเรียนเองที่ต้องมีความต้องการในการพัฒนาตนเอง ครอบครัวที่ต้องคอยให้กำลังใจให้คำแนะนำและสนับสนุน โรงเรียนที่ต้องมีการจัดการศึกษาที่พัฒนาทักษะทางสังคมทั้งในรายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อนที่ต้องคอยดูแลและช่วยเหลือกัน รวมไปถึงบุคคล หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ในสังคม ที่ต้องร่วมกันพัฒนา ตามบทบาทและความรับผิดชอบหลักของตนเอง ถ้าเด็กได้รับการดูแลเอาใจใส่ และปลูกฝังทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม ก็จะทำให้ทักษะทางสังคมมีการพัฒนาต่อไป ทำให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ผลที่ได้จากการศึกษานี้ สอดคล้องกับแนวคิดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ที่

นอกจากจะมุ่งพัฒนาผู้เรียนในเรื่องความรู้แล้ว ยังมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และสมรรถนะหลักของผู้เรียน 5 ประการ อันได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยการจัดการหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่คาดหวังทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับชาติ ชุมชน ครอบครัวและบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ และ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ ,2546) ยังมุ่งเน้นให้เด็กมีการพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข แนวคิดของคັນสนีย์ นาคะสนธิ์ (2545) ในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ที่อธิบายไว้ว่า ทักษะทางสังคมสามารถพัฒนาได้ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนได้รับรู้ เข้าใจและมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ ได้แสดงออก มีการวางแผนและใช้เหตุผลในการทำงาน รวมทั้งมีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปวีณาพัฒนา วรพันธ์ (2561) พบว่าแนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แนวทางการเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้แบบร่วมมือ กระบวนการแก้ปัญหา ใช้การอภิปราย ใช้ตัวอย่างหรือกรณีศึกษา ใช้เกมเป็นฐาน และการไปทัศนศึกษา 2) การจัดสภาพแวดล้อม ครูควรจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม การฝึกปฏิบัติ การให้อิสระความคิดทางวิชาการ การเสริมแรงทางบวกและการสร้างความยุติธรรมในชั้นเรียน 3) สื่อการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม สามารถมองเห็น จับต้องและเคลื่อนย้ายได้ง่าย ที่เหมาะสมกับบริบทแวดล้อมทางสังคม เนื้อหาและวัยของผู้เรียน 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ควรวัดพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นหลัก เน้นการประเมินตามสภาพจริง และสอดคล้องกับ ศศิวิมล เกลียวทอง (2557) ที่ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่พบว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 8 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับทักษะชีวิต ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ร้อยละ 49.80 โดยค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนทางสังคม และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูส่งผลต่อทักษะชีวิต อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเด็กวัยรุ่น เป็นวัยที่ต้องมีการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่มีความสัมพันธ์กับคนรอบข้างเป็นอย่างมาก จึงมีการเรียนรู้กระบวนการคิดและแนวทางปฏิบัติจากการเรียนรู้ของตนเอง และกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม มีความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน ทั้ง 5 กลุ่ม อันได้แก่ ตัวนักเรียนเอง ที่ได้วัยนี้

ต้องรู้จักตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต เพราะเด็กวัยนี้ เตรียมพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ และมีวิจาร์ณญาณ ครอบครัวและผู้ปกครอง เป็นกลุ่มคนที่ใกล้ชิด และมีส่วนในการดูแลนักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ครูและโรงเรียน เป็นทั้งที่ให้ความรู้ และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต เพื่อน เป็นผู้มีอิทธิพลกับนักเรียน เป็นวัยเดียวกัน มีความต้องการคล้าย ๆ กัน สามารถช่วยเหลือกันได้ และปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ หรือกลุ่มคนอื่น ๆ ในสังคม เป็นสิ่งที่นักเรียนต้องพบเจอ และมีปฏิสัมพันธ์ในการดำเนินชีวิต ด้วยเหตุนี้ การจะส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนได้นั้น ทุกภาคส่วนที่กล่าวมา จึงสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ระดับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ส่งผล มีหลายปัจจัย ดังนั้นการพัฒนาทักษะทางสังคมจึงควรมีการกำหนดแนวทางโดยการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะทางสังคม เพื่อให้การพัฒนาทักษะทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านความฉลาดทางอารมณ์ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย

2. การเก็บข้อมูลทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงทำให้ได้มุมมองเกี่ยวกับทักษะทางสังคมจากนักเรียนเพียงอย่างเดียว ดังนั้น ถ้าหากจะพิจารณาระดับทักษะทางสังคมอย่างรอบด้านอาจจะต้องศึกษาข้อมูลหรือความเห็นจากบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดมุมมองที่หลากหลาย

3. ควรมีการนำผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม ไปใช้ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนในวัยต่าง ๆ และในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ทักษะทางสังคม เป็นทักษะที่มีองค์ประกอบย่อยหลายด้าน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาและการพัฒนาทักษะทางสังคมในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม หรือมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตต่อไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างรอบด้าน

2. ทักษะทางสังคม เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นกับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ดังนั้นการศึกษาหรือการหาแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะขยายขอบเขตไปสู่ประชากรกลุ่มอื่น ๆ ในวัยที่ต่างออกไป เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมที่เกิดขึ้น และเพื่อให้เกิดแนวทางพัฒนาทักษะทางสังคมอื่น ๆ ต่อไป

3. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม อาจมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อทักษะทางสังคมเพิ่มเติม เพื่อนำมาสู่การพัฒนาทักษะทางสังคมต่อไป

รายการอ้างอิง

- David J. Deming. (2017). “The Growing Importance of Social Skills in the Labor Market.” **The Quarterly Journal of Economics** , 132 Issue 4 (November) : 1593 – 1640 Accessed February 8 , 2019 . Available from <https://academic.oup.com/qje/article/132/4/1593/3861633>.
- John W. Best. (1981). **Research in Education**. 4 th ed. New Jersey : Prentice – Hall Inc.
- Lv, L., & Takami, K. (2015). “The Relationship between Social Skills and Sports Activities among Chinese College Students.” **Psychology**, 6 : 393-399 Accessed February 8 , 2019 . Available from <https://www.scirp.org/journal/PaperInformation.aspx?PaperID=54648>.
- Minoo Daraee. (2016). “Comparison of Social Skills between Students in Ordinary and Talented Schools.” **The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences - EpSBS** , XVI (November) : 512-521 Accessed February 8 , 2019 . Available from https://www.futureacademy.org.uk/files/images/upload/52_3511_fulltext.pdf.
- Ozlem Korukcu, Ceyhun Ersan, & Neriman Aral. (2015). “The Effect of Drama Education on Social Skill Levels of the Students Attending Child Development Associate Program.” **International Journal of Social Sciences and Education**, 5 Issue 2 : (192-202) Accessed April 14 , 2019 . Available from https://www.researchgate.net/publication/281826922_The_Effect_of_Drama_Education_on_Social_Skill_Levels_of_the_Students_Attending_Child_Development_Associate_Program.
- Pedro Gil Madrona, A. S.-R., Eva Cristina Gutiérrez Marín, Jesús Rodenas-Jiménez, M Llanos Rodenas-Jiménez,. (2014). “Improving Social Skills through Physical Education in Elementary 4th Year”. **American Journal of Sports Science and Medicine** , 2 No. 6A : 5-8 Accessed April 14, 2019. Available from https://www.researchgate.net/publication/270541734_Improving_Social_Skills_through_Physical_Education_in_Elementary_4th_Year_Cite_This_Article.
- Riggio, R. E. (1986). “Assessment of basic social skills.” **Journal of Personality and Social**

Psychology, 51(3), 649–660.

Tallat Rashid. (2010). “Development of Social Skills among Children at Elementary Level.” *Bulletin of Education and Research*, 32 No. 1 (June) : 69-78
Accessed April 14, 2019. Available from <https://pdfs.semanticscholar.org/cec3/b5ffb0b4c6891e47dd5356576f759161c594.pdf>.

ภาษาไทย

กนกวรรณ พิทยะภัทร์. (2556). “การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และจิตวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ ด้วยการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5 E.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กมลชนก สุขเจริญ. (2555). “พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ในสังกัด ตำรวจภูธร จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กรรณา โพธิ์เต็ง. (2558). “การพัฒนาทักษะการสื่อสารและความสามารถในการทำโครงการโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. (2562). **แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2561 - 2565 ฉบับทบทวน และแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563**. เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.samutsongkhram.go.th/V2013/index.php/2015-03-11-03-46-59/7951-1432-2561-2565>

กองแพ่ง ทองเหลือง. (2555). “การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์.” การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กัญญา สมบูรณ์. (2558). “รูปแบบการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดงในอำเภอ

- ปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัษราชภัฏเชียงใหม่.
- กัญญารัตน์ ตรีสิน. (2558). “การเสาะแสวงหาข้อมูลจากสื่อออนไลน์และปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์และสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางของผู้หญิงวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร.” การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- กันยลีนี ปัญญาอภิวังศ์. (2557). “ทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กาญจนา พงษ์สุภา. (2560). “การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เรื่องการทำขนมไทย.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เกตุรจิกา ถวัลย์เสรี. (2557). “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองโพธาราม จังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เกวลี นาควิโรจน์. (2555). “ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการใช้ความรุนแรง รูปแบบการเลี้ยงดู และการปฏิบัติของเพื่อนกับพฤติกรรมรุนแรงของวัยรุ่น.” วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เกษมสุข เฉลียวศักดิ์. (ม.ป.ป.). เอกสารประกอบการสอน วิชาจิตวิทยาพัฒนาการ. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จารุวรรณ เจนจบ. (2556). “ผลของโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการจัดการอารมณ์และพฤติกรรมการแสดงออกในวัยรุ่นตอนต้น.” วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จารุวรรณ เกษตรสมบูรณ์. (2557). “การปรับตัวของชุมชนบ้านกระซ้าขาวต่อปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จำลอง สุริวงศ์. (2559). “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพิจิตร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จิตอารีย์ ยืนยง. (2556). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปรับตัวของแรงงานไทย เพื่อก้าวสู่องค์การอาเซียนปี 2015.” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.

จิราพร โปสิทธิพิเชษฐ. (2557). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา เรื่องสังคมไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเผชิญสถานการณ์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จุลมนี สุระโยธิน. (2554). “ผลของการจัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันทางอินเทอร์เน็ตด้วยการเขียนสะท้อนคิดผ่านสังคมออนไลน์ที่มีต่อทักษะสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

ฉันทิณี รัตนพันธ์. (2555). “ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ การเรียนรู้อย่างมีความสุข กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 12 จังหวัดนครศรีธรรมราช.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ชญาณิชฎ์ สุระเสนา. (2559). “การให้คาบปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ.” ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ทางสังคมศาสตร์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชรินทร์พรรณ อະสีดิรัตน์. (2553). “การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กับวิถีชีวิตชุมชนกรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวาจังหวัดสมุทรสงคราม.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาชนบทศึกษาและการพัฒนา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชาอิดะห์ เกษา. (2558). “วัยรุ่นกับความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดสตูล.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาความขัดแย้งและสันติศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ฐิติกร สังข์แก้ว และ อรรถสิทธิ์ พานแก้ว. (2562). **คำนิยาม 12 ประการ**. เข้าถึงเมื่อ 23 เมษายน 2562. เข้าถึงได้จาก http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=คำนิยาม_12_ประการ.

ณชปภา ภัคตรีวัลย์. (2557). “ทักษะการสื่อสารของบุคลากรโรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุบลมภ์.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ดรณนภา นาชัยฤทธิ์. (2557). “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ดวงใจ วัฒนสินธุ์ และ สิริพิมพ์ ชูปาน. (2562). “ปัจจัยทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล.” **การพยาบาลและการศึกษา** 12, 1 (มกราคม - มีนาคม 2562) : 72-87.
- ดาราวรรณ ดีพร้อม. (2559). “ความเครียด การสนับสนุนทางสังคม และภาวะซึมเศร้าหลังบุตรเกิดของบิดาวัยรุ่น.” **วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- ทับทิมทอง กอบัวแก้ว. (2555). “การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุชนิบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- ทิพย์ประภา พิศาลกิตติคุณ. (2558). “ความฉลาดทางอารมณ์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน: กรณีศึกษา ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายควบคุมระบบกำลังไฟฟ้า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.” **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา. (2557). “การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้บังคับการนิสิต/นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2557-2566).” **วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- ทิวาพร รังงาม. (2559). “ความสัมพันธ์ของรูปแบบภาวะผู้นำและการรับรู้บรรยากาศองค์การต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ โดยมีความผูกพันต่อองค์การ เป็นตัวแปรกำกับในบุคลากรทางการพยาบาลสังกัดโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง.” **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**
- ทิตินา แคมมณี. (2550). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
- ธรรมภรณ์ ณะเอม. (2556). “ภาวะผู้นำกับการพัฒนาองค์กร.” **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- ธัญวลัย กุลวงษ์. (2557). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง วิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาและการแก้ปัญหา.” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- ธีรพงศ์ ศุภเกียรติ์มงคล. (2557). “ผลการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่งโดยการใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อ

ความสามารถในการแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ. (2558). **วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นพรัตน์ นาชาสิงห์. (2551). “การศึกษาเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ที่มีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านพรหมวิหารสี่ และประสบการณ์ทางสังคมแตกต่างกัน.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นฤมล รัตนไพจิตร. (2558). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย.” ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยรามคาแหง.

นาวิณ เข้มทอง. (2550). “ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางสังคมกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงานตรวจบัญชีกลาโหม.” สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

น้ำผึ้ง เลหาบุตร. (2560). “การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และทักษะทางสังคม โดยจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการ สำหรับเด็กปฐมวัย.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

น้ำอ้อย ทวีการไถ. (2555). “การใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิสิต น้อมศาสน์. (2553). “การเปรียบเทียบทักษะทางสังคมและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ที่เรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแบบโครงการกับแบบร่วมมือ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

นิธิบุตรวารี ปือราเฮง. (2558). “ผลของการสอนแบบบูรณาการด้วยการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน สื่อประสม และนวัตกรรมคุณลักษณะศึกษาด้านทักษะทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ศาสนประวัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี

- ที่ 1.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุรียา แต่งพันธ์. (2556). “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภัสสร ชโลธร. (2550). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการกระทำรุนแรงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ใน เขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา ชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภาศรี ยินดี. (2552). “รูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นชาย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปวีณาพัฒน์ วรพันธ์. (2561). “แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการ สอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปัทมา เวียงจู้. (2556). “ผลการใช้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนออทิสติก.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปัทมาพร เกิดแจ้ง. (2557). “รูปแบบการดำเนินชีวิตและการปรับตัวของผู้สูงอายุกลุ่มข้าราชการครูหลัง เกษียณอายุราชการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- ปาริฉัตร คำปล้อง. (2555). “ผลการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้วิธีสอนแบบสตอรี่ไลน์เน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นอุ้มทองสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ผ่องพรรณ ภาโว. (2562). “ปัจจัยทำนายความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล.” **วิจัยและ นวัตกรรมทางสุขภาพ** 2, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562) : 208-218.
- พงษ์ศักดิ์ นามประมา. (2557). “การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นพลเมือง อาเซียนด้วยรูปแบบการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (RBL) ในรายวิชาเพิ่มเติม ส 33202 อาเซียนศึกษา 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรพรรณ มากบุญ. (2555). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึก

- และ อบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรเพ็ญ บัวทอง. (2555). “ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุธรรมชาติท้องถิ่นที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณกนก รักศรีอักษร. (2554). “ทักษะทางสังคมของวัยรุ่นอายุ 18-24 ปี ที่เล่นเกมออนไลน์โดยใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ต ในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณณี ชูทัย. (2522). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : วรุฒิกการพิมพ์.
- พันธุ์ทิพย์ นิลพันธ์. (2558). “การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกด้วยกิจกรรมประกอบอาหาร : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดจันทาราม จังหวัดจันทบุรี.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(คหกรรมศาสตรศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิจิตตรา สนุ่นไพบูลย์. (2558). “การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พิมพ์ร พยุหะ. (2557). “การใช้การอ่านแบบจิ๊กซอว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน การเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลาวัลย์ เตชวาทกุล. (2555). “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปรับตัวในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร เขตการศึกษาที่ 1.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรพจน์ สมานมิตร. (2546). “ทักษะทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดเพชรบุรี.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. (2551). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4 ฉบับปรับปรุง. สงขลา : บริษัทนำศิลป์ โฆษณา จำกัด.
- วรรตถันนธ์ ศรีวิเศษ. (2556). “ความเชื่ออำนาจในตน การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ทักษะทางสังคม และสัมพันธภาพเพื่อการช่วยเหลือของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่ง สังกัด

- กระทรวงสาธารณสุข.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรา เหลืองชัยกุล. (2556). กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส:กรณีศึกษาระดับปริญญาตรี.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรางคณา กาญจนพาที. (2556). “ภาวะผู้นำและภาวะผู้ตามที่มีผลต่อประสิทธิผลขององค์กร : กรณีศึกษารัฐวิสาหกิจเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2556.
- วรารัตน์ เสริมทรง. (2558). “การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสติปัญญาและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษากับการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชระ หนุมงกุฎ. (2557). “ผลของการใช้ชุดภาพพร้อมกับการแสดงบทบาทสมมติเพื่อเพิ่มทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาสนา ชัตติยวงษ์ และชนาธิป พรกุล. (2559). “การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักศึกษา.” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี 8, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2559) : 43-48.
- วินิมล มะรังสี. (2560). “ผลของกิจกรรมบทบาทสมมติที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านลูกรัก จังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วีรณา ปะกิลากัง. (2558). “การจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านอีสานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศศิธร พงษ์โกคา. (2557). “การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการแก้ปัญหาอนาคตร่วมกับแผนผังความคิด.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิพิชญ์ นิลไพรัช. (2553). “การศึกษาพฤติกรรมการแต่งกายที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นหญิงตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิวิมล เกลียวทอง. (2557). “ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศักดิ์ศรี มณีเดช. (2554). “ทักษะทางสังคมของนักศึกษาชนเผ่าระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพของ
ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือจังหวัดลำปาง.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คันสนีย์ นาคะสนธิ์. (2545). “การศึกษาและพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 โรงเรียนวัดประดู่ในทรวงธรรม กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คันสนีย์ กองสกุล. (2552). “ผลของโปรแกรมการฝึกทักษะการจัดการตนเองต่อพฤติกรรมการจัดการ
ตนเองในการควบคุมโรคเบาหวานและระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2.”
วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภลักษณ์ หมื่นสุรินทร์. (2559). “กระบวนการกลุ่มและการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อการลด
พฤติกรรมเสพติดของวัยรุ่น.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สรานูจิต สวางสัตย์. (2553). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของวัยรุ่น จังหวัดนครปฐม,” วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สาริศา จันทระอำพร. (2561). “ภาวการณ์ปัจจุบันกับการเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ใน
วัยรุ่น.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10. (2562). **ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 10** . เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก
<http://www.sesa10.go.th/sesa10/>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติฉบับ 12** . ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม. (2562). **แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2561 – 2564**.
เข้าถึงเมื่อ 23 เมษายน 2562. เข้าถึงได้จาก [http://www.oic.go.th/INFO
CENTER3/307/](http://www.oic.go.th/INFOCENTER3/307/).
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม. (2561). **รายงานสถานการณ์
ทางสังคมจังหวัดสมุทรสงคราม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561**. สมุทรสงคราม:

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 –**

2579. กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสงคราม. (ม.ป.ป.). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**

จังหวัดสมุทรสงคราม (ฉบับจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี). สมุทรสงคราม:

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสงคราม.

สิริพรรณ เมฆวิสัย. (2557). “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การรับรู้ภาวะผู้นำและคุณภาพชีวิตการทำงาน

กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารกรุงไทย จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุดารัตน์ บุญเทียม. (2557). “ปัจจัยทำนายเกี่ยวกับต้นทุนชีวิตต่อพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ใน

วัยรุ่นตอนต้นจังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์นี้หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชา

การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุทธิรักษ์ ไชยรักษ์. (2556). “รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.” มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

สุนทรี บุญจันทร์. (2555). “การศึกษาทักษะการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภาวะ มี

จุดหมายเพื่อศึกษาทักษะการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภาวะ

ออทิสซึมจากการสอนโดยใช้บทสนทนาทางสังคม (Social Scripts) ร่วมกับการแสดง

บทบาทสมมติ.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุปราณี แก้วขุนเหล็ก. (2559). “การพัฒนาการจัดประสบการณ์ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา

และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การละเล่นพื้นบ้าน.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ราชภัฏมหาสารคาม.

สุพงศ์ สิทธิสมเรือง. (2559). “ความฉลาดทางอารมณ์กับความพึงพอใจในการทำงานของพนักงาน

บริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร.” การค้นคว้าอิสระหลักสูตร บริหารธุรกิจ

มหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

สุภาวรรณ อินตะแก้ว. (2557). “การใช้เกมการแข่งขันระหว่างกลุ่มเพื่อส่งเสริมความรู้ไวยากรณ์

ภาษาอังกฤษ ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และทักษะสังคมของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

ภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุรพล พยอมยิ้ม. (2545). "รายงานการวิจัยเรื่องการเรียนรู้ทักษะทางสังคมของนักศึกษาคณะ

- ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร." คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2556). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริสา โสภาคำ. (2551). “พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง.” ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อธยา เม็ดไธสง. (2557). “การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ ร่วมนเรียน ร่วมนรู้ (Learning Together Technique) รหัสวิชา ส16101 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม โรงเรียนวังยางวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัยมี 3 ท่าน ดังนี้

1. นายวิศิษฐ์ พหลยุด

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน

สังกัด โรงเรียนถาวรานุกูล จังหวัดสมุทรสงคราม

การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต การวัดประเมินผล

2. นางรวยริน แก้วแกมทอง

ตำแหน่ง ครู กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว)

สังกัด โรงเรียนถาวรานุกูล จังหวัดสมุทรสงคราม

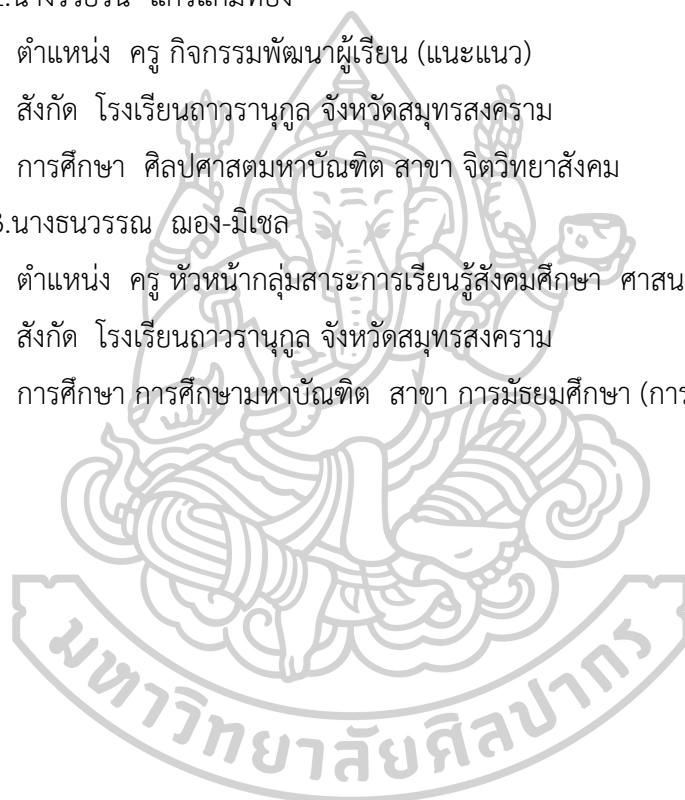
การศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา จิตวิทยาสังคม

3. นางธนวรรณ ฌอง-มิเชล

ตำแหน่ง ครู หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สังกัด โรงเรียนถาวรานุกูล จังหวัดสมุทรสงคราม

การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขา การมัธยมศึกษา (การสอนสังคมศึกษา)

รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม มี 3 กลุ่ม จำนวน 11 คน ดังนี้

ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ครูแนะแนว

1. นายสรารุช วงษ์จู ครู โรงเรียนศรียาสมุทร จังหวัดสมุทรสงคราม
2. นางรวยริน แก้วแกมทอง ครู โรงเรียนถาวรานุกุล จังหวัดสมุทรสงคราม
3. นางสาวปิยวดี โสมนัส ครู โรงเรียนถาวรานุกุล จังหวัดสมุทรสงคราม
4. นางสาวรณช พูลสวัสดิ์ ครู โรงเรียนวัดแก้วเจริญอำนวยการวิทย จังหวัดสมุทรสงคราม
5. นายเถลิงรัฐ มุกดาเวช ครู โรงเรียนถาวรานุกุล จังหวัดสมุทรสงคราม
6. นางสาวพรพิมล หงษ์น้อย ครู โรงเรียนถาวรานุกุล จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้ปกครองนักเรียน

1. นางสาวภา เสียงสกุล อาชีพ รับราชการ
2. นางวราพร หิรัญนุสรณ์สุโข อาชีพ รับราชการ
3. นางสาวนิจ มณีรัตน์ อาชีพ รับจ้าง

นักเรียน

1. นางสาวธนิดา วัฒนา นักเรียน โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย จังหวัดสมุทรสงคราม
2. นายณัฐดนัย เส็งเจริญ นักเรียน โรงเรียนถาวรานุกุล จังหวัดสมุทรสงคราม

แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในการวิจัย
การตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับคุณลักษณะหรือตัวแปรที่ต้องการจะวัด (IOC) ด้าน
ทักษะทางสังคม

ข้อ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร							
1	นักเรียนมีความสนใจรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	นักเรียนสามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	นักเรียนมีความสนใจในการค้นหาข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	นักเรียนเลือกวิธีการในการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ประโยชน์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	นักเรียนสามารถนำข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	เมื่อนักเรียนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร นักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา							
7	นักเรียนมีความพร้อมในการเผชิญปัญหาที่จะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	นักเรียนสามารถคาดการณ์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียนในอนาคตได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	นักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่า การกระทำใดของนักเรียนจะก่อให้เกิดปัญหากับตัวนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	นักเรียนสามารถบอกถึงสาเหตุและลักษณะของปัญหาที่พบเจอได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11	เมื่อเกิดปัญหาขึ้น นักเรียนสามารถจัดการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	นักเรียนสามารถหาทางออกและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
ด้านการสื่อสาร							
13	นักเรียนสามารถรับรู้เรื่องราวข่าวสารที่เข้ามาในชีวิตได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	นักเรียนสามารถปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างได้ดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
15	นักเรียนสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่ได้รับรู้มาเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16	นักเรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17	นักเรียนสามารถเลือกวิธีการสื่อสารได้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18	นักเรียนสามารถเลือกวิธีการ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสารต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ							
19	เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่กระทบต่อความรู้สึกของนักเรียน นักเรียนสามารถควบคุมตัวเองได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นความรับผิดชอบของตนเองและที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
21	นักเรียนสามารถบริหารจัดการเวลาเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
22	นักเรียนเป็นผู้นำในการจัดการสิ่งต่าง ๆ เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23	นักเรียนสามารถแนะนำและเสนอแนวทางในการดำเนินงานและแก้ปัญหาให้กับบุคคลรอบข้างได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24	นักเรียนได้รับการยกย่องชมเชยในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการแสดงพฤติกรรมทางสังคม							
25	นักเรียนปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
26	นักเรียนไม่มีปัญหาและไม่ทะเลาะกับบุคคลรอบข้าง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27	เมื่อมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ นักเรียนจะให้ความร่วมมือเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
28	นักเรียนมีความเคารพและให้เกียรติต่อบุคคลรอบข้างเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
29	เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนจะทำหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ความเห็น			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		ผู้เชี่ยวชาญ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
30	นักเรียนจะคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ก่อนที่จะลงมือทำสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านความฉลาดทางอารมณ์							
31	นักเรียนเป็นคนที่มีความมั่นใจ ไม่อ่อนไหวง่าย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
32	เมื่อมีเหตุการณ์เข้ามากระทบกับความรู้สึก นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
33	เมื่อนักเรียนมีอารมณ์โกรธ นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ตนเองได้ในเวลาอันรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
34	นักเรียนเป็นคนใจเย็น ไม่วุ่นวายในการกระทำสิ่งต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
35	นักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่า คนรอบข้างของนักเรียนอยู่ในอารมณ์แบบใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
36	เมื่อนักเรียนรู้สึกวุ่นวายหรือมีปัญหาทางด้านอารมณ์ นักเรียนสามารถให้คำแนะนำได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการปรับตัว							
37	นักเรียนรู้ว่า ในแต่ละช่วงเวลานักเรียนควรทำอะไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
38	เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิต นักเรียนสามารถปรับตัวได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
39	นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับคนรอบข้างได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
40	นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับคนอื่นได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
41	นักเรียนกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
42	นักเรียนมีความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในการวิจัย
การตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความถามกับคุณลักษณะหรือตัวแปรที่ต้องการจะวัด (IOC) ด้าน
ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม

ข้อ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ปัจจัยภายในตนเอง							
1	นักเรียนสามารถจัดการเรื่องราวต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	เมื่อนักเรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ นักเรียนจะพยายามทำสิ่งนั้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	เมื่อนักเรียนมีความสุขกับการทำสิ่งใด นักเรียนจะลงมือทำสิ่งนั้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ความคิดและอารมณ์ของนักเรียน ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ปัจจัยจากครอบครัว							
5	นักเรียนได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากคนในครอบครัว	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	นักเรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้ และการดำเนินชีวิตจากคนในครอบครัว	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	ครอบครัวจะเป็นผู้ให้กำลังใจนักเรียน เมื่อนักเรียนมีปัญหา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	คนในครอบครัวมีผลต่อทักษะทางสังคมกับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ปัจจัยจากโรงเรียน							
9	นักเรียนได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากครูและบุคลากรในโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	นักเรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้ และการดำเนินชีวิตจากครูและบุคลากรในโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11	ครูและบุคลากรในโรงเรียนจะเป็น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3			
	ผู้ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อนักเรียนมี ปัญหา						
12	ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนต่อ การจัดการทักษะทางสังคมของ นักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ปัจจัยจากเพื่อน							
13	เพื่อน เป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ ได้ประสบ ความสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	การมีปัญหากับเพื่อน ทำให้นักเรียน เกิดปัญหาในการดำเนินชีวิต	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
15	เพื่อนจะเป็นผู้ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อ นักเรียนมีปัญหา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16	เพื่อนมีส่วนสำคัญในการจัดการทักษะ ทางสังคมของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม							
17	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18	นักเรียนเรียนรู้การดำเนินชีวิตจาก ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19	สภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ส่งผลกับ ทักษะทางสังคมของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	สภาพสังคมแวดล้อมมีอิทธิพลต่อ ทักษะทางสังคมของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

แบบสอบถามทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อพิจารณา
ข้อความแล้วจงทำเครื่องหมาย / ลงในช่องของข้อความที่มีความตรงกับตัวท่านมากที่สุด

1.เพศ

- ( ) 1.ชาย ( ) 2.หญิง

2. ผลการเรียนเฉลี่ย

- ( ) 1.ต่ำกว่า 1.00 ( ) 2. 1.00-1.99
( ) 3. 2.00-2.99 ( ) 4. 3.00-4.00

3.ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับ ต่อวัน

- ( ) 1. ต่ำกว่า 20 บาท ( ) 2. 20-40 บาท ( ) 3. 41-60 บาท
( ) 4. 61-80 บาท ( ) 5. 81-100บาท ( ) 6.มากกว่า 100 บาท

4.ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

- ( ) 1.ประถมศึกษา ( ) 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
( ) 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช ( ) 4. ปวส.
( ) 5.ปริญญาตรี ( ) 6.สูงกว่าปริญญาตรี

5.อาชีพของผู้ปกครอง

- ( ) 1.รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) 2. เกษตรกร ( ) 3. พนักงานบริษัท
( ) 4. รับจ้างทั่วไป ( ) 5.ธุรกิจส่วนตัว ( ) 6.อื่น ๆ .....

6.สถานภาพสมรสของบิดามารดา

- ( ) 1.สมรส/อยู่ร่วมกัน ( ) 2.แยกกันอยู่ ( ) 3.ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต

7.การอยู่อาศัย

- ( ) 1.อยู่ร่วมกับบิดามารดา ( ) 2.อยู่ร่วมกับบิดาหรือมารดา
( ) 3.อยู่ร่วมกับญาติ ( ) 4.อยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ( ) 5.อื่น ๆ ระบุ

8.รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

- ( ) 1. ต่ำกว่า 5000 บาท ( ) 2. 5001-10000บาท
( ) 3. 10001-15000 บาท ( ) 4. 15001-20000 บาท
( ) 5. 20001-25000บาท ( ) 6.มากกว่า 25000 บาท

ส่วนที่ 2 ทักษะทางสังคม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามระดับทักษะทางสังคม ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะทางสังคม 7 ด้าน เมื่อพิจารณาข้อคำถามแล้ว จงทำเครื่องหมาย / ลงในช่องของข้อความที่มีความตรงกับตัวท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ระดับความคิดเห็นดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
ด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร						
1	นักเรียนมีความสนใจรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้น					
2	นักเรียนสามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้					
3	นักเรียนมีความสนใจในการค้นหาข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้น					
4	นักเรียนเลือกวิธีการในการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ประโยชน์					
5	นักเรียนสามารถนำข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้					
6	เมื่อนักเรียนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร นักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้					
ด้านการเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา						
7	นักเรียนมีความพร้อมในการเผชิญปัญหาที่จะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา					
8	นักเรียนสามารถคาดการณ์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียนในอนาคตได้					

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
9	นักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่า การกระทำใดของนักเรียน จะก่อให้เกิดปัญหากับตัวนักเรียน					
10	นักเรียนสามารถบอกถึงสาเหตุและลักษณะของ ปัญหาที่พบเจอได้					
11	เมื่อเกิดปัญหาขึ้น นักเรียนสามารถจัดการแก้ไข ปัญหาได้ด้วยตนเอง					
12	นักเรียนสามารถหาทางออกและแก้ไขปัญหากที่เกิดขึ้น ได้อย่างเหมาะสม					
ด้านการสื่อสาร						
13	นักเรียนสามารถรับรู้เรื่องราวข่าวสารที่เข้ามาในชีวิต ได้					
14	นักเรียนสามารถปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างได้ดี					
15	นักเรียนสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่ได้รับรู้มาเพื่อให้ ผู้อื่นเข้าใจได้					
16	นักเรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
17	นักเรียนสามารถเลือกวิธีการสื่อสารได้เหมาะสมกับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล					
18	นักเรียนสามารถเลือกวิธีการ และเทคโนโลยีที่ใช้ใน การสื่อสารต่าง ๆ ได้					
ด้านการจัดการตนเองและภาวะผู้นำ						
19	เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่กระทบต่อความรู้สึกของนักเรียน นักเรียนสามารถควบคุมตัวเองได้เป็นอย่างดี					
20	นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นความรับผิดชอบ ของตนเองและที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม					
21	นักเรียนสามารถบริหารจัดการเวลาเพื่อทำกิจกรรม ต่าง ๆ ได้สำเร็จ					

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
22	นักเรียนเป็นผู้นำในการจัดการสิ่งต่าง ๆ เสมอ					
23	นักเรียนสามารถแนะนำและเสนอแนวทางในการดำเนินงานและแก้ปัญหาให้กับบุคคลรอบข้างได้					
24	นักเรียนได้รับการยกย่องชมเชยในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ					
ด้านการแสดงพฤติกรรมทางสังคม						
25	นักเรียนปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้					
26	นักเรียนไม่มีปัญหาและไม่ทะเลาะกับบุคคลรอบข้าง					
27	เมื่อมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ นักเรียนจะให้ความร่วมมือเสมอ					
28	นักเรียนมีความเคารพและให้เกียรติต่อบุคคลรอบข้างเสมอ					
29	เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนจะทำหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี					
30	นักเรียนจะคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ก่อนที่จะลงมือทำสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ					
ด้านความฉลาดทางอารมณ์						
31	นักเรียนเป็นคนที่มีอารมณ์มั่นคง ไม่อ่อนไหวง่าย					
32	เมื่อมีเหตุการณ์เข้ามากระทบกับความรู้สึก นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ได้					
33	เมื่อนักเรียนมีอารมณ์โกรธ นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ตนเองได้ในเวลาอันรวดเร็ว					
34	นักเรียนเป็นคนใจเย็น ไม่วุ่นวายในการกระทำสิ่งต่าง ๆ					
35	นักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่า คนรอบข้างของนักเรียนอยู่ในอารมณ์แบบใด					
36	เมื่อนักเรียนรู้สึกว่าคุณรอบข้างมีปัญหาด้านอารมณ์ นักเรียนสามารถให้คำแนะนำได้					

ข้อ	ทักษะทางสังคม	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
ด้านการปรับตัว						
37	นักเรียนรู้ว่า ในแต่ละช่วงเวลานักเรียนควรทำอะไร					
38	เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิต นักเรียนสามารถปรับตัวได้					
39	นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับคนรอบข้างได้					
40	นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับคนอื่นได้					
41	นักเรียนกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น					
42	นักเรียนมีความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวัน					

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม 5 ด้าน

เมื่อพิจารณาข้อคำถามแล้วจงทำเครื่องหมาย / ลงในช่องของข้อความที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความคิดเห็นดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยภายในตนเอง						
1	นักเรียนสามารถจัดการเรื่องราวต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง					
2	เมื่อนักเรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ นักเรียนจะพยายามทำสิ่งนั้น					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
3	เมื่อนักเรียนมีความสุขกับการทำสิ่งใด นักเรียนจะลงมือทำสิ่งนั้น					
4	ความคิดและอารมณ์ของนักเรียนส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียน					
ปัจจัยจากครอบครัว						
5	นักเรียนได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากคนในครอบครัว					
6	นักเรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้และการดำเนินชีวิตจากคนในครอบครัว					
7	ครอบครัวจะเป็นผู้ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา					
8	คนในครอบครัวมีผลต่อทักษะทางสังคมกับนักเรียน					
ปัจจัยจากโรงเรียน						
9	นักเรียนได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากครูและบุคลากรในโรงเรียน					
10	นักเรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้และการดำเนินชีวิตจากครูและบุคลากรในโรงเรียน					
11	ครูและบุคลากรในโรงเรียนจะเป็นผู้ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา					
12	ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนต่อการจัดการทักษะทางสังคมของนักเรียน					
ปัจจัยจากเพื่อน						
13	เพื่อน เป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ ได้ประสบความสำเร็จ					
14	การมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ทำให้นักเรียนเกิดปัญหาในการดำเนินชีวิต					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคม	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
15	เพื่อนจะเป็นผู้ให้กำลังใจนักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา					
16	เพื่อนมีส่วนสำคัญในการจัดการทักษะทางสังคมของนักเรียน					
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม						
17	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียน					
18	นักเรียนเรียนรู้การดำเนินชีวิตจากปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น					
19	สภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ส่งผลกับทักษะทางสังคมของนักเรียน					
20	สภาพสังคมแวดล้อมมีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียน					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางสังคมเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
แบบตรวจสอบคุณภาพแนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่ม

แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในการวิจัย

การตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับคุณลักษณะหรือตัวแปรที่ต้องการจะวัด (IOC)
 แนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม

ข้อ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	ท่านคิดว่าทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ท่านคิดว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของ นักเรียน มีอะไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ท่านคิดว่า ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อทักษะทาง สังคม อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ท่านคิดว่า บุคคลหรือองค์กรใด ที่จะมีส่วนใน การพัฒนาทักษะทางสังคม และองค์กรเหล่านั้น มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาทักษะทางสังคม อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ท่านคิดว่า จะมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไร ใน การพัฒนาทักษะทางสังคม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	ประเด็นเพิ่มเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัด สมุทรสงคราม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

แนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่ม
เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม

คำชี้แจง แนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นข้อคำถามที่กำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ร่วมสนทนากลุ่มในการเสนอความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ท่านคิดว่าทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นอย่างไร
2. ท่านคิดว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมของนักเรียน มีอะไรบ้าง
3. ท่านคิดว่า ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อทักษะทางสังคม อย่างไร
4. ท่านคิดว่า บุคคลหรือองค์กรใด ที่จะมีส่วนในการพัฒนาทักษะทางสังคม และองค์กรเหล่านั้นมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาทักษะทางสังคมอย่างไร
5. ท่านคิดว่า จะมีแนวทางหรือวิธีการอย่างไร ในการพัฒนาทักษะทางสังคม
6. ประเด็นเพิ่มเกี่ยวกับทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม

ที่ อว 8606(พศ) 143

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

6 มกราคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวิศิษฐ์ พหลสุทธ

ด้วย นายภาณุมาศ หอมบุญยงศ์ รหัสประจำตัว 59260303 นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อชิกมาศ มากขู้ย)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ อว 8606 (วค) 145

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

6 มกราคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นางรวริน แก้วแกมทอง

ด้วย นายภาณุมาศ หอมบุญยงค์ รหัสประจำตัว 59260303 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนา
ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10
ในจังหวัดสมุทรสงคราม "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ
เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากजू)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 034-218790

ที่ ทว 8606 (นว) 144

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

6 มกราคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นางธนวรรณ ฌอง-มิเชล

ด้วย นายภาณุมาศ หอมบุญยงค์ รหัสประจำตัว 59260303 นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม"

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. อธิกมาศ มากจู)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 034-218790

ที่ ขว 8606 (๒๖) / ๒๕๖๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

13 มกราคม 2563

เรื่อง ขอลดลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนถาวรานุกูล

ด้วย นายภาณุมาศ หอมบุญยงค์ รหัสประจำตัว 59260303 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตสาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม" มีความประสงค์จะขอลดลงเครื่องมือวิจัยกับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้ทดลองเครื่องมือวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. อธิกมาศ มากจ้อย)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 034-218790

ที่ อว 8606 (ชช) / พงศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

6 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน

ด้วย นายกาญจนาต ทอมบุญขันธ์ รหัสประจำตัว 59260303 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตสาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม" มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบกรทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากขู้)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 034-218790

ภาคผนวก ญ
หนังสือเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ที่ ยว 8606 (นว) / นว ๑๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

13 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน

ด้วย นายภาณุมาศ หอมบุญขงศ์ รหัสประจำตัว 59260303 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม" มีความประสงค์ขอเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ในวันที่ 7 มีนาคม 2563 เวลา 09.00 น. ณ โรงเรียนอวาร บุญกุล เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่มตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. อธิกมาศ มากสุข)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 034-218790

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายภาณุมาศ หอมบุญยงค์
วัน เดือน ปี เกิด	9 สิงหาคม 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรสาคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา (เกียรตินิยมอันดับ 1) จากมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา พ.ศ. 2559 ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	55/2 หมู่ที่ 1 ตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสาคร

